

THL

Tilkanmäen kampus

Rakennushistoriallinen selvitys 14.12.2012

ark-byroo

TILAAJA

Senaatti-kiinteistöt
Asiakaspäällikkö, arkkitehti SAFA Jari Auer

KONSULTTI

Arkkitehtitoimisto ark-byroo
Kustaankatu 3
00500 Helsinki
p. 010 2350 566
www.arkbyroo.fi

TYÖRYHMÄ

Marianna Heikinheimo, arkkitehti, projektista vastaava rakennustutkija
Mia Puranen, arkkitehti, rakennustutkija
Eero Astala, graafikko
Sami Heikinheimo, valokuvaaja

NYKYTILAVALOKUVAT

© Sami Heikinheimo, ark-byroo

KANSIEN KUVAT

Etukansi: Valtion seerumlaitos vastavalmistuneena. Nasakuva Oy. THL.
Takakansi: Laboratoriolaitteita. Kuva: Nyblin. Lähde: THL

SUORITUSAJANKOHTA

Työ on suoritettu loka–joulukuussa 2012.

© Arkkitehtitoimisto ark-byroo

KÄYTETYT LYHENTEET

HEL KSV Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto
HEL KK Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittausosasto
HEL PTJ Helsingin kaupungin paikkatietojärjestelmä
RakVV Helsingin kaupungin rakennusvalvontaviraston arkisto
HKM KA Helsingin kaupungin museon kuva-arkisto
KA Kansallisarkisto
SEN Senaatti-kiinteistöjen arkisto
THL Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen arkisto

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
1.1	Kohde	4
1.2	Tehtävä	5
1.3	Perustiedot	6
2	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	8
3	Laitoksen rakentuminen	10
3.1	Valtion seerumlaitoksen rakentaminen	15
3.2	Valtion seerumlaitoksen arkkitehtuuri	19
3.3	Myöhemmät vaiheet	23
4	Rakennuskortit	27
5	Pihapiiri	58
6	Yhteenveto	70
	Lähteet	76
	Liite 1: Rakennusluvut 1956–2010	78
	Liite 2: Uudisrakennusvaiheiden pääpiirustukset	88

Johdanto

I.1 Kohde

Valtion seerumlaitos eli nykyinen THL, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, sai omat ajanmukaiset toimitilat vuonna 1958, kun laitosrakennusten ryhmä valmistui Helsingin Ruskeasuolle osoitteeseen Mannerheimintie 166. Kohteen suunnitteli Veli ja Kaija Paatelan arkkitehtitoimisto.

Sodan jälkeisinä vuosina valtion rooli yhteiskunnassa kasvoi erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon aloilla ja sen palvelutehtävien määrä lisääntyi. Hyvinvointiyhteiskunnan rooli alkoi hahmottua. Valtion seerumlaitos kuuluu tähän pirtaan. Sodanjälkeisinä vuosina myös tieteellisen tiedon merkitys ja soveltaminen eri elämäntilanteilla kuten lääketieteessä ja rakentamisessa korostui. Lääketieteessä saavutettiin suuria edistysaskeleita esimerkiksi rokotteiden käytössä.

Seerumlaitoksen suunnitelmat tilattiin Jussi Paatelalta, joka oli toiminut Lääkintöhallituksen arkkitehtina 1930-luvulla ja joka oli tunnettu sairaaloiden suunnittelija. Jussi Paatelan laatimia varhaisimpia seerumlaitoksen luonnoksia ei löytynyt tämän tutkimuksen yhteydessä. Jussi Paatela siirsi tehtävän pojalleen Veli Paatelalle, jolla oli yhteinen arkkitehtitoimisto vaimonsa arkkitehti Kaija Paatelan kanssa. Paateloiden piirustusarkisto on tämän rakennushistoriaselvityksen ollessa käynnissä lahjoitettu Arkkitehtuurimuseolle, mutta se ei ollut vielä tutkijoiden käytävissä.

Veli Paatela (1919–2005), joka allekirjoitti lupapiirustukset, oli opiskellut Tukholman Teknillisessä Korkeakoulussa arkkitehti Gunnar Asplundin johdolla. Asplundin *Statens Bakterologiska Verket* valmistui 1937 ja Paatela oletettavasti tutustui kyseisen laitokseen hyvin – hänen isänsä Jussi Paatela kun oli erikoistunut sairaalasuunnitteluun. Myös muissa Pohjoismaissa oli ryhdytty rakentamaan samankaltaisia laitoksia, kun suomalainen vastine valmistui 1958.

Laitoskokonaisuuteen kuului valmistusvaiheessa viisi rakennusta: neljä laboratorio- ja toimistokäytössä olevaa ”tuotannollista” rakennusta ja pienehkö asuinrakennus. Alueelle on vuosien saatossa rakennettu kaikkiaan yhdeksän rakennusta, joista kahdeksan on nykyisin jäljellä. Mannerheimintien varressa sijaitseva metsäinen ja kallioinen tontti laskee länteen. Se oli ennen seerumlaitosta rakentamaton.

Ruskeasuo liitettiin Helsinkiin vuoden 1906 alueliitoksessa. Modernin asuntoalueen toteutuneen asemakaavan laati Helsingin kaupungin asemakaavapäällikkö Birger Brunila vuonna 1945. Asemakaavassa Valtion seerumlaitoksen tontti näkyi vielä metsänä. Kaava otti tarkoin huomioon luonnonolosuhteet ja maaston muodot, mitä periaatetta seerumlaitoksenkin rakennussuunnittelussakin noudatettiin.

Valtion seerumlaitoksen pääsisäänkäyntialue. Kuvassa näkyvät rakennukset A ja C. Lähde:THL.

1.2 Tehtävä

Tämä on alueellinen rakennushistoriaselvitys, joka kohdistuu THL:n laitosrakennusten kokonaisuuteen. Tehtävänä oli tuottaa tiivis ja yleispiirteinen selvitys kiinteistön Mannerheimintie 166 rakennusvaiheista ja sen kulttuurihistoriallisista arvoista. Siitä huolimatta, että kohdetta ei ole suojeltu, Senaatti-kiinteistöt haluaa huolehtia yhteiskunnallisesta vastuustaan selvittämällä THL:n rakennusryhmän kulttuurihistorialliset arvot. Alueelle on suunnitteilla täydennysrakentamista.

Helsingin kaupungin rakennusvalvontaviraston arkistossa tutkimme lupa-asia-
kirjoja ja mikrofilmejä vuosilta 1956–2010. Yhteenvedo näistä on koottu liitteeksi (liite 1). Aineiston perusteella olemme kartoittaneet uudisrakennusten ja muutosten eri vaiheet. Tämän lisäksi merkittävimpiä arkistolähteitä olivat Senaatti-kiinteistöjen arkisto sekä Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen arkisto, joissa molemmissa on kattavasti piirustusmateriaalia ja rakentamisasiakirjoja vuodesta 1955 eteenpäin. Osa Senaatti-kiinteistöjen arkiston piirustuksista on luovutettu

Kansallisarkistoon, missä myös tutkimme aineistoja. Helsingin kaupungin museon kuva-arkistolla on kohteesta kuvia vain rakentamista edeltävältä ajalta, joten THL:n arkiston, erityisesti rakennusten A, B, C, D ja E valmistumisvuoden 1958 valokuvat ovat sitäkin arvokkaampia. Lisäksi Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittausosaston ilmakuvat välittävät kokonaisuuden rakentumisesta ja rakennusryhmän liittymisestä ympäristöönsä selkeää tietoa.

Eräs havainnollinen lähde on THL:ltä saatu DVD-tallenne Valtion Seerumlaitoksen vihkiäisistä 24.10.1958. Filmitalenteesta käy ilmi juuri valmistuneen laitoksen ilme. Filmissä vihkiäistilaisuuden kunniavierasta presidentti Urho Kekkosta kierrätetään laitoksen tiloissa ja hänelle esitetään laboratoriolaitteistoja sekä kohdetta varten suunniteltuja laboratoriohuonekaluja. Pihaotoksia vertaillaessa nykytilanteeseen huomataan, kuinka samat sisäänkäyntipihan männyt seisovat vielä paikallaan ja vaikka rakennusten sisätiloja on vuosikymmenten kuluessa muutettu,

vastaa niiden nykyinen ulkoasu pitkälti vihkiäiskuvien miljöötä. Tosin rakennusten F, G, H ja I rakentamisen myötä piha on vuosikymmenten kuluessa tiivistynyt.

Tärkein kirjallinen lähde oli *Seerumit aseina – vastustajina mikrobit*, joka antoi tietoa laitoksen historiasta ja rakennuttamiseen liittyvistä vaiheista. Kaupungin-osatietoa saimme Ruskeasuon kaupunkirakennetta ja historiaa käsittelevistä julkaisuista. Voi Paatelan arkkitehtuuria taas valotti Petra Havun julkaisu Paateloiden arkkitehtitoiminnasta.

Selvitys on rakentunut niin, että ensimmäisen luvun tausta- ja perustietojen jälkeen käsitellään toisessa luvussa THL:n historiaa organisaationa. Kolmannessa luvussa on kerrattu THL:n Tilkanmäen kampuksen rakennusvaiheita vuodesta 1955 tähän päivään. Neljännessä luvussa kustakin rakennuksesta on esitetty rakennuskortti, jossa on rakennukseen liittyvää tietoa tiistetyssä muodossa ja dokumentivalokuvia nykytilasta. Kustakin rakennuksesta on kuvattu tyypillisiä sisä- ja ulkotiloja. Rakennuspiirustukset ovat liitteenä. Viidennessä luvussa käsitellään pihapiiriä.

Tuloksissa on yhteenveto selvityksen tuloksista ja arvio säilyneisyydestä. Lisäksi laitosta on vertailtu muihin vastaaviin laitoksiin Pohjoismaissa sekä Veli ja Kaija Paatelan arkkitehtitoimiston tuotantoon.

I.3 Perustiedot

KOHTEEN NIMI

- THL Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (1.1.2009 alkaen), päätoimipaikka, Tilkanmäen kampus
- KTL Kansanterveyslaitos (1.3.1982–31.12.2008)
- KTL Kansanterveyslaboratorio (1.3.1970–28.2.1982)
- Valtion seerumlaitos (1.3.1970 asti)

OSOITE

Mannerheimintie 166
00300 Helsinki

KAUPUNGINOSA

16. Ruskeasuo

KORTTELI

711

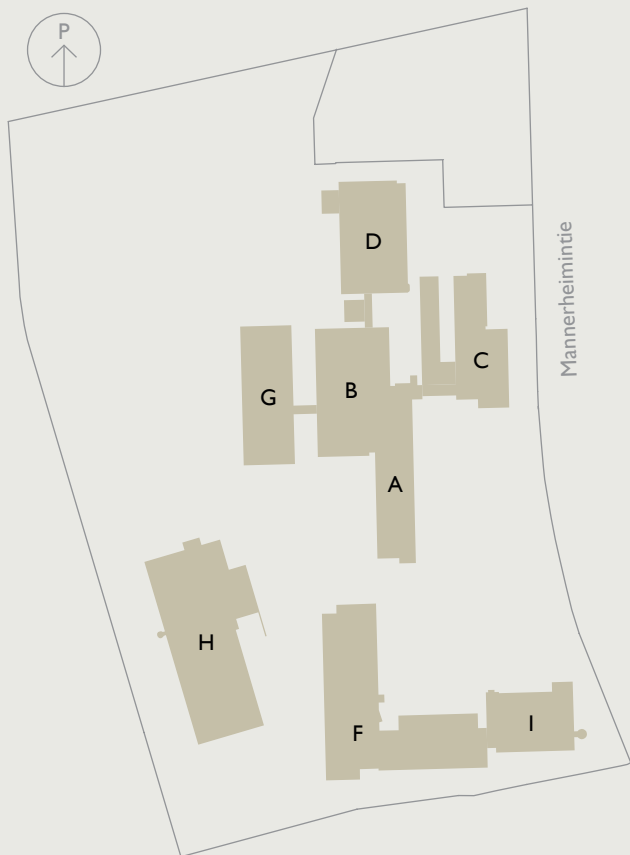
TONTTINUMERO

- 15 (13.11.2008–) Tontti 8 jaettiin kahdeksi tontiksi 13.11.2008, kun koillisosasta lohkottiin pala VVO:n päärakennusta varten. THL:n tonttinumeroksi tuli 15, VVO:n tonttinumeroksi 16.
- 8 (29.4.1993–13.11.2008)
Tontin 8 lounaisosasta lohkottiin 22.8.2003 kolmion muotoinen osa pois.
- 3 (15.11.1954–29.4.1993) Tontti 3 muodostettiin tilasta 91–437–1–2.
- Tilan tunnukseksi on 13.1.1910 rekisteröity 91–437–1–2.¹

KIINTEISTÖTUNNUS

091–016–0711–0015

1 Helsingin kaupungin Kiinteistöviraston Kaupunkimitausosasto

PYSYVÄT RAKENNUSNUMEROT

Rakennukset A, B, C, D	3751
Rakennus F	3753
Rakennus G	3754
Rakennus H	3755
Rakennus I	3752

—
Rakennus E on purettu vuonna 1996.

RAKENNUSVAIHEET

1956–1958	rakennukset A, B, C, D, E ja näitä yhdistävät tunnelit
1986–1987	rakennukset F ja G
1993–1996	rakennus H
1996–1998	rakennus I

KÄYTTÖHISTORIA

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen / Kansanterveyslaitoksen / Kansanterveyslaboratorion / Valtion seerumlaitoksen laboratorio- ja toimistorakennuksia
- Asuinrakennus E 1958–1996, jonka kaksi asuinhuoneistoa muutettiin toimistotiloiksi 1991 ja kolmas vuonna 1992. Rakennus purettiin 1996.

OMISTUS

Kohde on aina ollut Suomen valtion omistama:

- Senaatti-kiinteistöt (2001–)
- Valtion kiinteistölaitos (1995–2001)
- Rakennushallitus (1956–1995)

LAAJUUSTIEDOT

Kokonaiskerrosala	22 217 m ²
Tontin pinta-ala	39 651 m ²

RAKENNUSKOHTAISET PINTA-ALAT²

Rakennus A	4 122 m ²
Rakennus B	2 223 m ²
Rakennus C	2 152 m ²
Rakennus D	1 644 m ²
Rakennus F	5 050 m ²
Rakennus G	1 585 m ²
Rakennus H	3 248 m ²
Rakennus I	2 193 m ²

—
Rakennus E, purettu 1996 230 m² ³

VOIMASSA OLEVA ASEMAKAAVA

- Asemakaavanumero 11 673, hyväksytty 24.10.2007
- YTU: Tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue. Alueelle saa rakentaa virasto- ja toimistotilaa enintään 35 % tontin rakennusoikeudesta (37.900 m²).

NYKYISTÄ EDELTÄVÄT ASEMAKAAVAT

- Ak 9400, voimassa 11.5.1989-24.10.2007⁴
- Ak 3547, voimassa 1954–11.5.1989⁵

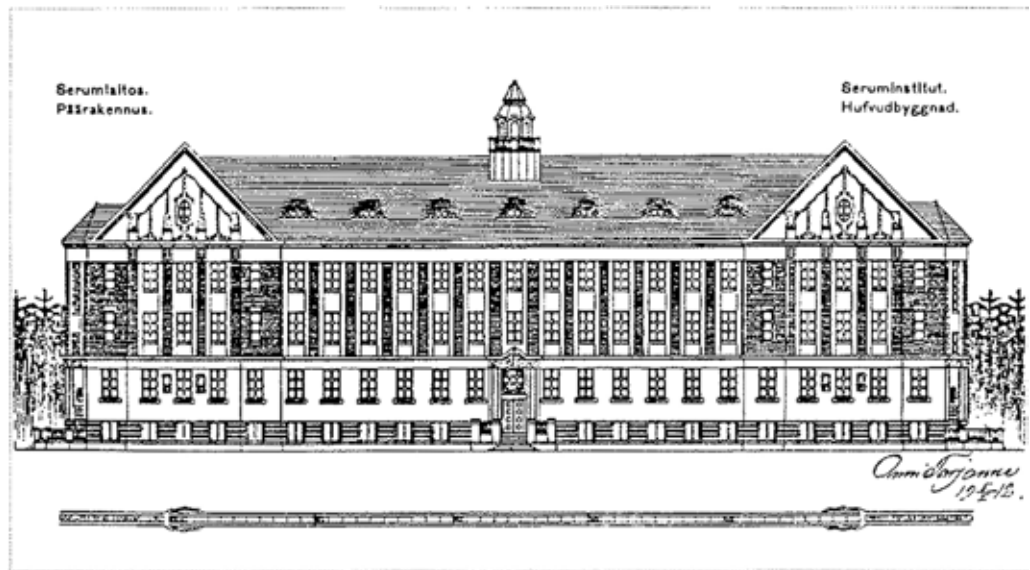
SUOJELUTILANNE

Rakennuksia ei ole suojeltu asemakaavassa eikä muullakaan tavalla.

2 THL:n asiakassuunnittelija Merja Viitalan sähköpostiviesti 25.10.2012. Ilmoitetut neliömetrit ovat huoneistoneliömetrejä [hum²], joita käytetään Optimaze-järjestelmässä.
3 Huoneistoala, mitattu joulukuun 1955 pääpiirustuksista. Kellarikerros ei ole pinta-alassa mukana.
4 HEL KSV
5 HEL KSV

2

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Senaatin asettama komitea teki suunnitelman Valtion seerumlaitokseksi nykyisen Stenbäckinkadun kohdalle 1910-luvun alussa. Kuvassa professori Onni Tarjanteen tekemä päärakennuksen julkisivuluonnos. Rakennusta ei toteutettu. Lähde: Härö & Raunio, 44.

Kansanterveyslaitoksen edeltäjä Valtion seerumlaitos perustettiin 1.11.1910.⁶ Tarttuvat taudit, erityisesti tuberkuloosi, olivat tuolloin Suomessa pahin kansanterveydellinen ongelma. Vaikka sotavuodet olivat laitoksen osalta poikkeuksellisia, tarpeen edessä se onnistui kehittämään toimintaansa. Laboratoriopalvelut saatiin koko maan kattaviksi ensi kerran historiamme aikana. Rauhan palatessa laitoksen sen tarpeellisuudesta oltiin yksimielisiä.⁷ Valtion seerumlaitoksen tehtäväksi muotoutui sairaaloiden potilasnäytteiden analysointi. 1950-luvulla laitoksen johdon visiona oli kehittää siitä koko maan potilasnäytteet tutkiva, robottien avulla toimiva liukuhihnalaboratorio. Vuonna 1953 se sai tehtäväkseen valmistaa rokkoainetta. Henkilökunnan määrä oli 50-luvun alussa 20 ja kymmenen vuotta myöhemmin 150.⁸

Valtion seerumlaitos ja erilliset valtion serobakteriologiset laboratoriot yhdistettiin vuonna 1970 Kansanterveyslaboratorioksi. Nykyiset tavoitteet ja tehtävät hahmotettiin vuonna 1974 ilmestyneessä komiteamietinnössä Kansanterveyslaitoksen kehittämiseksi ja vuonna 1982 annetussa laissa Kansanterveyslaitoksesta. Kansanterveyslaitoksen ensisijaiseksi tehtäväksi määriteltiin tuolloin väestön

terveyden edistäminen, tutkiminen ja valvominen. Kansanterveyslaitoksen tehtäväkenttää laajennettiin 1980-luvulla koskemaan sydän- ja verisuonitautien sekä syövän syitä ja ehkäisyä sekä ravinnon osuutta kansansairauksien taustalla.

THL eli Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on sosiaali- ja terveysministeriön alainen laitos, joka muodostettiin 1. tammikuuta 2009, kun Kansanterveyslaitos ja Stakes eli Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus yhdistyivät. THL:n tehtäviä ovat väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, sairauksien ja sosiaalisten ongelmien ehkäiseminen sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittäminen.

Lääkelaboratorion uudisrakennus F valmistui Tilkanmäen kampukselle vuonna 1988. Se liitettiin osaksi perustettavaa Lääkelaitosta vuonna 1993. Lääkelaitoksen uudisrakennus I valmistui puolestaan vuonna 1998.⁹ Lääkelaitos muutti lokaussa 2004 uuteen toimistotaloon, osoitteeseen Mannerheimintie 103b, mutta sen laboratorio jäi entisiin tiloihinsa.¹⁰ Lääkelaitos edistää väestön terveyttä ja turvallisuutta valvomalla lääkkeitä, terveydenhuollon laitteita ja tarvikkeita sekä verivalmisteita. Laitos kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan.

6 Erra & Pekkinen 2006, 234.

7 Härö & Raunio 1990, 7.

8 Erra & Pekkinen 2006, 234.

9 Erra & Pekkinen 2006, 235.

10 Erra & Pekkinen 2006, 235.

3

Laitoksen rakentuminen

TILANNE 1958

A Tutkimusrakennus, laboratorio- ja toimistorakennus 1955–1958

B Preparatiivinen tehdas 1955–1958

C Toimisto- ja laboratoriorakennus 1955–1958

D Koe-eläinrakennus 1955–1958

E Asuinrakennus 1955–1958

TILANNE 1988

- A Tutkimusrakennus, laboratorio- ja toimistorakennus 1955–1958
- B Preparatiivinen tehdas 1955–1958
- C Toimisto- ja laboratoriorakennus 1955–1958
- D Koe-eläinrakennus 1955–1958
- E Asuinrakennus 1955–1958
- F Toimisto- ja laboratoriorakennus 1986–1988
- G Lääkelaboratorio 1986–1988

TILANNE 2012

- A Tutkimusrakennus, laboratorio- ja toimistorakennus 1955–1958
 - B Preparatiivinen tehdas 1955–1958
 - C Toimisto- ja laboratoriorakennus 1955–1958, laajennus 2005–2007
 - D Koe-eläinrakennus 1955–1958, laajennus 1999–2000
 - (E Asuinrakennus purettiin 1996)
 - F Toimisto- ja laboratoriorakennus 1986–1988
 - G Lääkelaboratorio 1986–1988
 - H Koe-eläinyksikkö ja turvalaboratorio 1993–1996
 - I Toimistorakennus 1996–1998
- Tontin lounaiskulmasta erotettiin kolmionmuotoinen pala 2003.
Tontti lohkottiin kahdeksi tontiksi 2008, kun koilliskulmasta lohkottiin pala VVO:lle..

Ilmakuva vuodelta 1986 ennen G- ja F-rakennusten rakentamista. E-rakennus on yhä olemassa.
Taustalla näkyy "köyhien stokka" eli Huopalahden perukalla sijainnut pienteollisuusalue. Lähde: HEL KK.

Ilmakuva vuodelta 1989 kun G- ja F-rakennukset ovat juuri valmistuneet. "Köyhien stokka" on purettu ja Pikku-Huopalahden kaupunginosan rakentaminen on alkanut. Lähde: HEL KK.

Ilmakuva vuodelta 2008, jolloin tontin koiliskulmasta lohkottiin osa VVO:n rakennukselle. Myös uudet H- ja I-rakennukset näkyvät kuvassa. Lähde: HEL KK.

Ilmakuva Tilkanmäen kampukselta on kuvattu aikavälillä 1998–2006 ennen VVO:n rakennuksen rakentamista. Lähde: THL.

Ilmakuva vuodelta 1955. Mannerheimintie 166:n tontti on vielä rakentamaton, mutta naapuritontilla näkyy Tilkan sairaala. Lähde: HKM KA.

Valtion seerumlaitos kuvattuna Mannerheimintien itäpuolelta. Lähde:THL.

3.1 Valtion seerumlaitoksen rakentaminen

Tämän luvun keskeisenä lähteenä on käytetty Sakari Härön ja Veijo Raunion toimittamaa, 1990 julkaistua teosta *Seerumit aseina – vastustajina mikrobi*, joka käsittelee Kansanterveyslaitoksen ja sen edeltäjien historiaa.

Ennen Ruskeasuon laitosten rakentamista Valtion seerumlaboratorio toimi Helsingin yliopiston osana kunnes se sai omia tiloja, ensin 1948 hammasklinikan talosta Fabianinkatu 24 ja 1951 Unioninkadulta korvaklinikan siirryttyä muualle. Tilat olivat silti liian ahtaat ja puutteelliset.¹¹ 1950-luvulla sattui mm. neljä vakavaa bakteeritartuntaa.¹²

Vuonna 1947 eduskunta hyväksyi uuden asetuksen Valtion seerumlaitoksesta (877/47) ja käsitteli toivomusaloitteen, jossa viitattiin tartuntatautien vaaroihin ja niiden taloudellisiin vaikutuksiin yhteiskunnalle. Laaja serologinen ja bakteriologinen massadiagnostiikka edellytti suuren tehdasmaisesti toimivan diagnostisen laboratorion perustamista Helsinkiin ja pienempien perustamista maaseudulle. Valiokunta suositteli laitoksen aikaansaa-

mista ja hallitus myönsi varoja laitoksen suunnitteluun.¹³

Vuonna 1949 muodostettiin rakennustoimikunta, jota johti sisäministeriön hallintoneuvos Erkki O. Mantere. Muita jäseniä olivat lääkintöhallituksen pääjohtaja Niilo Pesonen (1954 alkaen), rakennushallituksen pääjohtaja Jussi Lappi-Seppälä, sisäasiainministeriön hallitussihteeri Uuno Nevala ja lääkintöhallituksen kansanterveysosaston lääkintöneuvos Leo A. Kaprio, jonka tilalle tuli 1955 lääkintöneuvos Risto Pätiälä lääkintöhallituksen terveydenhoito-osastolta. Myös professori Uroma kuului toimikuntaan ja sen asiantuntijoina toimivat lähinnä seerumlaitoksen asianomaisten osastojen johtajat.¹⁴

Laitosta ryhdyttiin aluksi suunnittelemaan tontille, joka sille oli varattu jo vuonna 1927 Castreninkadun ja Toisen linjan kulmauksesta, mutta paikka oli liian pieni ja kaukana Meilahteen rakennettavista uusista opetusklinikoista. Joulukuussa 1950 valtio ja Helsingin kaupunki tekivät tontinvaihtosopimuksen, jonka perusteella valtio sai 4,55 ha:n suuruisen alueen Tilkan sotilassairaalan vierestä Manner-

Vasemmanpuoleinen kuva: Jäykkäkouristus- ja kurkkumätätärokote ovat laitoksen korkealaatuisia tuotteita, joita toimitettiin Maailman terveysjärjestölle kehitysmaiden lasten rokotosuohjelmia varten. Kuvassa rokoterän ultrasuodatusta. Lähde: Härö & Raunio, 180. Kuvaaja Pietinen.

Oikeanpuoleinen kuva: Uudet tilat ja laitoksen johtaja professori Eero Uroma. Kuvassa näkyy myös henkilökunnan suunnittelemaa laboratoriokalusteita. Lähde: Härö & Raunio, 118. Kuvaaja Pietinen, 1958.

11 Härö & Raunio 1990, 88.

12 Härö & Raunio 1990, 111; Helsingin Sanomat 25.10.1958, haastattelu.

13 Härö & Raunio 1990, 105.

14 Härö & Raunio 1990, 105–106.

Uudet laboratoriotilat olivat avaria, valoisia ja nykyaikaisia. Lähde: Härö & Raunio, I 20. Kuvaaja Nasakuva Oy, 1958.

heimintieltä. Uusi asemakaava valmistui pian sen jälkeen. Jo seuraavana vuonna eduskunnalle voitiin ilmoittaa, että seerumlaitoksen suunnitelmat on hyväksytty rakennushallituksessa.¹⁵

Seerumlaitoksen historia on hyvinvointivaltion historiaa. Julkisen sektorin merkitys voimistui sodan jälkeen: julkisten menojen osuus Suomen bruttokansantuotteesta kasvoi ja valtion palvelutehtävät lisääntyivät erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon, sosiaalitoimen, koulutoimen ja julkisen asuntotuotannon aloilla. Myös sodan jälkeen syntyneiden ikäluokkien koko vaikutti osaltaan siihen, että julkisista laitoksista oli rakennettava suuria. Näissä oloissa valtion rakennuttamien laitosten arkkitehtoninen muotoilu ei useinkaan ollut keskeistä. Osittain myös hallinnon voimistuneesta sääntelystä joh-

15 Härö & Raunio 1990, 105–106.

tuu, että tuon ajan julkiset rakennukset muistuttavat huomattavasti toisiaan.¹⁶

Lääkintöhallitus oli jo 1950-luvun alusta alkaen pyrkinyt saamaan eduskunnalta rahoitusta seerumlaitoksen rakentamiselle. Hanke eteni hitaasti ja sijaintipaikkakunnasta kiisteltiin.¹⁷ Vasta vuoden 1955 budjetissa eduskunta hyväksyi määrärahan seerumlaitoksen rakentamista varten. Eduskunta halusi myös, että laitoksen tehtävät ja sijainti selvitetään.¹⁸ Helsingin ohella ainakin Tamperetta ja Jyväskylää oli ehdotettu sijaintipaikaksi.¹⁹

Laitoksen ensimmäiset piirustukset laati professori, arkkitehti Jussi Paatela ja seuraavat hänen poikansa arkkitehti Veli Paatela yhdessä arkkitehtien Kaija Paatela ja Aarne Nevanlinna kanssa. Laitoksen valmistuessa pidetyissä puheissa

16 Rakennushallitus 1986, 17.

17 Härö & Raunio 1990, 107.

18 Härö & Raunio 1990, 111.

19 Härö & Raunio 1990, 111–114.

mainittiin, että kaikkiaan viidet piirustukset ehdittiin tehdä, ennen kuin laitos sai lopullisen muotonsa.²⁰ Lämmitys, vesi- ja viemäröinti sekä ilmastointijärjestelmien suunnittelijana toimi diplomi-insinööri Torsten Kranck, sähkötöiden insinööri Risto Mäenpää ja konstruktöörinä diplomi-insinööri Osmo Korvenkontio.²¹

Rakennuslupahakemus jätettiin syksyllä 1955 ja keväällä 1956 päästiin suorittamaan louhintatöitä. Varsinainen rakentaminen alkoi vasta syksyllä 1956. Rakentaminen sujui nopeammin kuin oli suunniteltu. Urakkasopimuksen mukaan rakennuksen tuli olla valmis vuoden 1958 loppuun mennessä, mutta rakennukset valmistuivat etuajassa ja valtion seerumlaitoksen uudet toimitilat vihittiin käyttöön jo 24. lokakuuta 1958.²²

20 Härö & Raunio 1990, 114.

21 Härö & Raunio 1990, 115.

22 Härö & Raunio 1990, 115–116.

Tasavallan presidentti U. K. Kekkonen osallistui avajaisiin ja tutustui johtaja, professori Eero Uroman opastuksella laitokseen. Lehdistö kiinnitti tapahtumaan paljon huomiota ja tilaisuutta käytettiin hyväksi osoittamaan, miten tärkeä merkitys tämänlaatuisella laitoksella on tartuntatauteja ehkäistäessä. Tilaisuuteen osallistuivat myös Tanskan, Norjan ja Ruotsin vastaavien laitosten edustajat, jotka kertoivat, että näissä maissa on joko rakenteilla tai valmistunut vastaavia laitoksia.²³ Lehdet raportoivat Valtion seerumlaitoksen uudesta rakennuksesta hyvin myönteisesti ja laajasti.

Rakennus oli tietoisesti suunniteltu ”tehdasrakennustyylliseksi”, jotta rakennuskustannukset saataisiin pysymään kohtuullisina. Seerumlaitokselle rakennettiin neljä rakennusta, jotka ovat yhteydessä toisiinsa (A-D), sekä pieni erillinen

23 Härö & Raunio 1990, 115–116.

Penisilliinin pakkausta Orionin ampulaatio-osastolla. Kuva: Pentti Pietinen, Nasakuva Oy.
Lähde: THL.

asuinrakennus (E). Laboratoriorakennukset oli yhdistetty toisiinsa maanalaisilla käytävillä. Rakennusryhmää pidettiin käyttöön ottaessa varsin onnistuneena ja juhlapuheissa sitä kuvattiin viihtyisän asialliseksi. Rakennus on sommiteltu maastomuotojen mukaan niihin sopeutuen. Lehdistön mukaan laitoksen suuri koko paljastuikin vasta sisätiloissa. Toimintatilaa oli runsaasti ja sisäinen liikenne oli hyvin jäsenneily.²⁴

Toiminnallisuus korostui rakennuksen suunnittelussa. Laitokseen suunniteltiin rakennusvaiheessa sero-bakteriologinen, tuberkuloosi-, hormoni-, biokemiallinen, virus-, rokote-, plasma-, huolto- ja hallinto-osasto sekä lisäksi osasto elatusaineille ja astioiden pesulle, eläintalli ja kirjasto.²⁵ Siirryttäessä uusiin tiloihin ei laitoksen osastojen lukumäärää tai muita seikkoja tarkemmin määrätty, mikä oli edullista

24 Härö & Raunio 1990, 114.

25 Härö & Raunio 1990, 115.

ajateltaessa aktiivista kehittämistä.²⁶ Seurumlaitoksen toiminnan painotuksissa kuvastuvat itse asiassa hyvin sodan jälkeisen terveystyön painopistealueet, kuten tavanomaisten tartuntatautien voittaminen.²⁷

Henkilökunta osallistui kalusteiden suunnitteluun yhdessä niiden toimittajan, J. Merivaara Oy:n, kanssa. Laitokseen suunniteltiin elementeistä kootut, teräslevyistä valmistettavat ja portaattomalla säädöllä varustetut pöydät. Kemiallisen laboratorion pöydille asetettiin lisävaatimuksia veden, paineilman, sähkön ja kaasun kytkemiseksi. Laboratoriotuoli ja jakkara suunniteltiin helposti säädettäväksi. Myös eläintallin laitteet olivat erityisen kehittelyn tulosta, samoin kuin vetokaapit, jotka pyrittiin saamaan turvallisiksi käyttäjille ja soveltuviksi myös isotooppien käsittelyyn.²⁸

26 Härö & Raunio 1990, 120–121.

27 Härö & Raunio 1990, 123.

28 Härö & Raunio 1990, 115.

Valtion seerumlaitoksen pääsisäänkäynti ja rakennus A valmistumisensa jälkeen kuvattuna. Kuva: Nasakuva Oy. Lähde: THL.

3.2 Valtion seerumlaitoksen arkkitehtuuri

3.2.1 ARKKITEHTI VELI PAATELA 1919–2005

Veli Paatelan elämäkertatietoja koskevassa osuudessa on käytetty lähteenä pääasiassa Petra Havun kirjoittamaa Paateloiden arkkitehtitoimiston historiikkaa *Piirrä, piirrä, piirrä...*, joka on julkaistu 2001.

Veli Paatela valmistui arkkitehdiksi sotien aikana 1944 Teknillisestä Korkeakoulusta. Hän opiskeli stipendiaattina Gunnar Asplundin oppilaana Tukholman Kungliga Tekniska Högskolanissa. Valmistuttuaan hän työskenteli isänsä, Jussi Paatelan toimistossa, missä keskityttiin erityisesti sairaaloiden suunnitteluun. Veli sai vuonna 1945 tilaisuuden työskennellä Alvar Aallon assistenttina Bostonissa. Siellä hän osallistui vaimonsa Kaijan kanssa MIT:n opiskelija-asuntolan, Baker Housen, suunnitteluun.

Paatelat palasivat vuonna 1948 takaisin Suomeen ja perustivat pian oman toimiston. Vuonna 1949 pariskunta voitti Helsingin yliopiston Viikin maataloustieteellisten laitosten suunnittelukilpailun. Viisikymmenluku olikin Paateloiden toimistolla kiireistä aikaa, työtä tehtiin tiiviisti ja vuosikymmenelle ajoittui Viikin maataloustieteellisten laitosten lisäksi kaksi muuta suurta työtä: Valtion seerumlaitos ja Suomen Punaisen Ristin sairaalan laajennus. Veli Paatela seurasi isänsä viitoittamaa tietä laitusrakennusten ja sairaaloiden arkkitehtina.

Jälleenrakennuskauden julkinen rakentaminen oli luonteeltaan asiallista ja sitä toteutettiin tiukalla budjetilla. Kaija Paatela on kuvannut tyypillistä julkisen rakennuksen suunnitteluprojektia seuraavasti: *”Aluksi arkkitehti saa käteensä nipun*

papereita, joita lukemalla täytyy pikku hiljaa hahmottaa työn tavoitteet, rajoitukset ja vaatimukset, kuten tontti, asemakaavamääräykset jne. Suunnittelussa on yleensä melko vähän liikkumatilaa, sillä edellä mainittujen lisäksi täytyy huomioida, mitä kautta huolto hoidetaan, eri yksiköiden sijainti ja toiminnalliset yhteydet sekä toiminta eri käyttäjien näkökulmasta. Sitten keskustellaan tilan käyttäjien kanssa ja neuvotellaan siitä, kuinka eri ratkaisut toimisivat käytännössä ja mitä pitää muuttaa. Aivan loppuvaihe on hyvin pikkutarkkaa hommaa ja korjausten tekemistä.”

Paateloiden toimistossa Veli Paatela vastasi suunnittelussa keskustellen ideoista Kaija Paatelan kanssa. Projektin edetessä sille nimettiin vastuullinen arkkitehti toimiston väestä.

Veli Paatela kertoi haastattelussa vuodelta 1987, että opiskeluaikana häneen vaikuttivat suuresti Gunnar Asplundin työt ja skandinaavinen hienostuneisuus, mutta työskenneltyään Amerikassa hän kääntyi ”amerikkalaiseen brutalismiin”. Paatelan toimistoa tutkineen Petra Havun mukaan sen tuotantoa leimasivat reipas ja rohkea modernismi ja samanaikaisesti pyrkimys luoda rakennuksia, jotka sulautuvat ympäristöönsä sitä kunnioittaen. Havu on tulkinnut tätä ronskin käytännöllisyyden ja skandinaavisen hienostuneisuuden synteesiksi.

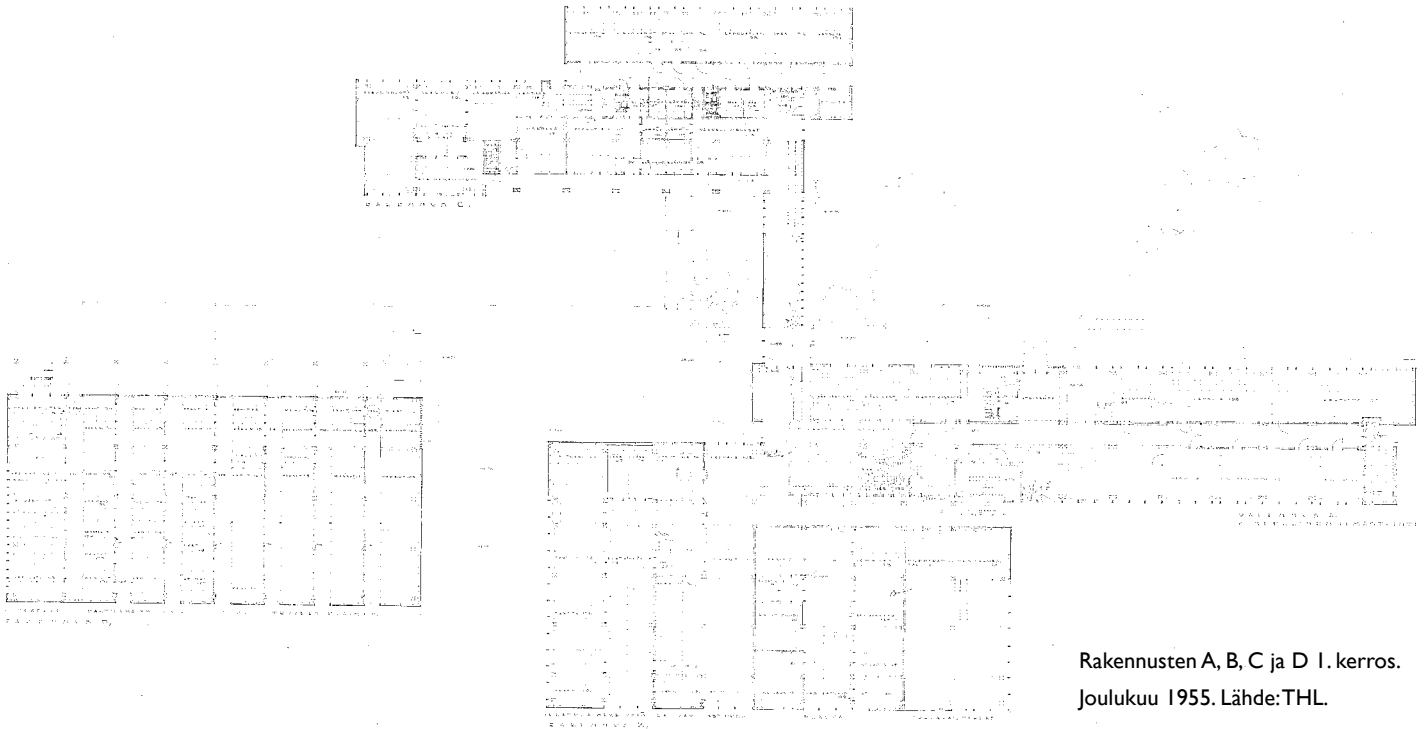
Paateloiden toimisto kukoisti 1960-luvulla ja sen työkenttä muodostui aikaisempaa kansainvälisemmäksi. Vuosina 1965–1966 suunniteltiin Suomen Pariisiin ja Algerin suurlähetystöjen saneeraukset ja vuonna 1967 tehtiin suunnitelmia myös Geneveen. Veli Paatela suunnitteli vuonna 1967 yhdessä veljensä Jaakko Paatelan kanssa Kotkan keskussairaalan. Sen lisäksi

si Paateloiden merkittävimpiä 1960-luvun töitä olivat Helsingin yliopistollisen keskussairaalan alueelle Meilahteen valmistuneet rakennukset. Paatelan veljesten suunnittelemat uudet rakennukset täydensivät klinikka-alueetta, minne myös Jussi Paatela oli suunnitellut sairaalarakennuksen 1930-luvulla. Veli Paatela oli myös Suomen Rakennustaiteen museon johtaja vuosina 1956–61 ja Arkkitehtiliiton puheenjohtaja vuosina 1968–69.²⁹

Paateloiden arkkitehtitoimiston tarina on jatkunut monessa sukupolvessa. Arkkitehdit Jussi ja Toivo Paatela perustivat Arkkitehtitoimisto Paatelan vuonna 1919. Veljesten tiet erosivat, mutta kumpikin jatkoi suunnittelutoimintaa 1950-luvun alkupuolelle asti. 1950-luvulta 1980-luvun puoliväliin arkkitehdit Veli ja Kaija Paatela sekä Jaakko ja Eeva Paatela jatkoivat arkkitehtitoimiston pitämistä. Kaija ja Veli Paatelan toimiston tärkeimpiä 1970-luvun töitä olivat Helsingin Yliopiston maataloustieteellisten laitosten O- ja F-rakennusten suunnittelu Viikkiin sekä erilaiset sairaaloiden laajennukset ja toimenpiteiden kunnostukset. Veli Paatela päätti työskentelyn toimistollaan vuonna 1984, jolloin hänen pojastaan Mikael Paatelasta tuli toimiston toimitusjohtaja. Vuonna 1986 Paatelan suvun arkkitehtitoiminta yhdistettiin Paatela-Paatela & Co Oy:ksi, ja nimi lyhentyi myöhemmin muotoon Arkkitehtitoimisto Paatela & Co Oy. Toimisto on erikoistunut terveydenhoidon rakennusten suunnitteluun.³⁰ Vuonna 2008 ruotsalainen Sweco osti toimiston ja nimi muuttui muotoon Sweco Paatela Architects.

²⁹ Havu 2001, passim.

³⁰ www.archpaatela.fi

Rakennusten A, B, C ja D I. kerros.
Joulukuu 1955. Lähde: THL.

3.2.2 ARKKITEHTUURIN KUVAILU

Valtion seerumlaitos on modernien laitusrakennusten ryhmä, johon kuului sen rakennusvaiheessa neljä toimisto- ja laboratoriorakennusta (A, B C ja D) sekä yksi kolmen piasunnon rivitalo (E) Mannerheimintien vieressä. A- ja B- rakennus liittyvät toiminnallisesti toisiinsa ja muodostavat yhdessä sommitelman päärakennuksen. A-rakennukseen sijoittuvaa pääsisäänkäyntiä suojaa komea, erityisesti muotoiltu katos. Rakennussommitelma on suorakulmainen. Rakennusvolyymit ovat pitkältä sivultaan Mannerheimintien suuntaisia ja siipien väliin muodostuu eri luonteisia pihatiloja. A ja B- rakennukset ovat viisikerroksisia ja C-rakennus on kolmikerroksinen. D-rakennus on muita selkeästi matalampi.

Laitos sijaitsee Helsingissä Ruskeasuon kaupunginosassa Mannerheimintien länsipuolella. Kallioisella tontilla Tilkanmäen laella kasvaa kakkärämäntyjä. Ra-

kennukset on sijoitettu maastoon kallion laen ympärille luonnon muotoja ja tontin puustoa kunnioittaen. Tontin korkeuseroja on käytetty hyödyksi sisätilojen suunnittelussa.

A- ja C-rakennuksen Mannerheimintien suuntaisessa pääjulkisivussa on nauhaikkunat ja vaaleita rapattuja vyöhykeitä nauhaikkunoiden välissä, päädyissä ja sisäänkäynnin kohdalla. B- ja D-rakennukset ovat umpinaisempia. Kaikkien rakennusten julkisivuissa korostuu vaakaasuuntaisuus. Rakennusten päädyissä on käytävien kohdalla pystysuuntaiset ikkunavyöhykkeet.

A-rakennuksen kattomuoto on porrastettu pulpettikatto, ja myös C rakennuksessa on pulpettikatto. A- ja C-rakennusten kattokaltevuus jatkuu näkymättömänä yhtenäisenä linjana rakennuksesta toiseen. A-rakennuksen katolla on pääsisäänkäynnin linjassa umpinainen volyymi, jonka sisälle sijoituivat hissi- ja

ilmastointikonehuoneet. Kaltevien kattojen räystäskorko on matalampi Mannerheimin tien puolella ja katto nousee kohti länttä. Siten rakennukset eivät vaikuta kovin suurilta Mannerheimintien puolelta. Matalissa C- ja D-rakennuksissa on sahakatto, jonka lappeet ovat suorassa kulmassa muiden rakennusten kattoihin nähden.

Katot on ainakin näkyviltä osiltaan peitetty kuparipellillä.

Eri toiminnot on sijoitettu eri rakennuksiin ja rakennukset on yhdistetty maan päällä käytävillä. Myös kellarikerroksessa rakennuksia yhdistää tehokas käytäväverkosto. Pohjaratkaisut laboratorikerroksissa perustuvat pääasiassa keskeiskäytävään, jota on kuitenkin varioitu avaamalla väljempää tilaa esimerkiksi B-siiven länsipuolella ja järjestämällä C-rakennuksen toinen kerros kaksoiskäytävän varaan.

Laboratoriotilojen sisustus on tarkoituksenmukaista. Kalusteet on suunniteltu säädettäväksi ja helposti puhdistettaviksi. Ikkunat ovat suuria ja tilat ovat hyvin valaistuja. Lattiat ovat valokuvien perusteella laboratoriotiloissa klinkkeriä ja seinät ainakin suurelta osin kaakeloituja. Laboratoriotiloissa on ollut kattona maalattu betonilaatta, jossa näkyy muottivalun jäljet, ja myös betonipalkit on jätetty näkyviin sisätilassa. Loisteputkivalaisimet on kiinnitetty betonipintaan.

Laboratoriokalusteet toimitti Merivaara ja henkilökunta osallistui niiden suunnitteluun. Julkisemmissä tiloissa kuten aula- ja neuvottelutiloissa tiloissa käytettiin Artekin kalusteita.

Rakennusten arkkitehtuuri on harkittua ja kunnianhimoista, mutta eleetöntä. Kohteen arvokkuus välittyy juuri suunnittelun tasossa sekä kestävien ja arvokkaiden materiaalien käytössä.

Julkisivun materiaalit 1955–58

Sokkeli on paikalla valettu betonimuuri.

Julkisivut on roiskerapattu kalkkilaastilla, rappausalusta on pääosin valumuottiin ladottua kevytbetoniharkkoa, ja pinta on maalattu luonnonvalkoisella kalkkimaalilla.

Julkisivupellitykset ovat kuperipeltiä.

Julkisivuissa on pieniä alueita lakattua tammipaneelia.

Ikkunat ovat puuta, valokuvien perusteella vaikuttaa siltä, että karmit ovat olleet valkoisiksi maalattuja ja puitteet tammea.

Pääövet ovat tammea, joissa on kuperinen potkupelti.

Katto on verhottu peltikatteella ja A-rakennuksen konehuone kuparilevyillä. Myös syöskatorvet olivat kuparisia.

Runko perustuu paikalla rakennettuun pilari-palkki-laatta -järjestelmään.

3.3 Myöhemmät vaiheet

3.3.1 OSMO LAPON TONTIN KÄYTTÖSUUNNITELMA 1986

Rakennushallituksen toimeksiannosta Arkkitehtuuritoimisto Osmo Lapolta tilattiin Kansanterveyslaitoksen tontin käyttösunnitelma, joka valmistui 15.10.1986. Suunnitelman pohjana käytettiin Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittua 21.11.1985 päivättyä osayleiskaavaa sekä sen yhteydessä laadittua liiteaineistoa. Tontin rakennusoikeudeksi oli tällöin merkitty 46 000 m² kerrosalaa. Tavoitteeksi asetettiin koko kerrosalan sijoittaminen tontille. KTL:n tonttia koskeva uusi asemakaavaehdotus laadittiin vuoden 1987 aikana. Rakennusten F ja G suunnitelmat olivat valmistuneet 1986.

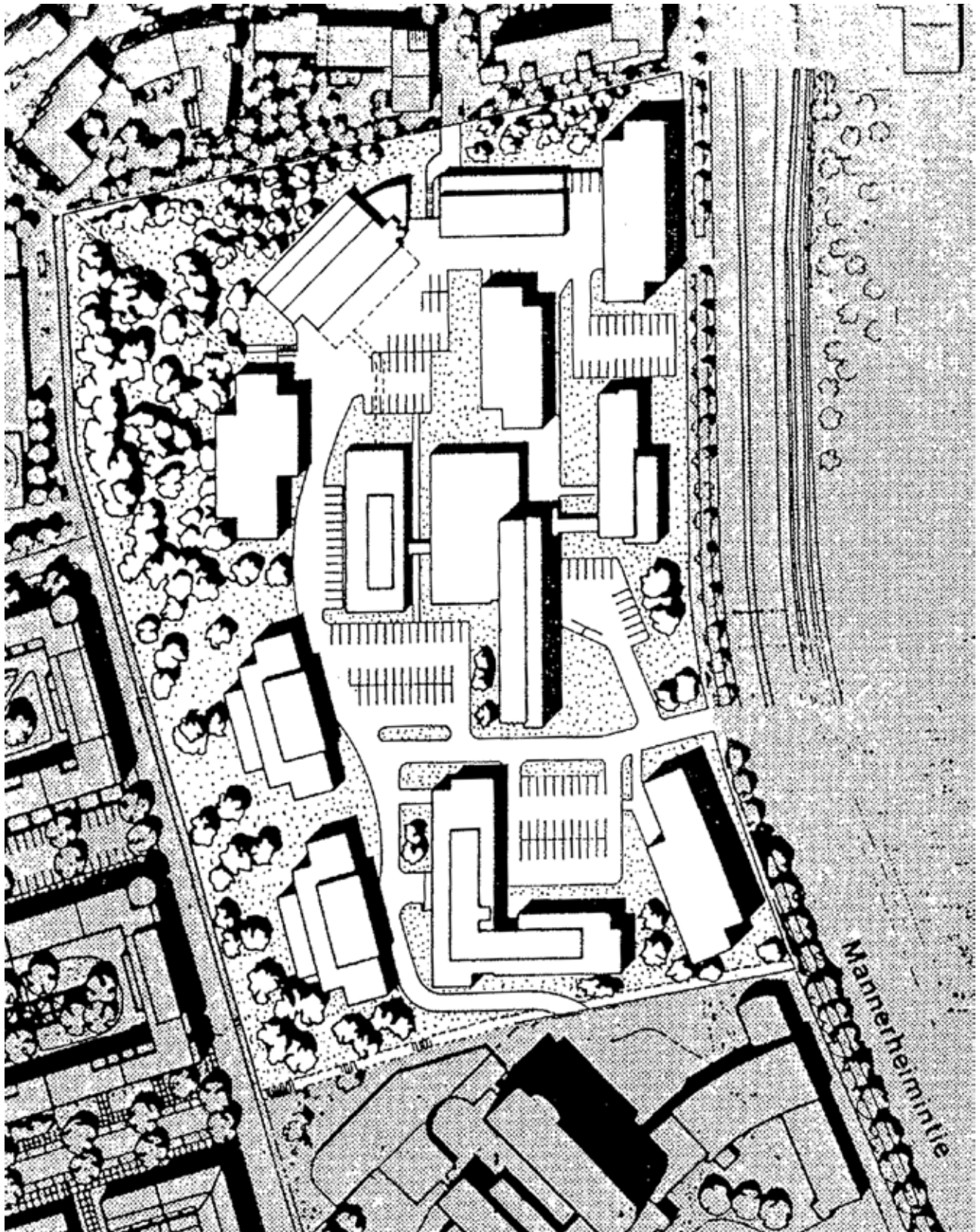
KTL:n koe-eläinyksikölle yritettiin löytää yleissuunnitelmaan luontuva ja rakennuksen käyttötarkoitukseen sopiva paikka. Lapon toimisto osoitti tontin eteläreunalle jalankulkutietä Mannerheimintieltä alas tontin länsireunalle. Tämä jalankulkutien eteläpuolella sijaitseva kolmiomainen tontin osa esitettiin tällöin liitettäväksi Tilkan sotilassairaalan tonttiin.

Rakennusmassat suunniteltiin siten, että korkeat 6–8-kerroksiset massat sijoitettiin suunnitelmassa Mannerheimintien varteen tontin etelä- ja pohjoisosiin. Täten korkeat rakennusmassat olisivat liittyneet Tilkan sotilassairaalan ja Tilkanmäen tor-

nitalojen muodostamaan rakennusryhmään. Tontin länsireunalle suunnitellut rakennukset olisivat porrastuneet rinteeseen mukaan ja olleet 3-5-kerroksisia. Rakennusten runkosyvyys valittiin siten, että ne sopisivat sekä laboratorio- että toimistokäyttöön. Koe-eläinyksikkö ja uusi huoltorakennus suunniteltiin sijoitettaviksi tontin pohjoisosaan. Rakennus D suunniteltiin purettavaksi rakennuksen L alta. Autopaikkoja suunniteltiin sijoitettavaksi myös maan alle.³¹

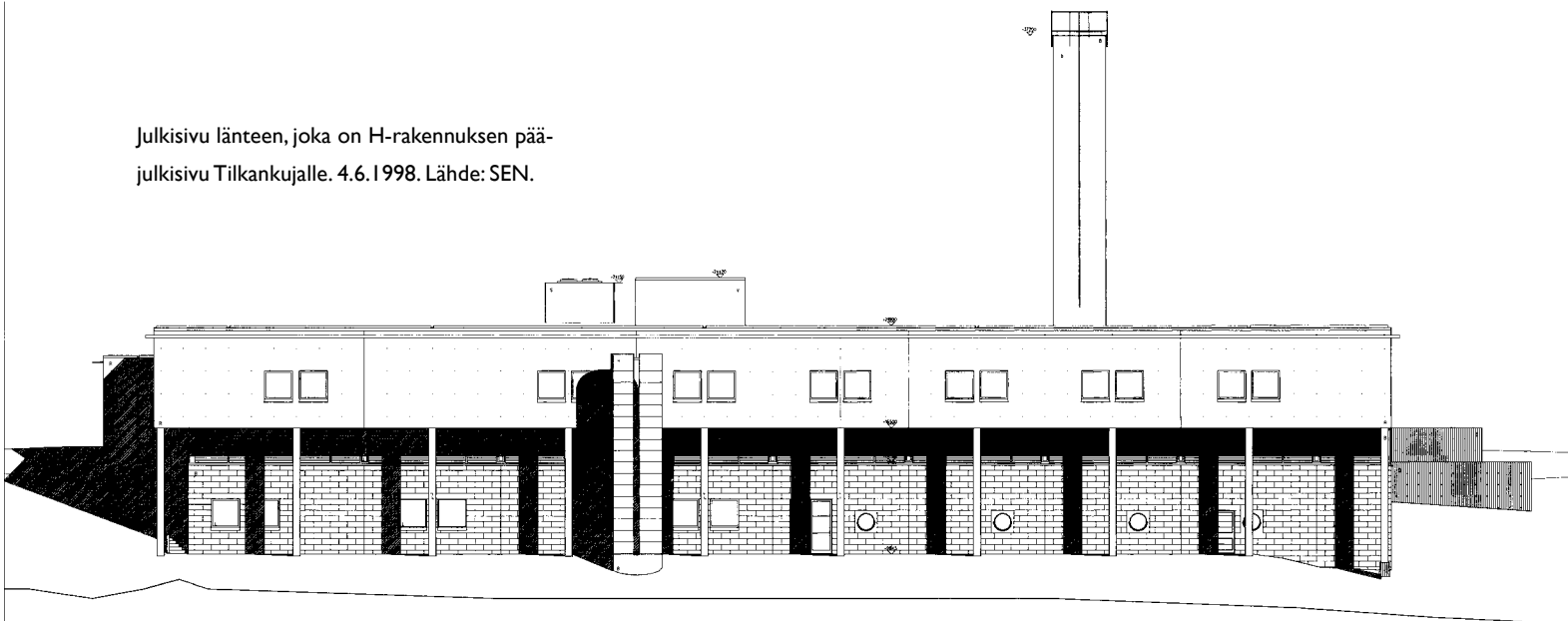
Rakennukset F ja G toteutettiin ja niiden länsipuolelle rakennettiin kaareva tontinsisäinen tie ja lounaiskulmasta lohkaistiin ehdotuksen mukaisesti pala pois, mutta muiden rakennusten osalta suunnitelmat eivät toteutuneet. Rakennusta D ei purettu. Myöhemmin 1996-1998 rakennettu rakennus H noudattaa suunnaltaan ja sijainniltaan jotensakin vuoden 1986 tontinkäyttösunnitelmaa, mutta on massaltaan suurempi. Rakennus I tehtiin F-rakennuksen jatkeeksi eikä Mannerheimintien suuntaisena, kuten Lappo oli suunnitellut. Muut rakennukset ovat jääneet kokonaan rakentamatta ja maanalaisia parkkitiloja ei ole rakennettu.

³¹ Arkkitehtuuritoimisto Osmo Lappo. *Kansanterveyslaitoksen tontin käyttösunnitelma*. Rakennushallitus, kiinteistöosasto. Helsinki, 15.10.1986. / THL.

1980-luvun loppupuolella Suomessa elettiin kiihtyvän nousukauden oloissa. Vuosikymmenen alusta jatkuneelle talouskasvulle ei näkynyt loppua ja tämä positiivisuus näkyy Arkkitehtuuritoimisto Osmo Lapon Kansanterveyslaitoksen tontin käyttösuunnitelman kuvassa, joka on päivätty 15.10.1986. Suunnitelma toteutui vain osittain. Lähde: THL.

Julkisivu länteen, joka on H-rakennuksen pääjulkisivu Tilkkankujalle. 4.6.1998. Lähde: SEN.

3.3.2 RAKENNUKSET F JA G

Vuonna 1988 valmisteiden F- ja G-rakennusten suunnittelija on arkkitehti Arno Paatela, joka tunnetaan paremmin nimellä Mikael Paatela. Arno Veli Mikael Paatela syntyi 1950 ja valmistui arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta 1976. Hän on suorittanut tekniikan lisensiaatin tutkinnon ja toimi Paateloiden arkkitehti-toimiston toimitusjohtajana 1984–2010.

F-rakennus muodostaa ikään kuin vastaparin vanhalle päärakennukselle. Se on samassa koordinaatistossa kuin vanhat rakennukset, mutta L-kirjaimen muotoinen pohjaratkaisu jakaa pihan selkeästi Mannerheimintien puoleisiin julkisempiin alueisiin ja talon takana sijaitseviin alueisiin. Alarinteeseen sijoittuva rakennus on rungotaan paksumpi kuin 1950-luvun rakennukset ja tasakattoinen. Katolla on vielä sisäänvedetty tekninen kerros. Rakennuksen suhde maastoon on erilainen kuin 1950-luvun vinokattoisissa rakennuksissa, joissa maisema ja pihat työntyvät rakennussiipien väliin. Kuitenkin julkisivukäsittelyssä on yhteneväisyyksiä vanhemman sukupolven rakennuksiin, kuten nauhaikkunat ja pääsisäänkäynnin korostettu

katos. 1980-luvun slammattu tiili vertautuu vanhemman osan rappauspintoihin. F-talo edustaa oman aikansa laadukasta, mutta melko anonyymiä laitosrakentamista. G-talo sijoittuu vanhan päärakennuksen suuntaisesti rinteeseen puolelle ja se on luonteeltaan sivurakennus. Se on yhdistetty A- ja B-rakennuksiin elegantisti ilmakäytävällä. Logistikan merkitys on edelleen ollut määräävä. G-rakennuksen arkkitehtuuri jatkaa samaa ilmaisua kuin F-rakennuksen.

3.3.3 H-RAKENNUS

Osmo Lappo (entinen Lehtonen) syntyi 1927 ja valmistui arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1953. Hän teki opintomatkoja Italiaan, Kreikkaan, Turkkiin sekä Alankomaihin. Opiskeluaikoinaan hän työskenteli Heikki Sirénin arkkitehtuuritoimistossa. Valmistuttuaan arkkitehdiksi hän työskenteli Viljo Revelin toimistossa 1953–1956.

Lappo perusti oman toimiston 1957. Hänen arkkitehtuuri edustaa 1960-luvun betonibrutalismia, rakennusmateriaaleja ja -tekniikoita korostettin. Lappoa pidetään yhtenä maamme modernin betoniarkki-

tehtuurin keskeisimmistä tulkitsijoista. Eräs hänen tunnetuimmista töistä on Vekaranjärven kasarmialue (1966–1975) Kouvolassa. Alue rakennettiin asutusalueen ulkopuolelle ja siihen kuuluu lukuisia rakennuksia, joiden arkkitehtuurissa korostuu harkitun karkea ja suoralinjainen betonikonstruktivistinen muotokieli. Rakennusmassat yhtyvät kuitenkin osaksi loivaa luonnonympäristöä.

Lapon tuotanto käsittää myös mm. asuin-, liike- ja koulurakennuksia. Vuodesta 1955 hän toimi Teknillisessä korkeakoulussa J. S. Sirénin assistenttina ja myöhemmin opetustehtävissä. Hän päätti pedagogisen uransa rakennusten suunnittelun professorin virassa vuonna 1991. Lappo on toiminut työnsä ohella luottamustehtävissä ja hän on kirjoittanut amatillisiin julkaisuihin.³²

Osmo Lappo suunnitteli Tilkanmäen H-rakennuksen, joka rakennettiin 1993–1995. Se on jokseenkin itsenäinen ja se sijaitsee muita rakennuksia alempana tontin länteen laskevalla rinteellä. Se on sovitettu maastoon tietoisesti sen korkeuseroja hyödyntäen. Yläpihan puolelta rakennus on matala, yksikerroksinen ja korostetun laitosmainen. Hienostunut betonielementeistä tehty savupiippu on julkisivusommitelman aksentti. Alarinteen puolella rakennus on korkea ja edustaa rohkeammin oman aikansa arkkitehtuurihanteita, mm. symmetrian soveltamista julkisivussa. Pääjulkisivu onkin alarinteen puolella.

3.3.4 I-RAKENNUS

I-rakennuksen ja F-rakennuksen muutostöiden suunnittelija, arkkitehti Eero Antero Hyvämäki syntyi 1938 ja valmistui arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakuolusta vuonna 1966. Vuonna 1968 hän perusti

yhdessä Jukka Karhusen ja Risto Parkkinen kanssa Arkkitehtitoimisto Hyvämäki-Karhunen-Parkkinen. Toimiston nimi on vuodesta 2002 lähtien ollut Arkkitehtitoimisto HKP Oy. Toimisto suunnitteli 1997 myös F-rakennuksen muutostyöt, jolloin laboratoriotiloja muutettiin toimistotiloiksi.

HKP:n päätyö on Helsingin Oopperatalo (kilpailu 1975–1977, toteutus 1985–1993). Muita töitä ovat Itäkeskuksen kaupakeskuksen 2. ja 3. vaihe (1993–2001) ja Itäkeskuksen uimahalli (1993). Toimisto on suunnitellut lukuisia asemakaava- ja ympäristösuunnitelmia, opetus- ja tutkimusrakennuksia, julkisia rakennuksia ja palvelutiloja, hallinto-, toimisto- ja liiketiloja, asuinrakennuksia sekä korjausrakentamisprojekteja.

Hyvämäki on saanut uransa aikana useita kotimaisten ja ulkomaisten arkkitehtuurikilpailujen palkintoja ja hänen töitään on julkaistu kansainvälisesti.³³

I-rakennuksen rakennuslupahakemuksessa pääsuunnittelijaksi on merkitty arkkitehti Mikko Suvisto, mutta piirustukset allekirjoittanut Eero Hyvämäki.

I-rakennus sijoittuu Mannerheimintien laitaan ja sitä voi pitää eräänlaisena maanmerkkinä koko alueelle. Sen paikalta purettiin 1958 valmistunut asuintalo E. HKP:n arkkitehtuuri pitäytyy anonyymien laitusrakentamisen kontekstissa, mutta arkkitehtuurissa esiintyy monia modernismin muotoaiheita varmaotteisesti tulkittuina. Esimerkkejä tällaisista kohdista ovat vaikkapa kulman yli kurottuva nauhaikkuna eteläseinällä ja lasinen liittyminen rakennukseen F portaikkoineen. I-talon arkkitehtuuri edustaa laadukasta ja arkisella tavalla edustavaa vuosituhannen vaihteen työympäristöä. Toimistojen pohjaratkaisu perustui koppikonttoreihin.

32 www.mfa.fi

33 TFIF

4

Rakennuskortit

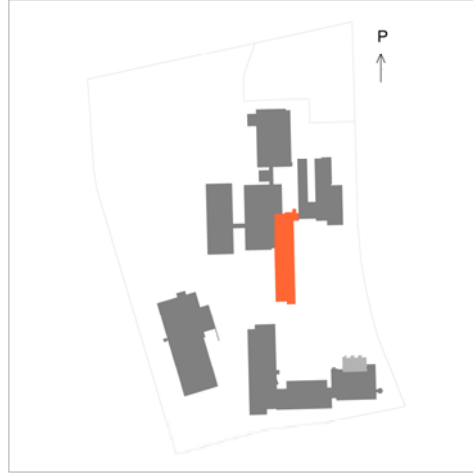
Tässä luvussa on kustakin THL:n rakennuksesta esitetty rakennuskortti, johon on koottu perustiedot eri lähteistä. Mukana on myös purettu E-rakennus.

Tiedot on koottu rakennuslupa-asiakirjoista sekä Senaatti-kiinteistöjen lähdeaineistoja käyttäen. Kustakin rakennuksesta on esitetty nykytilavalokuvia. Lisäksi korttiin on liitetty katselmuksen yhteydessä nykytilasta tehtyjä havaintoja.

YLEISKUVA 2012

PIHAPIIRI

OSOITE

Mannerheimintie 166, 00300 Helsinki

KIINTEISTÖNUMERO

091-016-0711-0015

TILAN NIMI

Tilkanmäki

RAKENNUSVAIHEEN SUUNNITTELIJAT

Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela, arkkitehti Veli Paatela
 Rakennesuunnittelu: Insinööritoimisto Korvenkontio
 LVI-suunnittelu: Insinööritoimisto Torsten Kranck
 Sähkösuunnittelu: Insinööritoimisto Risto Mäenpää

MYÖHEMMÄT SUUNNITTELIJAT

2002 Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti Esa Kaivos

KÄYTTÖHISTORIA

Alunperin tutkimusrakennus, 2002 laboratoriot muutettu toimistokäyttöön.

RAKENNUTTAJA

Suomen valtio

URAKOITSIJA

Oy Rakennustoimi

OMISTUS TAI HALLINNOINTI

Senaatti-kiinteistöt

SUUNNITTELUAJANKOHTA

1955-1958

RAKENNUKSEN VALMISTUMINEN

1958

SÄILYNEISYYS

Rakennuksen sommitelma ja ulkohahmo on säilynyt hyvin. Sisäänkäynnit ovat entisillä paikoillaan. 2002 julkisivut on korjattu ja sisätiloissa on tehty käyttötarkoituksuuksia väliseinälisäyksineen, mikä on vaikuttanut sisustuksen muuttumiseen. Suurin muutos on tapahtunut 5. kerroksessa, kun ulkolaboratoriosta on tehty ulkoterassi ja kirjasto-, sauna- ja kromatografiatiloista on tehty edustavat johtajien huoneet ja neuvottelutila.

RAKENNUKSEN NIMET

Rakennus A. Valtion seerumlaitoksen päärakennus. KTL:n päärakennus. THL:n päärakennus.

HUONEISTOALA (m²)

4122

ARKKITEHTUURIN LUONNEHDINTA

Rakennus muodostaa yhdessä rakennuksen B kanssa laitoksen päärakennuksen. Se on kuusikerroksinen tutkimus- ja laboratoriorakennus, jossa on lisäksi tunneli- ja ullakkokerrokset. Tunnelikerroksessa on ristikkäisiä putkitunneleita. Rakennus sijoittuu loivaan länsirinteeseen.

Pohjakerroksessa keskeiskäytävän ympärillä oli alunperin ravintola keittiötiloineen, pukuhuoneita ja kokoustila. 1. kerroksessa oli pääsisäänkäynti aulatiloineen, johtajan huone, muita toimistotiloja sekä lääkkeiden vastaanottohuoneita. 2. kerroksessa oli bakteriologinen osasto, jossa oli johtajien huoneita sekä keskeiskäytävän molemmin puolin laboratorioita. 3. kerroksessa sijaitsi serologinen osasto ja 4. kerroksessa biokemiallinen osasto. 5. kerroksessa oli kirjasto, kromatografia, saunatilat sekä ulkolaboratorio. Tässä kerroksessa betonipalkit ovat näkyvissä. Ullakolle sijoitettiin ilmastointi- ja hissikonehuoneet. Rakennuksessa oli jo alunperin koneellinen ilmastointi.

Julkisivut roiskerapattiin kalkkilaastilla. Rappausalustana oli pääosin valumuottii ladottua kevytbetoniharkkoa. Pinta maalattiin luonnonvalkoisella kalkkimaalilla. Julkisivupellytykset tehtiin kuparipellistä. Pieniä alueita julkisivusta verhottiin tammipaneelilla, joka lakattiin. Alkuperäisten ikkunoiden karmit ovat maalattua mäntyä ja puitteet tammea. Perusmuurit valettiin betonista paikan päällä. Kantava rakenne on pilari-palkki-laatta -rakenne. Katto on peltinen pulpettikatto. Katolla on lisäksi kuparilevyillä verhoiltu konehuone. Sen katto nousee dramaattisesti pulpettikattona pääsisäänkäynnin kohtaa korostaen.

TÄRKEIMMÄT MUUTOKSET

2002 Käyttötarkoituksen muutos laboratoriorakennukseksi ja peruskorjaus: Julkisivujen vanha rappaus poistettiin. Rakennus rapattiin ja maalattiin uudelleen. Työtilat modernisoitiin. Uudet käytäväseinät ovat osittain lasisia. Vanhoihin puuikkunoihin lisättiin alumiinipuite ulkopuolelle. Kattokerroksen ulkolaboratorio muutettiin ulkoterassiksi. Kattokerroksen kirjasto- ja saunatiloista muodostettiin johtajien tiloja ja kokoushuone, jotka on käsitelty eri tavalla kuin rakennuksen muut tilat.

RAKENNUSKOHTAISET RAKENTAMIS- JA MUUTOSTIEDOT RAKENNUS A

- 1956–1958 Rakennus A rakennettiin tutkimusrakennukseksi
- 1966–1967 A-rakennuksen kellarissa erotettiin osa käytävästä kahdeksi jäähdätyshuoneeksi ja osa tehdastilasta palavan nesteen varastoksi. Ensimmäisessä kerroksessa työhuone jaettiin lasiseinällä kahdeksi pienemmäksi huoneeksi. Sisäänkäynnin yhteyteen rakennettiin noin 6 m² suuruinen portinvartijan huone. Poliklinikka- ja pakkaamotiloissa suoritettiin vähäisiä väliseinä- ja ovimuutoksia.
- 1968 A-rakennuksen 2. ja 3. kerroksessa erotettiin osa samaan paloalueeseen kuuluvasta käytävätilasta rautalankaseinällä toimistohuoneeksi.
- 1979 A-rakennuksen 1. kerroksessa, osittain maanpinnan alapuolella sijaitsevat keittiö- ja ruokailutilat uusittiin sekä varastotiloja muutettiin ATK- ja teknisiksi ym. tiloiksi. Julkisivuihin ei tullut muutoksia.
- 1985–1987 A- ja C-rakennukset yhdistävän rakennusosan kellarikerroksessa erotettiin käytävästä väliseinin ja -ovien pakastehuone.
- 2002 Rakennus A peruskorjattiin. Sen käyttötarkoitusta muutettiin laboratoriosta toimistorakennukseksi. Rakennuksessa tehtiin myös palo-osastointi- ja julkisivumuutoksia. Puuikkunat varustettiin alumiinipintaisilla etuikkunoilla.
- 2003 A-rakennuksen vuoden 2002 lupaan tehtiin muutoksia. 5. kerroksessa tehtiin palo-osastointi- ja väliseinämuutoksia. Rakennukseen tehtiin myös katoksia ja ikkunaan murtosuoja.
- 2004–2007 A-rakennukseen lisättiin palosuojattu laatikkokatos.

THL:n pääsisäänkäynti sijaitsee A-rakennuksen länsijulkisivulla.

Vanhojen puuikkunoiden ulkopuolelle lisättiin alumiinipuite vuonna 2002.

THL:n päärakennuksen nauhaikkunajulkisivua.

A- ja B-rakennuksen yhtymäkohta.

Sisäänkäyntiaula, josta aukeaa suuret puuikkunat länteen.

5. kerroksen kokoustila.

THL:n pääaula A-rakennuksessa.

5. kerroksen käytävänäkymä ulkoterassin edustalla. Terassilla sijaitsee alunperin ulkolaboratorio.

Käytävänäkymä.

A-rakennuksen U-porras.

Terassilla sijaitsee alunperin ulkolaboratorio. Terassilta aukeaa näkymät Pikku-Huopalahden yli.

YLEISKUVA 2012

PIHAPIIRI

OSOITE

Mannerheimintie 166, 00300 Helsinki

KIINTEISTÖNUMERO

091-016-0711-0015

TILAN NIMI

Tilkanmäki

RAKENNUSVAIHEEN SUUNNITTELIJAT

Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela, arkkitehti Veli Paatela
 Rakennesuunnittelu: Insinööritoimisto Korvenkontio
 LVI-suunnittelu: Insinööritoimisto Torsten Kranck
 Sähkösuunnittelu: Insinööritoimisto Risto Mäenpää

MYÖHEMMÄT SUUNNITTELIJAT

2001-2002 Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti Esa Kaivos

KÄYTTÖHISTORIA

Rakennuksessa sijaitsi alunperin preparatiivinen tehdas, nykyisin laboratorio- ja toimistotiloja sisältäen mm. laboratoriotyön tukipalveluyksikön.

RAKENNUTTAJA

Suomen valtio

URAKOITSIJA

Oy Rakennustoimi

OMISTUS TAI HALLINNOINTI

Senaatti-kiinteistöt

SUUNNITTELUJANKOHTA

1955-1958

RAKENNUKSEN VALMISTUMINEN

1958

SÄILYNEISYYS

Rakennuksen sommitelma ja ulkohahmo on säilynyt hyvin. Katolle on rakennettu iv-huonetaso 2002 ja tällöin tehtiin myös ikkunamuutoksia. Sisäänkäynnit ovat entisillä paikoillaan. Sisätiloissa on tehty paljon käyttötarkoituksuu muutoksia väliseinälisäyksineen, mikä on vaikuttanut sisustuksen muuttumiseen.

RAKENNUKSEN NIMET

Rakennus B. Preparatiivinen tehdas.

HUONEISTOALA (m²)

2223

ARKKITEHTUURIN LUONNEHDINTA

Rakennus B muodostaa yhdessä rakennuksen A kanssa laitoksen päärakennuksen. Se on kaksikerroksinen, tasakattoinen tehdasmainen rakennus, jonka katolla on sahalaitaiset ikkunarivit. Ikkunarivit ovat suorassa kulmassa A- ja C- siiven päälinjoihin nähden. B-rakennus sijoittuu länsirinteeseen.

Tunnelikerroksessa on ristikkäisiä putkitunneleita. Pohjakerroksessa oli alunperin keskusvarasto ja preparatiivinen tehdas, 1. kerroksessa oli astioiden pesu, plasma-osasto, elatusainekeittiö, lastaustilat ja lisää preparatiivisen tehtaan tiloja.

Julkisivut roiskerapattiin kalkkilaastilla ja maalattiin luonnonvalkoisella kalkkimaalilla. Räystään julkisivupellytyksissä käytettiin kuparipeltiä. Pohjakerroksen ikkunat ovat puisia nauhaikkunoita, ensimmäisen kerroksen ikkunat ovat suurempia ja keskittyneempiä aukkoja. Perusmuurit valettiin betonista paikan päällä. Kantava rakenne on pilari-palkki-laatta -rakenne.

TÄRKEIMMÄT MUUTOKSET

1977-1978 B-rakennuksen preparatiivisen tehtaan parvekkeelta 1. kerroksesta alas johtava porraskorjaus purettiin ja porraskorjaus valettiin umpeen. Ampullointiosasto uusittiin ja tila jaettiin kevyillä väliseinillä eri toimintoja palveleviksi huonetiloiksi.

1981 1. kerroksen preparatiivinen tehdas muutettiin laboratorio- ja toimistotiloiksi ja tiloissa tehtiin väliseinämuutoksia.

1982-1983 Tilajakoa muutettiin.

2001-2002 Peruskorjaus, jonka osana rakennettiin uusi ilmastointikonehuone, tehtiin ikkunamuutoksia ja muutoksia palo-osastointiin.

RAKENNUSKOHTAISET RAKENTAMIS- JA MUUTOSTIEDOT RAKENNUS B

- 1956–1958 Rakennus B rakennettiin preparatiiviseksi tehtaaksi.
- 1977–1978 B-rakennuksen preparatiivisen tehtaan parvekkeelta 1. kerroksesta alas johtava porraskäytävä purettiin ja porraskäytävä valettiin umpeen. Tila jaettiin kevyillä väliseinillä ampulointiosaston eri toimintoja palveleviksi huonetiloiksi. Muutosalue oli yhteensä noin 152 m².
- 1981 B-rakennuksen 1. kerroksessa ollut preparatiivinen tehdas muutettiin laboratorio- ja toimistotiloiksi ja tehtiin siitä johtuvat väliseinämuutokset sekä muutettiin 2. kerroksen johtajan huoneen sijaintia ja rakennettiin kompressorihuone.
- 1982–1983 B-rakennuksen 1. kerroksessa kaksi toimistohuonetta jaettiin kolmeksi toimistohuoneeksi. 2. kerroksessa johtajan huone jaettiin laboratorioksi, johtajanhuoneeksi ja kompressoritilaksi. Kattokerrokselle rakennettiin ilmanvaihtohuone ja kulkusillat. Pohjoiselle julkisivulle rakennettiin ilmanvaihtokanavat.
- 1983 B-rakennuksen pohjakerrokseen rakennettiin puhelinvaihtohuone.
Vuonna 1982 myönnettyssä luvassa B-rakennuksen 2. kerroksen kompressorihuoneeksi merkitty huone palautettiin johtajan toimistohuoneeksi.
- 1985–1987 B-rakennuksen tunnelikerroksen putkikanavasta erotettiin pakastearkkuhuone.
- 1989–1990 B-rakennuksen 1. kerroksen aulatilaa osa muutettiin rokotetilan lähettämöksi.
- 2001–2002 B-rakennus peruskorjattiin. Sen yhteydessä rakennettiin uusi ilmastointikonehuone sekä tehtiin ikkunamuutoksia ja muutoksia palo-osastointiin.
- 2002 Rakennukseen B rakennettiin lastauslaituri, pyöräkatos ja kaksi porttia. Iv-konehuone muutettiin jätehuoneeksi.

B-rakennuksen länsisivulta on yhdyssilta viereiseen G-rakennukseen.

Rakennuksen lounaiskulma on lasitettu. Ikkunapinnan yläpuolella näkyy julkisivun kuparipellitystä. Julkisivumaalaus on luonnonvalkoinen.

B-rakennuksen sisäänkäynti A- ja B-rakennuksen yhtymäkohdassa pohjakerroksessa, joka sijaitsee pääsisäänkäyntiä kerroksen alempana

Sisätilakuva.

Käytäväkuva.

YLEISKUVA 2012

PIHAPIIRI

OSOITE

Mannerheimintie 166, 00300 Helsinki

KIINTEISTÖNUMERO

091-016-0711-0015

TILAN NIMI

Tilkanmäki

RAKENNUSVAIHEEN SUUNNITTELIJAT

Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela, arkkitehti Veli Paatela
 Rakennesuunnittelu: Insinööritoimisto Korvenkontio
 LVI-suunnittelu: Insinööritoimisto Torsten Kranck
 Sähkösuunnittelu: Insinööritoimisto Risto Mäenpää

MYÖHEMMÄT SUUNNITTELIJAT

2005-2007 Arkkitehdit Kaivos Oy, arkkitehti Esa Kaivos

KÄYTTÖHISTORIA

Alunperin laboratorio- ja toimistorakennus, nykyisin toimistorakennus.

RAKENNUTTAJA

Suomen valtio

URAKOITSIJA

Oy Rakennustoimi

OMISTUS TAI HALLINNOINTI

Senaatti-kiinteistöt

SUUNNITTELUJANKOHTA

1955-1958

RAKENNUKSEN VALMISTUMINEN

1958

SÄILYNEISYYS

Rakennuksen sommitelma ja ulkohahmo on säilynyt hyvin, mutta rakennukseen on tehty kerroksen korkuinen teknisten tilojen laajennus omana siipenään. Sisäänkäynnit ovat entisillä paikoillaan, mutta 1. kerroksen luhtikäytäväsääkäynnit ovat poistuneet sisätilojen laajennuksen myötä. Julkisivut on korjattu ja sisätiloissa on tehty suuria käyttötarkoituksmuutoksia, kun laboratoriorakennuksesta tehtiin toimistotiloja, jolloin tilajakoa on muutettu.

RAKENNUKSEN NIMET

Rakennus C.

HUONEISTOALA (m²)

2152

ARKKITEHTUURIN LUONNEHDINTA

Rakennus C rakennettiin laboratorio- ja toimistorakennukseksi. Se on sijoittuu Mannerheimintien varrelle ja sille antaa luonnetta kadulle päin kallistuvat pulpettikatot. Rakennus on kolmikerroksinen ja se yhtyy matalalla käytäväosalla rakennukseen A. Julkisivukäsittely on samanlaista kuin naapurirakennuksilla eli puisia nauhaikkunoita ja luonnonvalkoiseksi rapattuja seinäpintoja sekä kuparipellityksiä seinien yläosissa. Tunnelikerroksessa on putkitunneleita. Pohjakerroksessa sekä 1. ja 2. kerroksessa on käytävän molemmin puolin rytmittyviä laboratoriohuoneita. Käytävän molemmissa päädyissä on lattiasta kattoon ulottuvat ikkunat. 3. kerroksessa sijaitsevat varastoja sekä hissi- ja ilmastointikonehuoneet.

TÄRKEIMMÄT MUUTOKSET

1967 3. kerroksen varastotilat muutettiin toimistohuoneiksi.
 2005-2007 Käyttötarkoituksen muutos, peruskorjaus ja laajennus.
 Rakennus C muutettiin laboratoriotiloista toimistokäyttöön.
 Rakennusta laajennettiin sen rungon suuntaisella yksikerroksisella siivellä. Puuikkunat vaihdettiin puu-alumiini-ikkunoiksi.

RAKENNUSKOHTAISET RAKENTAMIS- JA MUUTOSTIEDOT RAKENNUS C

- 1956–1958 Rakennus C rakennettiin laboratorio- ja toimistorakennukseksi.
- 1967 C-rakennuksen 3. kerroksen entiset noin 195 m² suuruiset varastotilat muutettiin väliseiniä rakentamalla toimistohuoneiksi.
- 1969–1970 C-rakennuksen Toisessa kerroksessa olevissa laboratoriotiloissa suoritettiin pienehköjä väliseinä- ja ovimuutoksia, jolloin joidenkin huoneiden käyttötapa muuttui.
- 1979–1980 C-rakennuksen 3. kerroksen ilmastointikonehuoneesta erotettiin lämpö- ja kylmähuone. Varastosta ja kansliasta tehtiin laboratoriot. Työ- ja tiskihuoneesta tehtiin laboratorio purkamalla väliseiniä. Muutosalue oli noin 156 m².
- 1988–1990 C-rakennuksen pohjakerroksen laboratoriotiloissa tehtiin välinämuutoksia.
- 1990–1993 C-rakennukseen liittyvään vuoden 1988 rakennuslupaan haettiin rakennusaikaista muutosta. WC-tilan rakentamisesta luovuttiin ja iv-kanavat johdettiin katon yläpuolelle ulkoseinällä rakennuksen pohjoispäädyssä.
- 2005–2007 C-rakennus sisä- ja ulkotilat peruskorjattiin ja tilat muutettiin laboratoriotiloista toimistokäyttöön. Rakennusta laajennettiin. C-rakennuksessa tehtiin korjausrakennustöitä. Toimistotiloja laajennettiin länsisivussa 1. kerroksen ulkokäytävälle. C-rakennuksen ikkunat olivat vuoden 1958 puuikkunoita ja huonokuntoisia. Ne vaihdettiin puu-alumiini-ikkunoiksi.

C-rakennusta laajennettiin peruskorjauksen yhteydessä 2005–2007 kuvan edustalla olevalla kerroksen korkuisella tilalla. Samalla rappaus uusittiin ja maalattiin luonnonvalkoiseksi. 1956–1958 rakennettu C-rakennuksen vanhempi osuus yhtyy siihen ja näkyy taaempana.

Kuva A- ja C-rakennuksia yhdistävästä käytävästä, jota muutettiin peruskorjauksen yhteydessä 2005–2007

Peruskorjauksen yhteydessä 2005–2007 C-rakennuksen laboratoriotilat muutettiin toimistokäyttöön.

C-rakennuksen toimistohuone.

U-porras.

YLEISKUVA 2012

PIHAPIIRI

OSOITE

Mannerheimintie 166, 00300 Helsinki

KIINTEISTÖNUMERO
091-016-0711-0015

TILAN NIMI
Tilkanmäki

RAKENNUSVAIHEEN SUUNNITTELIJAT

Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela, arkkitehti Veli Paatela
 Rakennesuunnittelu: Insinööritoimisto Korvenkontio
 LVI-suunnittelu: Insinööritoimisto Torsten Kranck
 Sähkösuunnittelu: Insinööritoimisto Risto Mäenpää

MYÖHEMMÄT SUUNNITTELIJAT

1999-2000 Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti Esa Kaivos

KÄYTTÖHISTORIA

Alunperin rakennus oli koe-eläinkäytössä, nykyisin varastotilana, osin kylmävarastona. Rakennuksessa sijaitsee nykyisin myös tavarantoimitus ja postitus.

RAKENNUTTAJA
Suomen valtio

URAKOITSIJA
Oy Rakennustoimi

OMISTUS TAI HALLINNOINTI
Senaatti-kiinteistöt

SUUNNITTELUJANKOHTA
1955-1958

RAKENNUKSEN VALMISTUMINEN
1958

SÄILYNEISYYS

Rakennuksen sommitelma ja ulkohahmo on hyvin säilynyt. Luhtikäytävä ja eläinten sisäänkäynti ovat autenttisisessa tilassa. Julkisivuja ei ole korjattu yhtä kattavasti kuin muita vanhoja rakennuksia. Rakennuksen luoteiskulmaan on tehty iv-konehuoneen sisältävä laajennus. Sisäänkäynnit ovat muuten entisillä paikoillaan. Sisätiloissa on tehty käyttötarkoituksuuuutoksia runsaine väliseinälisäyksineen, kun koe-eläinkäyttö on vaihtunut lähinnä varastokäytöksi. Tällöin alkuperäiset laboratorioluusteet on poistettu.

RAKENNUKSEN NIMET
Rakennus D. Vasikkatalli.

HUONEISTOALA (m²)
1644

ARKKITEHTUURIN LUONNEHDINTA

Rakennus D rakennettiin koe-eläinrakennukseksi. Rakennus on kaksikerroksinen ja sen aksenttina on korkea piippu, joka liittyy tunneli- sekä pohjakerroksessa sijaitseviin kattilahuoneisiin. Itäpuolella on luhtikäytävän kautta käynti eri saleihin.

Pohjakerroksessa sijaitsevat myös verstaalit, autotalli, heinätila sekä yhdyskäytävä rakennukseen B. I. kerroksessa sijaitsevat pienet huoneet koe-eläimille, kuten vasikoille, lampaille, marsuille, sammakoille ja hiirille. Huoneet olivat järjestelmällisissä riveissään itä-länsisuuntaisten käytävien molemmin puolin. Rakennuksella on poikkileikkaukseltaan sahanteränmuotoiset, etelään päin suunnatut kattoikkunat.

Julkisivukäsittely on samanlaista kuin naapurirakennuksilla eli puisia nauhaikkunoita ja luonnonvalkoiseksi rapattuja seinäpintoja sekä kuparipellytysisiä seinien yläosissa. Tunnelikerroksessa on putkitunneleita. Alemmassa kerroksessa on länsijulkisivussa nauhaikkuna ja toisessa kerroksessa yksittäisiä pystysuuntaisia ikkunoita. Ikkunat ovat puuta.

TÄRKEIMMÄT MUUTOKSET

1967 Rakennuksessa tehtiin väliseinämuutoksia, kun rakennettiin 8 uutta karsinaa, suihkuhuone ja iv-konehuone.
 1972 I. kellaritason kattilahuoneeseen pystytettiin kiinteiden jätteiden polttouuni ja julkisivuun tehtiin uusi palo-ovi.
 1986-1987 pohjakerroksen sosiaalitilojen huonejakoja muutettiin.
 1999-2000 rakennusta laajennettiin iv-konehuoneella ja tehtiin uudet portit ja ulko-ovimuutoksia.
 2000-2001 I. kerrokseen rakennettiin kylmähuoneita viideksi vuodeksi, huoneet ovat tosin edelleenkin käytössä.

RAKENNUSKOHTAISET RAKENTAMIS- JA MUUTOSTIEDOT RAKENNUS D

- 1956–1958 Rakennus D rakennettiin koe-eläinrakennukseksi.
- 1967 D-rakennukseen rakennettiin kahdeksan uutta karsinaa sekä suihkuhuone ja noin 2 m² suuruinen ilmastointikonehuone. Samalla vasikkatallin käytävään rakennettiin uudet heitto-ovet.
- 1972 D-rakennuksen 1. kellaritason kattilahuoneeseen pystytettiin kiinteiden jätteiden polttouuni. Ensimmäiseen kerrokseen tehtiin jätteidenpudotuskuilu. Rakennuksen julkisivuun tehtiin uusi palo-ovi.
- 1986–1987 D-rakennuksen pohjakerroksen sosiaalityöhuoneissa muutettiin puku- ja pesuhuonetilojen huonejakoa.
- 1999–2000 D-rakennusta laajennettiin uudella ilmanvaihtokonehuoneella. 1. kerrokseen lisättiin osastoiva seinä. Tehtiin uudet portit ja levennettiin lämmönjakohuoneen ulko-ovea. Muutos vaikutti julkisivuun. Hankkeen kokonaisala oli 48 m², tilavuus 290 m³, muutosalue 190 m².
- 2000–2001 Laboratoriorakennuksen D 1. kerrokseen rakennettiin viideksi vuodeksi Kansanterveyslaitoksen rokotelähettämön kylmähuoneita. Muutosalue oli 24 m², tilavuus 60 m³.

Inventointikäyntimme aikana syksyllä 2012 D-rakennuksen länsijulkisivua oltiin korjaamassa. D-rakennusta ei ole peruskorjattu.

D-rakennuksen yhteydessä on korkea betonirakenteinen piippu, joka liittyy kellari- ja I. kerroksen öljykattilatiloihin.

D-rakennuksen itäisivun ulkokäytävänäkymä.

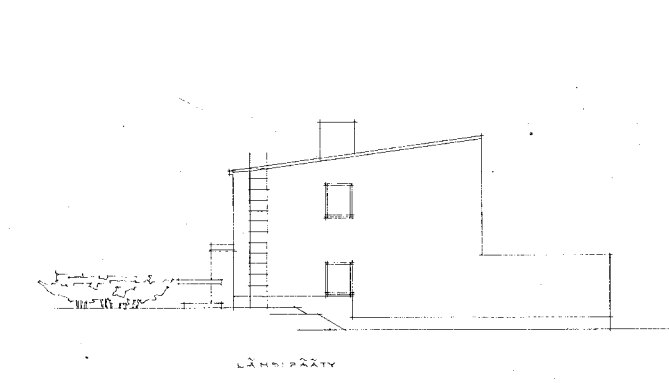
Käytävänäkymä D-rakennuksen tavarantoimitus- ja postitustiloissa.

rak. no

Rakennus E, purettu

THL

YLEISKUVA 2012

PIHAPIIRI

OSOITE

Mannerheimintie 166, 00300 Helsinki

KIINTEISTÖNUMERO
091-016-0711-0015

TILAN NIMI
Tilkanmäki

RAKENNUSVAIHEEN SUUNNITTELIJAT

Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela, arkkitehti Veli Paatela
Rakennesuunnittelu: Insinööritoimisto Korvenkontio
LVI-suunnittelu: Insinööritoimisto Torsten Kranck
Sähkösuunnittelu: Insinööritoimisto Risto Mäenpää

MYÖHEMMÄT SUUNNITTELIJAT

KÄYTTÖHISTORIA

Asuinrakennus, joka muutettiin toimistoiksi 1991 ja 1992.

RAKENNUTTAJA
Suomen valtio

URAKOITSIJA
Oy Rakennustoimi

OMISTUS TAI HALLINNOINTI

Rakennushallitus, Valtion kiinteistölaitos

SUUNNITTELUJANKOHTA
1955-1958

RAKENNUKSEN VALMISTUMINEN
1958

SÄILYNEISYYS

Rakennus on purettu 1996.

RAKENNUKSEN NIMET

Rakennus E. Asuinrakennus.

HUONEISTOALA (m²)

230

ARKKITEHTUURIN LUONNEHDINTA

E-rakennus kuului osana 1958 valmistuneeseen laitosrakennusten kokonaisuuteen. Se sijaitsi alueen pääsisäänkäynnin vieressä Mannerheimintien varressa. Rivitalossa oli kolme pienehköä asuntoa, joiden tilat sijoittuivat kahteen maanpäälliseen kerrokseen sekä kellarikerrokseen. Kellarikerroksessa sijaitsivat talouskellarit ja varastot, 1. kerroksessa oli eteinen, olohuone, keittiö ja yhteys ulkoterasseille. Toisessa kerroksessa oli kylpyhuone ja kaksi makuuhuonetta kussakin asunnossa. Sisäportaat olivat L-portaita. Rakennus oli pulpettikattoinen ja betonirakenteinen. Julkisivut oli rapattu ja maalattu valkoisiksi. Mannerheimintien puoleinen seinäpinta oli ikkunaton. Yksityispihoja rajasivat pohjois-eteläsuuntaiset muurit.

TÄRKEIMMÄT MUUTOKSET

Kaksi asuntoa muutettiin toimistotiloiksi vuonna 1991, kolmas vuonna 1992. Rakennus purettiin vuonna 1996, I-rakennuksen tieltä.

RAKENNUSKOHTAISET RAKENTAMIS- JA MUUTOSTIEDOT RAKENNUS E

- 1956–1958 E-rakennus rakennettiin asuntolaksi, jossa oli kolme asuntoa kahdessa kerroksessa sekä talouskellarit ja varastot kellaritasossa.
- 1991–1992 E-rakennuksen kaikki kolme asuinhuoneistoa muutettiin toimistohuoneiksi.
- 1996 Rakennus purettiin I-rakennuksen alta.

Ilmakuva vuodelta 1986, jossa on nähtävissä tontin kaakkoiskulmassa, lähellä Mannerheimintietä sijainnut kolmen asunnon asuinrakennus E. Rakennus purettiin 1996 I-rakennuksen alta. Lähde: Helsingin kaupungin kiinteistövirasto.

YLEISKUVA 2012

PIHAPIIRI

OSOITE

Mannerheimintie 166, 00300 Helsinki

KIINTEISTÖNUMERO

091-016-0711-0015

TILAN NIMI

Tilkanmäki

RAKENNUSVAIHEEN SUUNNITTELIJAT

Arkkitehtitoimisto Veli ja Arno Paatela Ky, Arno Paatela
Rakennesuunnittelu Oy Insinööritoimisto Ab K. Hanson & Co
LVI-suunnittelu Projekti-Insinöörit Oy, Olli Honkavaara

MYÖHEMMÄT SUUNNITTELIJAT

2002-2005 Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti Esa Kaivos

KÄYTTÖHISTORIA

Toimisto- ja laboratoriorakennus. Rakennuksessa oli Lääkelaitoksen toimisto- ja laboratoriotiloja 2004 asti, sen jälkeen heidän laboratoriotiloja, 2009 lähtien nimellä Fimean valvontalaboratorio.

RAKENNUTTAJA

Suomen valtio

URAKOITSIJA

OMISTUS TAI HALLINNOINTI

Senaatti-kiinteistöt

SUUNNITTELUAJANKOHTA

1986

RAKENNUKSEN VALMISTUMINEN

1988

SÄILYNEISYYS

Rakennuksen ulkohahmo on hyvin säilynyt. Käyttötarkoituksuuksien myötä joitakin sisätiloja on muutettu.

RAKENNUKSEN NIMET

Rakennus F. Lääkelaboratorion uudisrakennus.

HUONEISTOALA (m²)

5050

ARKKITEHTUURIN LUONNEHDINTA

Rakennus F on L:n muotoinen, pääosin kolmekerroksinen laboratorio- ja toimistorakennus, jonka sisäkulmaan sijoittuvaa sisäänkäyntiä on korostettu kahteen tasoon nostetulla katoksella. Aulan yhteydessä on U-portaikko, jonka välitasanne työntyy vinosti julkisivuun. Lisäksi rakennuksen molemmissa päädyissä on pienemmät U-portaat. 1. kerroksessa sijaitsee kokoushuoneita, toimistotiloja, tutkijahuoneita ja arkistotiloja keskikäytävän molemmin puolin. Toiseen kerrokseen sijoittui farmaseuttis-kemiallinen osasto, farmakologian ja toksikologian laboratorio sekä toimistotiloja. 3. kerroksessa oli HIV-yksikkö, eläintalleja ja työsaleja.

Julkisivut ovat ohutpinnoitettua tiiltä, joka on slammattu puhtaan valkoiseksi. Sokkeli on puhdasvalubetonia. Ikkunat ovat nauhaikkunoita. Tasakatolla on sisäänvedetty neljäs kerros, jossa on pulpettikatto. Siellä on teknisiä tiloja.

TÄRKEIMMÄT MUUTOKSET

1997 3. kerroksen laboratoriotiloja muutettiin toimistotiloiksi ja eteläjulkisivun 1. kerroksen ikkunajakoa muutettiin.

1998 kellarin käyttämätön alustila muutettiin kellarivarastoksi ja sinne tehtiin uusi ulko-ovi. 3. kerroksen laboratoriotiloihin lisättiin ikkunoita etelä- ja länsijulkisivuihin.

2004-2005 3. kerroksessa muutettiin tilojen käyttötarkoitusta, mm. pukuhuoneista tehtiin toimistohuoneita ja taukhuoneesta laboratorio. Entisen ATK-osaston palo-osastointi poistettiin turhana.

RAKENNUSKOHTAISET RAKENTAMIS- JA MUUTOSTIEDOT RAKENNUS F

- 1986–1988 F-rakennus rakennettiin toimisto- ja laboratoriorakennukseksi.
- 1988 F-rakennuksen 3. kerroksessa tehtiin laboratoriotilojen uudelleenjärjestelyjä.
- 1997 F-rakennuksen 3. kerroksen laboratoriotiloja muutettiin toimistotiloiksi sekä tehtiin eteläsivulle 1. kerroksen korkeuteen uusi ikkunajako. Muutosalue oli 120 m². (Lupapiirustuksissa ollutta ikkunasäleikköä ei rakennettu.)
- 1998 F-rakennuksen kellari/tunnelikerroksen käyttämätön alustila muutettiin kellarivarastoksi ja tehtiin ulko-ovi kellarikerrokseen. 3. kerroksen laboratoriotiloihin lisättiin ikkunoita etelä- ja länsijulkisivuihin. Muutosalue oli 200 m².
- 2004–2005 F-rakennuksen 3. kerroksessa tehtiin tilojen käyttötarkoitusmuutoksia, mm. pukuhuoneista tehtiin toimistohuoneita, taukhuoneesta tehtiin laboratorio. Entisen ATK-osaston palo-osastointi poistettiin turhana.

Rakennuksessa oli Lääkelaitoksen tiloja lokakuuhun 2004 asti, jolloin Lääkelaitos muutti uuteen toimistotaloon osoitteeseen Mannerheimintie 103b. Lääkelaitoksen laboratorio jäi entisiin tiloihinsa.³⁴

Lääkelaitos lopetti toimintansa 1.11.2009 Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean perustamisen myötä. Fimean valvontalaboratorio sijaitsee vielä osoitteessa Mannerheimintie 166.³⁵

34 Erra & Makkonen 2204, 235.

35 Wikipedia, hakusanana ”Lääkelaitos”.

F-rakennus valmistui 1988. Sen taustalla näkyy funktionalistinen Tilkan sairaalarakennus.

Rakennuksen pääsisäänkäynnin yhteydessä on julkisista hieman ulos työntyvä portaikko, johon lankeaa suurista ikkunoista paljon luonnonvaloa.

F-rakennuksen 1. kerroksen käytävä aulatilän yhteydessä.

F-rakennuksen 3. kerroksessa sijaitsee tietopalvelu ja siihen liittyvä kirjasto.

Käytävänäkymä.

Toimistohuone.

YLEISKUVA 2012

PIHAPIIRI

OSOITE

Mannerheimintie 166, 00300 Helsinki

KIINTEISTÖNUMERO

091-016-0711-0015

TILAN NIMI

Tilkanmäki

RAKENNUSVAIHEEN SUUNNITTELIJAT

Arkkitehtitoimisto Veli ja Arno Paatela Ky, Arno Paatela
 Rakennesuunnittelu: Oy Insinööritoimisto Ab K. Hanson & Co
 LVI-suunnittelu: Projekti-Insinöörit Oy., Olli Honkavaara

MYÖHEMMÄT SUUNNITTELIJAT

2004 Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti Esa Kaivos

KÄYTTÖHISTORIA

Alunperin lääkelaboratorio, toimistotilojen määrää on sittemmin lisätty.

RAKENNUTTAJA

Suomen valtio

URAKOITSIJA

OMISTUS TAI HALLINNOINTI

Valtio, Senaatti-kiinteistöt

SUUNNITTELUAJANKOHTA

1986

RAKENNUKSEN VALMISTUMINEN

1988

SÄILYNEISYYS

Rakennuksen ulkohahmo on hyvin säilynyt. Tilajakoa on muutettu käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä. Osa käytävistä ulottui alunperin talon läpi ulkoseiniin asti. Nykyisin kaikki käytävät ovat rungon keskellä.

RAKENNUKSEN NIMET

Rakennus G.

HUONEISTOALA (m²)

1585

ARKKITEHTUURIN LUONNEHDINTA

Rakennus G rakennettiin lääkelaboratorioksi rakennuksen B:n kanssa samansuuntaisena ja sen länsipuolelle. Näitä rakennuksia yhdistää toisessa kerroksessa sijaitseva yhdyssilta. Rakennus on kaksikerroksinen.

Kulku kerrosten välillä tapahtuu U-muotoisen portaikon tai hissien avulla. 1. kerroksessa sijaitsee patogeenisten bakteerien viljelyn ja fraktiointilaboratorion tilat, 2. kerroksessa on länsiseinää vasten toimistohuoneita. Rakennuksen etelä- ja pohjoispäädyissä on suuria teknisiä tiloja.

Julkisivut ovat valkoiseksi slammattua ohutpinnoitettua tiiltä ja sokkeli on puhdasvalubetonia. Ikkunat ovat lähinnä nauhaikkunoita. Katto on tasakatto, lukuunottamatta kattokerroksen konehuonetta, jossa on loiva pulpettikatto.

TÄRKEIMMÄT MUUTOKSET

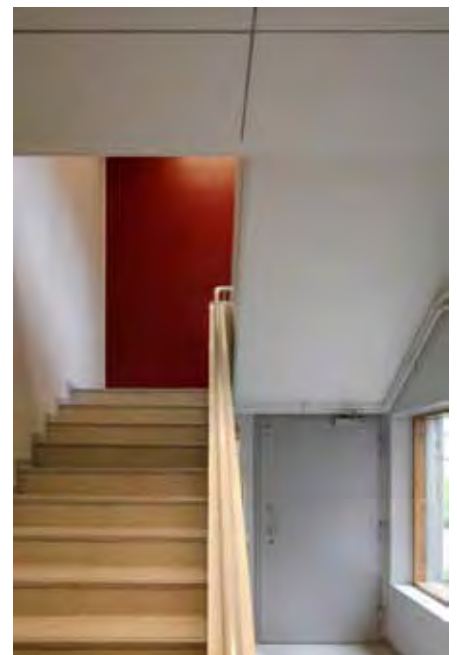
1986-1988 Rakennuksen G 1. ja 2. kerroksessa muutettiin paloalueita. 2004 Rakennus peruskorjattiin sisä- ja ulkopuolisesti. Puhdaslaboratorio muutettiin tavanomaisiksi laboratoriotiloiksi ja toimistotiloiksi. Tilajakoa muutettiin oleellisesti.

RAKENNUSKOHTAISET RAKENTAMIS- JA MUUTOSTIEDOT RAKENNUS G

- 1986–1988 G-rakennus rakennettiin lääkelaboratorioksi.
- 1987 G-rakennuksen 1. kerros ja 2. kerroksen tekniset tilat (1. kerroksen valaisimien ja iv-kanavien huoltotila ja kaasupullovarasto) muutettiin samaksi paloalueeksi. Kerrosten väliseen holviin tehtiin valaisimien ja iv-kanavien aukkoja. Ulko-oven väri muutettiin ruskeasta siniseksi.
- 2004 G-rakennus peruskorjattiin sisä- ja ulkopuolisesti. Rokotetutointoon tehty puhtaslaboratorio muutettiin tavanomaisiksi laboratoriotiloiksi ja toimistotiloiksi. LVIS-asennukset ulottuivat osittain B-rakennuksen tunnelikerrokseen, josta aiheutui rakennustöitä. Kohteissa tehtiin korjausrakennustöitä. Toimenpiteet aiheuttivat muutoksia kantaviin rakenteisiin, julkisivuihin ja paloalueisiin. Muutosalue oli 1 000 m².

Rakennuksen G 1. kerroksen laboratoriotilojen käytävä.

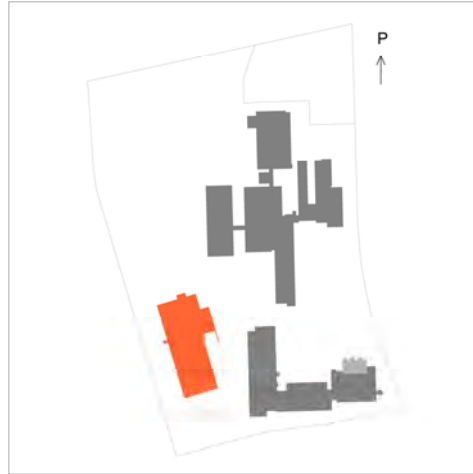

Sisäänkäynnin yhteydessä oleva U-portaikko.

YLEISKUVA 2012

PIHAPIIRI

OSOITE

Mannerheimintie 166, 00300 Helsinki

KIINTEISTÖNUMERO

091-016-0711-0015

TILAN NIMI

Tilkanmäki

RAKENNUSVAIHEEN SUUNNITTELIJAT

Arkkitehtuuritoimisto Osmo Lappo Ky, arkkitehti Osmo Lappo
 Rakennesuunnittelu: Insinööritoimisto Keiko Kakko Oy, A. Miettinen
 LVI-suunnittelu: Insinööritoimisto Leo Maaskola Oy

MYÖHEMMÄT SUUNNITTELIJAT

KÄYTTÖHISTORIA

Koe-eläinyksikkö ja turvalaboratorio sekä muutamia toimistohuoneita.

RAKENNUTTAJA

Suomen valtio

URAKOITSIJA

OMISTUS TAI HALLINNOINTI

Senaatti-kiinteistöt

SUUNNITTELUAJANKOHTA

1993

RAKENNUKSEN VALMISTUMINEN

1996

SÄILYNEISYYS

Rakennus on uudehko ja hyvin säilynyt. Tilajakoa ei ole muutettu.

RAKENNUKSEN NIMET

Rakennus H. THL:n koe-eläinyksikkö ja turvalaboratorio.

HUONEISTOALA (m²)

3248

ARKKITEHTUURIN LUONNEHDINTA

Rakennus H rakennettiin koe-eläinyksiköksi ja turvalaboratorioksi. Rakennus sijoittuu rinteeseen siten, että idän puolella kerroksia on vain yksi ja lännen puolella kolme. Lisäksi rakennuksella on tunnelikerros, jossa on ristinmuotoinen putkitunneli. I. kerroksessa on tutkimuslaboratorioita, tutkijanhuone sekä koe-eläinhuoneita, joissa on lähinnä hiiriä, rottia ja marsuja. Käytävätilat sijoittuvat pitkittäisseinien viereen. Toisessa kerroksessa on varastotilaa, ja rakennusteknisiä tiloja sekä yhteystunneli F-rakennukseen. Kolmannessa kerroksessa on idän puoleen sijoittuvan sisäänkäynnin lisäksi toimistotiloja, eläinhuoneita, koehuoneita, pesuhuoneita ja rehuvarasto sekä lastauslaituri. Neljännessä kerroksessa sijaitsee pelkästään hissikonehuone ja lauhdutin. Käytäviä on sekä länsijulkisivulla että rakennuksen keskellä. Rakennuksen välipohjat ovat kantavia teräsbetonilaattoja. Rakennuksen pääjulkisivu on Tilkankadun puoleinen länsiseinä, jonka alaosa on vedetty hieman sisään, tuettu 10 betonipilarilla ja rakennettu betoniharkoista. Betoniharkkojen yläpuolella on vaaleansiniseksi maalattua peltiä. Länsijulkisivun yläosa ja muiden sivujen julkisivut ovat valkoiseksi rapattua betonia. Lastauslaiturin seinää on suojattu vaakateräspuilla. Ikkunat ovat neliönmuotoisia ja seinäpinta-alaan nähden niitä on suhteellisen vähän. Tilkankadun puolella on lisäksi muutama pyöreä ikkuna. Rakennuksen sokkeli on paljaaksi jätetty betoniharkkosokkeli. Rakennukseen liittyy muureja, jotka ovat rappaamatonta betonia, jossa näkyy valumuottien painaumet. Rakennukselle antaa luonnetta itäseinustan betonielementeistä koottu noin 21-metrinen savupiippu, joka on poikkileikkauspinta on kulumistaan pyöristetty suorakulmio.

TÄRKEIMMÄT MUUTOKSET

2009 H-rakennuksen julkisivuun tehtiin kaksi varapoistumisovea. Toinen ovista tuli julkisivussa olevan portaan taakse.

RAKENNUSKOHTAISET RAKENTAMIS- JA MUUTOSTIEDOT RAKENNUS H

- 1993–1996 Rakennettiin uusi koe-eläinyksikkö ja turvalaboratorio eli rakennus H. Rakennus on kolmekerroksinen, kerrosalaltaan 3 842 m².
- 2009 H-rakennuksen julkisivuun tehtiin kaksi varapoistumisovea. Toinen ovista tuli julkisivussa olevan portaan taakse.

H-rakennuksen käytävätiloja pääsisäänkäynnin yhteydessä, joka sijaitsee rakennuksen ylimmässä eli kolmannessa kerroksessa.

Rakennuksella H on betoninen elementtipiippu. Lastauslaiturin seinää on suojattu vaakateräsputkillä.

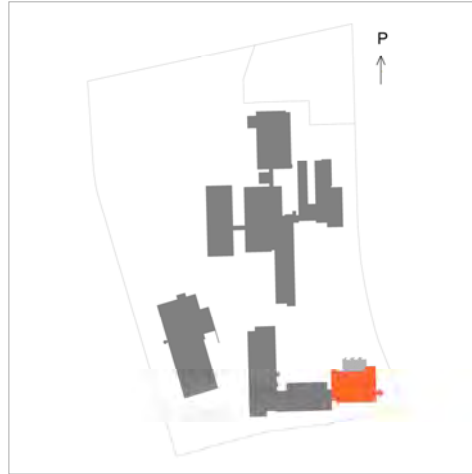

Rakennuksen itäjulkisivun ulkoportaan seinämä on puhasvalubetonia, jonka muottilaudoituskuvio on jätetty näkyviin.

YLEISKUVA 2012

PIHAPIIRI

OSOITE

Mannerheimintie 166, 00300 Helsinki

KIINTEISTÖNUMERO
091-016-0711-0015

TILAN NIMI
Tilkanmäki

RAKENNUSVAIHEEN SUUNNITTELIJAT

Arkkitehtitoimisto Hyvämäki-Karhunen-Parkkinen, arkkitehti Mikko Suvisto

Rakennesuunnittelu: Insinööritoimisto Magnus Malmberg Oy
IV-suunnittelu: Insinööritoimisto Pohjalainen Oy, Ilkka Pohjapalo
Vesisuunnittelu: Vesihydro Oy

MYÖHEMMÄT SUUNNITTELIJAT

KÄYTTÖHISTORIA

Rakennus on aina ollut toimistorakennus, sisältäen lähinnä toimisto- ja neuvotteluhuoneita.

RAKENNUTTAJA
Suomen valtio

URAKOITSIJA

OMISTUS TAI HALLINNOINTI
Senaatti-kiinteistöt

SUUNNITTELUAJANKOHTA
1996

RAKENNUKSEN VALMISTUMINEN
1998

SÄILYNEISYYS

Rakennus on rakennusryhmän uusin rakennus ja hyvin säilynyt.

RAKENNUKSEN NIMET

Rakennus I. Rakennuksen F lisärakennus. Lääkelaitoksen lisärakennus.

HUONEISTOALA (m²)
2193

ARKKITEHTUURIN LUONNEHDINTA

Rakennus tehtiin lääkelaboratorion uudisrakennukseksi F-rakennuksen jatkoksi. Sisäänkäynti sijoittuu F- ja I-rakennuksen yhtymäkohtaan, jota on korostettu katoksella ja korkealla ikkunaseinällä. Rakennus on pääosin nelikerroksinen, iv-konehuoneen sijoituessa pieneen viidenteen kerrokseen. Kellarikerrokseen tehtiin teknisiä tiloja. Ensimmäiseen kerrokseen sijoitettiin pihan puolelle aula ja ikkunattomat tilat, kuten arkisto, keittokomero ja saunaosasto, etelän puoleiselle sivulle ikkunallisiin tiloihin sijoitettiin neuvotteluhuone ja toimistotiloja sekä kirjaamo. 2.-4. kerroksissa toimistotilat sijoittuvat keskellä kiertävän käytäväkehän ympärille ikkunaseinille. Keskelle sijoittuvat lähiarkisto, varasto-, tulostus-, WC- ja keittokomerotilat. Julkisivuissa on nauhaikkunat ja valkoiseksi slammatut punatiiliset seinäpinnat. 5. kerroksen seinät ovat polttomaalattua, metallinharmaata metallilevyä. Koilliskulmassa on lasinen kulma, jonka vieressä on sen vastapainona aukoton seinäpinta, jota on koristeltu pinnasta ulos työntyvillä ruudukon muodostavilla tiilillä. Rakennuksen itäseinustalla on teräksinen ulkokierreporras.

TÄRKEIMMÄT MUUTOKSET

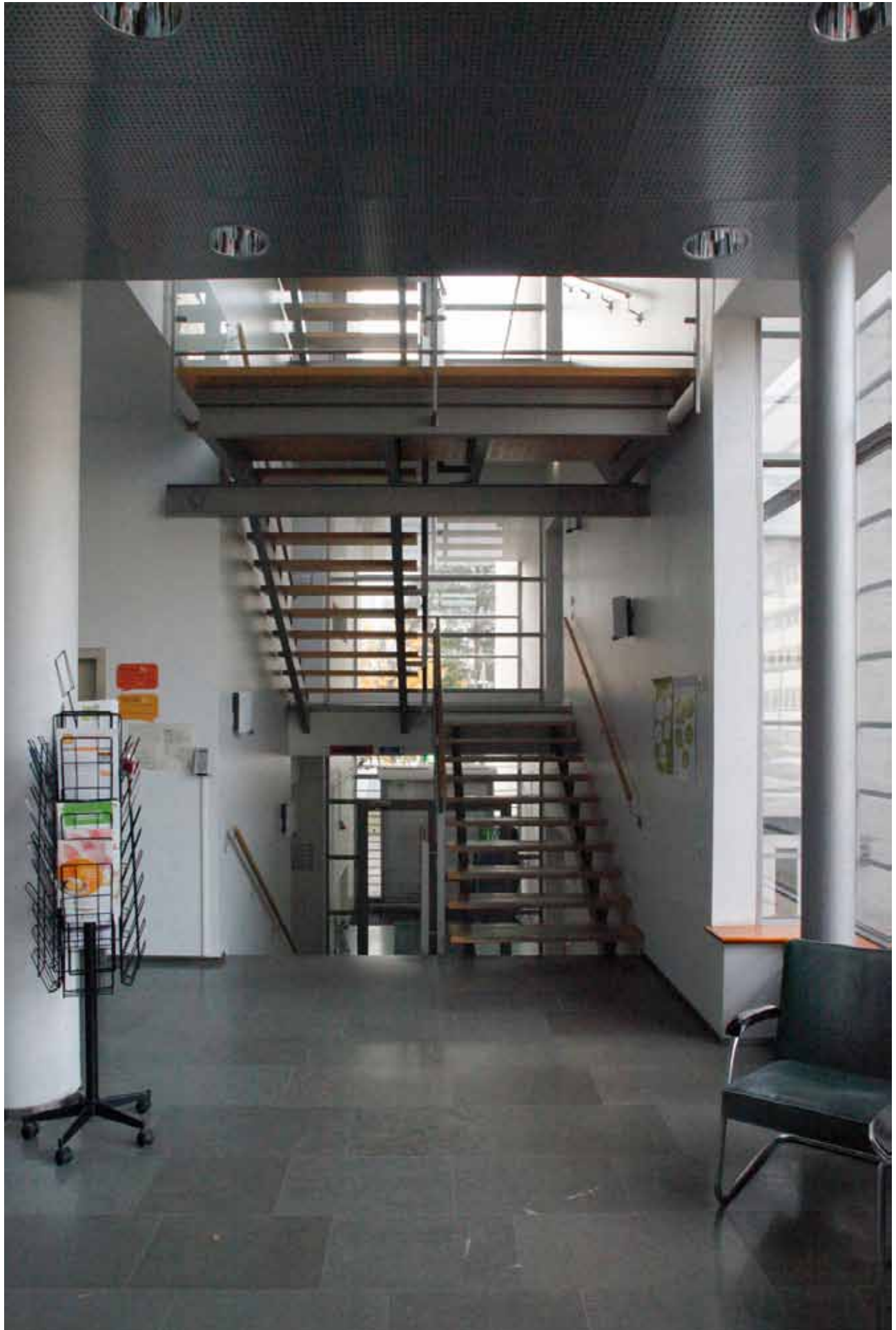
I-rakennukseen ei ole tehty uudisrakennusvaiheen jälkeen luvanvaraisia muutoksia.

RAKENNUSKOHTAISET RAKENTAMIS- JA MUUTOSTIEDOT RAKENNUS I

1996–1998 Rakennettiin toimisto- ja laboratoriorakennukseen F lisärakennus I. Lisärakennukseen tehtiin lähinnä toimistotiloja. Talousrakennus E purettiin. Hankkeen kokonaisala oli 2 553 m², tilavuus 9 120 m³, autopaikkoja rakennettiin 9.

I-rakennuksen pääsisäänkäynnin edessä on katos. Sisäänkäynti sijoittuu F- ja I-rakennusten yhtymäkohtaan.

Rakennuksen I portaikko sijoittuu aulatilán yhteyteen ja sen molemmat päätyseinät ovat lasiseiniä.

I-talossa oli 2012 seuraavia yksiköitä:

- I. kerros: Temaattiset ohjelmat
Väestön terveydentila -yksikkö
Toimintakyky-yksikkö
Hyvinvointi- ja terveyserot -yksikkö
- 2. kerros: Sosiaali- ja terveystalouden ja talouden osasto
Vähimmäisturvayksikkö
Politiikan seuranta- ja vaikuttavuusyksikkö
- 3. kerros: Väestön terveys, toimintakyky ja hyvinvointi -osasto
Toimintakyky-yksikkö
Hyvinvointi- ja terveyserot -yksikkö
- 4. kerros: Hyvinvointi- ja terveystalouden -toimiala, ylijohdaja
Terveys- ja sosiaalitalouden yksikkö

2. kerroksen taukotila ja keittokomero.

2. kerroksen keskikäytävä.

5

Pihapiiri

Osakuva vuoden 2008 ilmakuva, jossa näkyy THL:n pihapiiri ja sen sijoittuminen Tilkan sairaalan ja Mannerheimintien viereen. Lähde: HEL KK.

Piha rajautuu idässä Mannerheimintien etelässä Tilkan sairaalaan, lännessä Tilkantiehen ja pohjoisessa viereisiin tontteihin.

Tämän luvun tiedot perustuvat arkitomateriaaliin, kirjallisuuteen ja paikalla havainnointiin. Inventoinnin viitteenä on käytetty Ranja Hauhtamäen kirjaa *Portti puutarhaan – Historiallisten puutarhojen inventointiopas*.

1957

Mannerheimintie 166:n rakentamaton tontti kuvattuna 1957. Osa puustosta hyödynnettiin seerumlaitoksen pihapuina. Valokuvaaja C. Grünberg. Lähde: HKM KA.

2012

Näkymä kohti THL:n rakennuksia vuonna 2012.

Pihakaavio 1958

- Tontin rajat
- Rakennukset ja katokset
- Päällystetyt piha-alueet
- Parkkipaikat
- ▶ Sisäänkäynnit

Pihakaavio 2012

- Tontin rajat
- Rakennukset ja katokset
- Päälystetyt piha-alueet
- Parkkipaikat
- ▶ Sisäänkäynnit

1958

Valtion seerumlaitos rakennettiin Pikku-Huopalahdesta kohoavan rinteen itäpuolelle Ruskeasuon alueelle. Maasto viettää länteen ja etelään ja se on ollut kosteikkojen täplittämää metsäistä kalliomaastoa. Vallitsevina puulajeina ovat olleet kalliorinteillä mänty, muualla kuusi ja koivu. Kosteikkonotkelmissa on kasvanut leppää ja pajukkoa.³⁶

Tontti on aivan länsireunaa lukuunottamatta kalliopohjainen ja maapohjan kannalta tontin rakennettavuus on hyvä.³⁷ Puustoa jätettiin runsaasti rakennusryhmän länsipuolelle ja harkiten Mannerheimintien ja rakennusten väliin. Myös kalliot saivat jäädä paitsi rakennusten kellaritilojen osalta. Nämä maaston elementit otettiin osaksi pihoja.

Vanhat rakennukset asettuvat pohjois-eteläsuuntaisesti rinnetonttia ja luonnon-elementtejä hyödyntäen. Rakennusten ja pihojen välillä on selkeä hierarkia ja logistiset tarpeet ovat ohjanneet paitsi rakennusten, myös pihan suunnittelua.

Pääsisäänkäyntiväylä oli Mannerheimintien puolelta. Porttia rajasi muurattu, vaalea aita, kun muilta osin tontti oli rajattu verkkoaidalla. Rakennusten A ja C väliin sijoittuvaa sisääntulopihaa lähestyttiin viistosti ja piha oli lounaaseen päin viettävää. Ajoväylät olivat asfaltoituja ja A-rakennuksen edessä oli betonilaatoilla pinnoitettuja polkuja (katso kuva sivulla 19). Ajoväylien keskellä oli sammaleisia graniittikallioita vuorenkilpi-istutuksin. Puusto oli pääosin mäntyä ja kuusia sekä

pihlajia ja koivuja, jotka oli jätetty kaatamatta tontilla aiemmin sijainneesta metsästä. Alunperin pihalla oli pääsisäänkäynnin edessä pieni parkkitila ja toinen parkkipaikka rakennuksen A eteläpuolella.

Pääsisäänkäynnin puoleinen piha oli edustava, kun taas huoltopiha oli käytännöllinen, asfaltilla päällystetty ja pohjoisivulta betonimuurin rajaama alue. Se sijoittui rakennuksen D yhteyteen ja sille saavuttiin Mannerheimintien puolelta. Reittiä käytettiin laitoksen koe-eläinten, lähetysten ja huollon tarpeisiin.

2012

Eri reittien ja pihojen luonne on muuttunut. Pääväylänä toimivaa tonttitietä on myöhemmin jatkettu ulottumaan rakennukselle H asti sekä rakennuksen F länsipuolelle, jossa sijaitsee mm. jätesäiliöitä. Tontin eteläreunassa kulkee Tilkan huoltotie, joka toimii myös pelastustienä. Tontin lounaiskulmasta erotettiin 2003 kolmion muotoinen pala ja koilliskulmasta 2008 ja lohkotulle osalle on rakennettu Mannerheimintien varteen VVO:n toimistorakennus. Tässä yhteydessä rakennettiin uusi tieyhteys tontin pohjoisreunaan ja alueelle muodostui sisäänkäynnit yhdistävä lenkki. 2008 suljettiin vanha huoltoreitti.

Nykyisin autojen määrä on huomattavasti suurempi kuin 1950-luvulla. Pysäköintialueita on laajennettu ja niitä on pengerretty. Viherpihujen pinta-ala on vähentynyt lisärakentamisen myötä. Tontin länsipuoli säilyi H-rakennuksen rakentamiseen asti metsäisenä. Osa alkuperäisistä sisäänkäyntipiahn jalankulkupolkujen betonilaatoista on edelleen tallella.

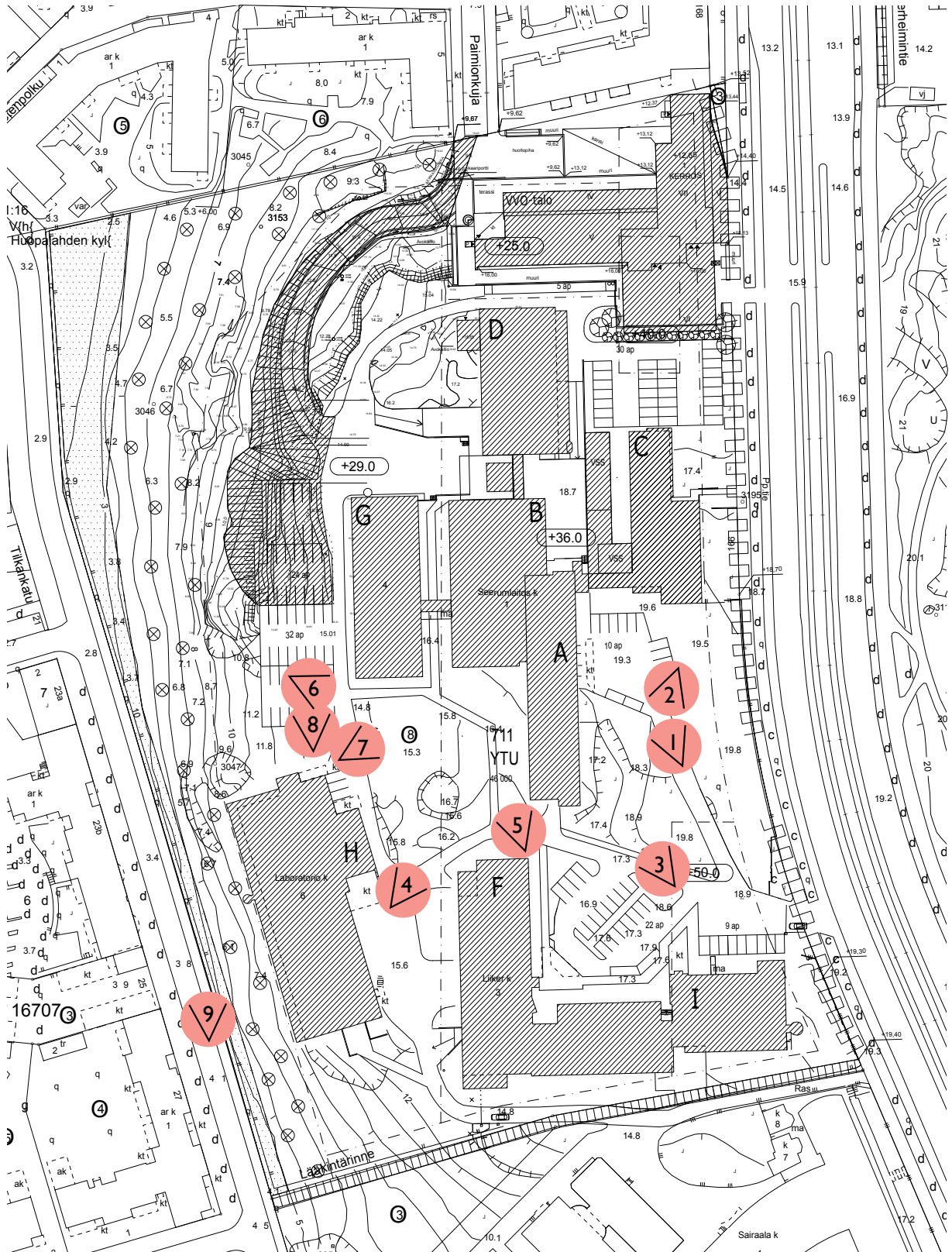
36 Erra & Makkonen 2004, 5.

37 Arkkitehtuuritoimisto Osmo Lappo. *Kansanterveyslaitoksen tontin käyttösuunnitelma*. Rakennushallitus, kiinteistöosasto. Helsinki, 15.10.1986. / THL.

TÄRKEIMMÄT MUUTOKSET

- 1956–1958 Tontilla sijaitti Valtion seerumlaitoksen rakentamista ennen metsä, jota louhittiin ja jonka puita kaadettiin, mutta osa puustosta hyödynnettiin pihapuina.
- 1982 Kansanterveyslaboratorion nimeksi tuli 1.3.1982 lähtien Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet. Nimenmuutoksen johdosta tehtiin uusi opastetaulu, joka sijoitettiin ulos Mannerheimintien varrelle lähelle katua. Mannerheimintien varrelle rakennettiin vahvistinasema.
- 1986–1987 Rakennusten B ja D väliin rakennettiin katos elementtipakastehuoneille eli pakastevaja.
- 1986 Tehtiin kolme ajo- ja tiedotusopastetta.
- 1988 Rakennettiin tilapäinen puhelinkeskus.
- 1992–1993 Tontti aidattiin osittain 1,5 m korkuisella verkkoaidalla.
- 1994–1996 Tontille asennettiin Kansanterveyslaitoksen ulko-opasteita: pääportin, sisäpihan, alaportin ja tallin seinän opaste, oviopaste, isoja valo-opasteita sekä lipan teksti.
- 1994–1996 Rakenteilla olleen koe-eläin- ja laboratoriorakennuksen H paikoitusalueutta suurennettiin. Autopaikat lisääntyivät 17 autopaikalla. Uuden paikoitusalueen pengeri istutettiin.
- 1996 Tontin länsi- ja etelärajalle pystytettiin metalliverkkoaita.
- 2001 Rakennettiin tilapäinen autoklaavirakennus Kansanterveyslaitoksen B-rakennuksen vuoteen 2006 asti. Hankkeen kokonaisala oli 74 m², tilavuus 293 m³.
- 2002 Tontille rakennettiin pyöräkatos ja Mannerheimintien puoleiselle rajalle rakennettiin uutta metallisäleikköaitaa ja kaksi uutta porttia. Haettiin myös lykkäystä väestönsuojan rakentamiselle viideksi vuodeksi.
- 2003 Piha-alueelle rakennettiin puomi. Tontin lounaisosasta erotettiin kolmionmuotoinen pala.
- 2004 Piha-alueella rakennuksen ympäristössä tehtiin pihapinnoitteiden uusimista.
- 2005–2007 Autoklaavihuone purettiin. C-rakennuksen länsipuolelle rakennettiin väestönsuojatilat A- ja C-rakennusten tarpeisiin.
- 2006 Pihalle rakennettiin ajoyhteys Paimionkujalle sekä 24 autopaikkaa. Tieliihtymä Paimionkujalle tehtiin VVO-talon rakennusluvan mukaisesti. Autopaikat tarvittiin korvaamaan VVO:n uudisrakennuksen paikalta poistuvat autopaikat. Vuoden 2002 rakennusluvan mukaisia autopaikkoja ei oltu rakennettu.
- 2008 Pihapiiri pieneni, kun tontti lohkottiin kahdeksi tontiksi, kun koilliskulmasta erotettiin pala VVO:n rakennukselle.
- 2010 THL:n tutkimuslaitoksen tonttia aidattiin itäsvululta eli Mannerheimintien suuntaan ja osittain myös eteläsvululta Tilkan suuntaan.

VALOKUVIEN OTTOPAIKAT

Ote asemapiirustuksesta 31.5.2006. Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos. Lähde: SEN.

Näkymä kohti pääsisäänkäyntiä. Pihan puusto on osittain ajalta ennen rakentamista, kun paikalla sijaitti metsä.

Näkymä pääsisäänkäynniltä kohti etelää. Taustalla rakennukset I ja F. Pihan puusto on alkuperäistä.

Rakennus A ja pääsisäänkäyntipiha opastekyltteineen.

A-rakennuksen länsipuoleista puistikkoa,

Rakennuksen A länsipuoleinen piha, jossa puiden keskellä sijaitsee pyöräkatos.

Näkymä rakennuksen G länsipuolen parkkipaikalta kohti rakennuksen A itäjulkisivua..

G-rakennuksen eteläpuoleista pihapuustoa.

Rakennuksen G länsipuoleinen parkkipaikka.

Näkymä Tilkankadulta, jonka varrelle sijoittuu koe-eläinyksikkönä ja turvalaboratoriona toimiva rakennus H. Jyrkässä rinteessä kasvaa pihlajia, koivuja, mäntyjä ja kuusia.

6

Yhteenveto

ARKKITEHTUURIN KUVAUS

Suomen valtion Lääkintöhallitus rakennutti Valtion seerumalaitoksen toimitilat Helsingin Ruskeasuolle uuden asuntoalueen osaksi 1955–1958. Kokonaisuuteen kuului neljän rakennuksen ryhmä, jossa sijaitsi toimistoja ja laboratorioita sekä erillinen asuinrakennus. Rakennusten sommitelma perustuu yhtäältä suorakulmaiseen koordinaatistoon ja toisaalta se hengittää vapaammin: rakennukset sijoituvat tontin keskiosiin, ne kiertävät kallioiden laet ja asettuvat rinteeseen luontevasti. Rakennusten väliin muodostuu eriluonteisia pihvoja.

Veli ja Kaija Paatelan ulkotilojen arkkitehtuurissa on ajalle tyypillisiä piirteitä kuten nauhaikkunat, viistokatot ja vaalea rappauspinta. Laitos on kooltaan melko suuri ja arkkitehdit ovat pyrkineet inhimillistämään sen mittakaavaa käyttämällä vinoja kattoja, jotka ovat matalampia

tulosuunnasta. Julkisivuissa on suuren sommitelman aineksia – julkisivupiirustuksessa näkymätön viiva yhdistää A- ja C-rakennuksen vinot katot yhtenäiseksi linjaksi.

Vaaleat rappauspinnat korostavat lasinauhoja, tammisia ovia ja ikkunoita sekä kuparipellityksiä. Korkeammissa A- ja C-rakennuksissa, jotka näkyvät Mannerheimintielle, sijaitsee sekä toimisto- että laboratoriotiloja. Tuotannolliset rakennukset B ja D jäävät tulosuunnasta katsottuna edellisten taakse piiloon, ne ovat matalampia ja niiden sahalaitaisten kattoikkunoiden suunta on sommitelmaa dominoivien rakennusten päälinjojen vastainen. A-rakennuksen pääsisäänkäyntiä on korostettu sen eteen sijoitetulla katoksella ja sisäänkäynnin linjaan sijoittuvalla katon dramaattisella muotoaiheella.

Logistiset tarpeet rakennusten välillä ja sisällä ovat ohjanneet suunnittelua. Lii-

kenteen eri muodot on erotettu toisistaan; siten työntekijät saapuvat komean katoksen kautta, koe-eläimet ja huoltoajo takapihalta. Pääsisäänkäynnin puoleinen piha oli edustava luonnonkallioineen ja täyskasvuisine mäntyineen, kun taas huolto-piha oli käytännöllinen.

Sisätiloissa betonipalkit on jätetty näkyviin ainakin A-rakennuksen ylimmässä kerroksessa sekä erinäisissä muissa tiloissa. Rakenteen näyttäminen on tyyppilinen 1950-luvun arkkitehtuurin piirre. Syvärunkoisia tuotannollisia rakennuksia B ja D valaistiin ylävalolla. Myös ikkunat olivat suuria. Sisätiloja leimaa valoisuus ja pyrkimys hygienisyyteen. Valmistumisvaiheen valokuvissa tutkimukseen liittyvät laitteet on asetettu esille (katso takasivu). Laboratorihuonekalut suunniteltiin yhteistyössä henkilökunnan ja valmistajan välillä. Suunnittelussa pyrittiin kokonaisvaltaisuuteen. Lopputulosta pidettiin onnistuneena ja uudenaikaisena. Aulatiloiissa ja vastaavissa puolijulkisissa tiloissa käytettiin Artekin huonekaluja, mutta talon sisustusta ei suunniteltu Artekissa.

Rakennusten, pihojen ja sisätilojen välillä on selkeä hierarkia, jota on artikuloitu erilaisilla suunnitteluratkaisuilla. Rakennusten arkkitehtuuri on tarkoituksenmukaista eikä siinä ilmene romanttisia pyrkimyksiä. Seerumlaitoksen kokonaisuus edustaa 1950-luvun suomalaiselle arkkitehtuurille tyyppillisiä piirteitä. Laboratoriossa on rakennustyyppinä on vaikutteita sekä ajankohdan liike- että teollisuusarkkitehtuurista.

VALTION ROOLI

1950-luvun lopulla rakentamisen pääpaino siirtyi maaseudulta kaupunkeihin ja kaupungit kasvoivat. Hyvinvointivaltio alkoi muodostua ja lainsäädäntöä uudistettiin mm. keskussairaaloiden rakentamiseksi. Valtion merkitys kasvoi julkisessa rakentamisessa erityisesti terveydenhuoltoon ja sosiaaliin sekä asumiseen liittyvien tehtävien lisääntymisen myötä. Valtion seerumlaitos, jonka tärkeänä tehtävänä oli rokotteiden valmistaminen kansanterveystyöhön, on hyvä esimerkki siitä, miten hyvinvointia pyrittiin edistämään lääketieteellistä tietoa soveltamalla. Kyse oli sekä uudesta toimintamuodosta että arvomaailmaltaan uudenaikaisesta laitoksesta. Kohteen merkittävydestä omana aikanaan kertoo tasavallan presidentin osallistuminen talon vihkiäisiin.

VELI PAATELAN VAIKUTTEISTA

Veli Paatela opiskeli arkkitehtuuria stipendiaattina Kungliga Tekniska Högskolanissa Tukholmassa Gunnar Asplundin (1885–1940) johdolla. Asplundin suunnittelema Statens Bakteriologiska laboratorium (SBL) oli juuri valmistunut. Oletamme, että Veli Paatela tutustui tähän kohteeseen hyvin, erityisesti kun hänen isänsä Jussi Paatela oli erikoistunut sairaalarakentamiseen. Kilpailuvoittoon perustuva, 1933–1937 rakennettu SBL muodostaa kiinnostavan vertailukohteen Valtion seerumlaitokselle, vaikka rakennusten välillä on kaksi vuosikymmentä ja maailmansota.

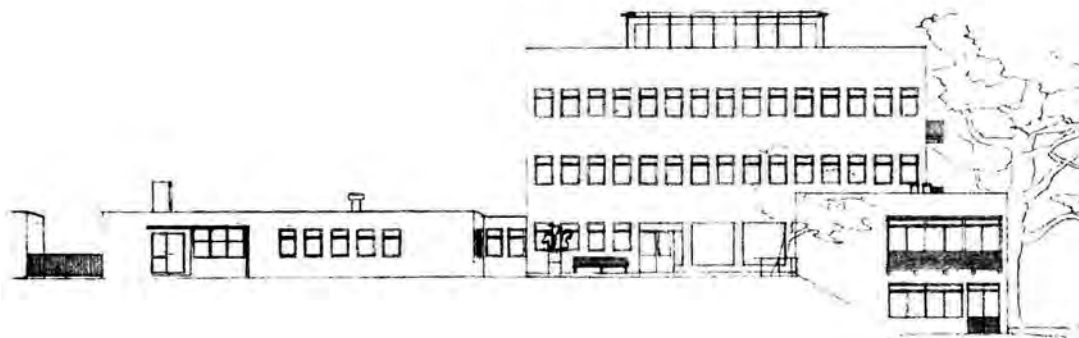
SBL oli kansallinen keskusvirasto, jonka tehtäväkenttä oli pitkälti sama kuin suomalaisen seerumlaitoksen eli taistelu eri keinoin infektioitauteja vastaan. Solnaan, Tukholman esikaupunkialueelle sijoittuvaan kokonaisuuteen kuuluu 30 rakennusta. Kampuksen päärakennus, laboratoriot, tallit ja eläinsairaala on sovitettu vapaasti kumpuilevaan maastoon. Yksinkertaisemmat tallit on sijoitettu tasaiseen ja avoimeen maastoon, kun taas päärakennus sijoittuu kukkulan laelle. Jotkut rakennuksista on ryhmitelty niin, että ne muodostavat intiimejä pihapiirejä. Tontilla kasvaa komeita tammia. Pääjulkisivumateriaali on käsin lyöty keltatiili ja julkisivuissa on käytetty myös korrugoitua eterniittilevyä. Rakennusten muoto ja korkeus vaihtelevat. Niissä on vinoja kulmia ja ulostyöntäviä rakennusosia kuten erkkereitä ja ikkunoita. Kokonaisuus sisustuksineen on erityisen huolellisesti suunniteltu. Laitoskokonaisuus on suojeltu asemakaavassa.

Myös Helsingin laitosta kutsutaan nykyisin kampukseksi, vaikka siihen kuului rakennusvaiheessa vain viisi rakennusta. Kumpikin laitoskokonaisuus on sijoitettu modernilla tavalla vapaasti rinteeseen maastoon, mutta Helsingissä rakennukset ovat keskenään suoraviivaisessa koordinaatistossa ja osittain tien linjan suuntaisia. Tukholmassa layout on vapaampi. Helsingiläiset 1950-luvun laitusrakennukset ovat kookkaampia kuin 1930-luvun tukholmalaiset. Kahdenkymmenen vuoden ikäero näkyy myös arkkitehtuurin

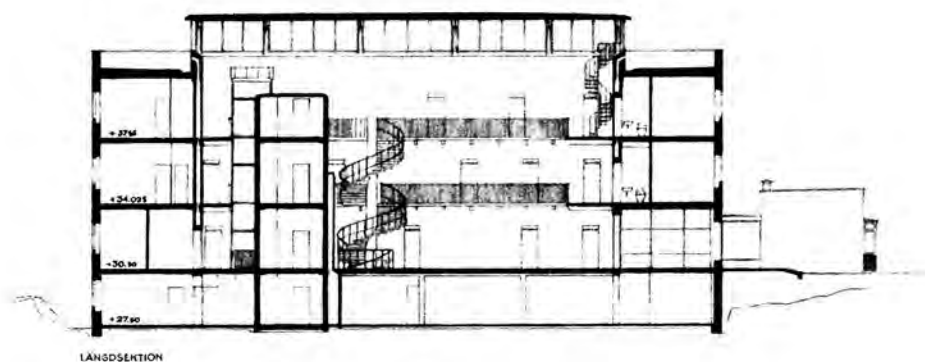
muotokielessä – Asplundin suunnitelmassa on enemmän yksityiskohtia ja käsinlyöty keltatiili julkisivumateriaalina viestii nostalgiasta ja romanttisuudesta. Paateloiden arkkitehtoninen ote on suoraviivaisempi ja pragmaattisempi. Pyrkimys tehokkuuteen tulee esiin myös esimerkiksi päärakennusten tilallisia ratkaisuja verrattaessa: Tukholmassa päärakennuksen aula on juhlava atrium ja Helsingissä pää-aula on vain keskeiskäytävän leventymä.

Molemmissa laitoksissa liikenne on eriytetty, rakennusten korkeutta ja muotoa on varioitu ja rakennusten välillä on selkeä hierarkia. Myös Paatelan arkkitehtuuri on harkittua ja viimeisteltyä. Viimeistely näkyy sekä suurissa linjoissa, kuten kattomuodoissa että sisätilojen valoisuutena ja kohteeseen varta vasten suunnitteluisissa, Merivaaran valmistamisissa laboratoriolaitoksissa.

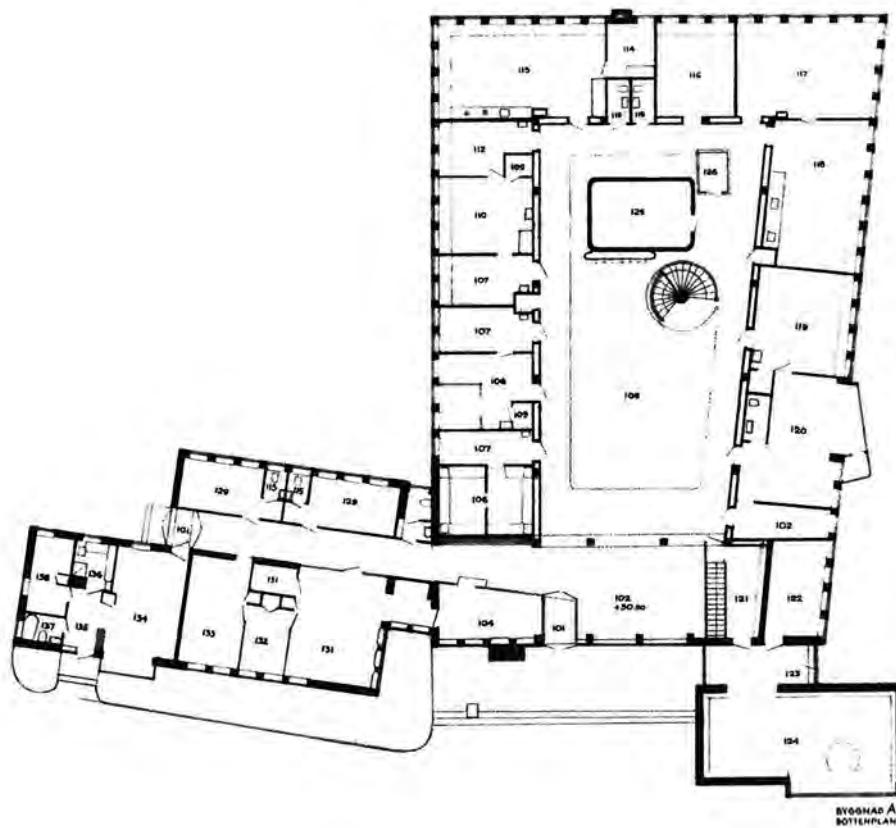
Veli ja Kaija Paatela työskentelivät 1940-luvulla Bostonissa Aallon MIT:n kampuksen opiskelija-asuntolan projektissa suunnittelijoina. Kampus oli tuolloin uusi konsepti Suomessa, ja siitä tuli 1950-luvulla erityisesti yliopistoalueiden malli. Myös 1942 perustettu Valtion teknillinen tutkimuslaitos kasvoi sodan jälkeen Teknillisen korkeakoulun yhteydessä Otaniemen kampusalueella. Tilkanmäen laitokset sijoitettiin vastaavalla tavalla kuin muutkin kampukset silloisen tiiviin kaupunkirakenteen laidalle ja lisäksi seerumlaitoksen arveltiin saavan synergiaetua yliopistollisen keskus sairaalan läheisyydestä.

Statens Bakteriologiska laboratorium, julkisivu länteen. Lähde: Holmdahl et al. 1994, 157.

Statens Bakteriologiska laboratorium, poikkileikkaus. Lähde: Holmdahl et al. 1994, 157.

Statens Bakteriologiska laboratorium, pohjakerroksen pohjapiirustus. Lähde: Holmdahl et al. 1994, 157.

MILLAISEN KOKONAISUUDEN ERI RAKENNUKSET MUODOSTAVAT TÄNÄÄN?

1950-luvun lopulla Tilkanmäelle rakennettiin kaksi laboratorio- ja toimistorakennusta, preparatiivinen tehdas, koe-eläinrakennus ja henkilökunnan asuntoja. 1980-luvulla rakennettiin kaksi rakennusta, yksi toimistoksi ja laboratorioksi ja toinen lääkelaboratorioksi. 1990-luvulla rakennettiin edelleen koe-eläinyksikkö ja turvalaboratorio ja uusi toimistorakennus. Asuinrakennus purettiin 1996. Aikaisempaa suurempi osa THL:n työstä on tieteellistä tutkimusta, jota tehdään toimistossa.

Kunkin vuosikymmenen arkkitehtuuri kuvastaa oman aikansa trendejä. 1950-luvun rakennukset A, B, C ja D ovat säilyttäneet hyvin alkuperäisen olemuksensa, jolle on ominaista maastomuotojen huomioiminen, rinnesovitukset, mitta-kaavan inhimillistäminen ja varioiminen, samansuuntaisia rakennuksia yhdistävät käytävät, siipien väliset pihat, vinot katot, nauhaikkunat, rapatun pinnan ja nauhaikkunoiden vaihtelu julkisivuissa, kuparikatot ja tammiset ikkunat ja ovet. Edelleen tuotantorakennusten teolliset piirteet, kuten sahalaitaiset katot, muodostavat vastakohdan toimistotalojen edustavuudelle ja ovat luonteenomaisia 1950-luvun laboratorioden kokonaisuudelle. 1950-luvun rakennukset ovat kokonaisuutena hyvin säilyneitä.

1980-luvun rakennukset edustavat toisenlaisesta ajattelua; erityisesti F-rakennus

on mittasuhteiltaan leveä ja matalahko rakennus, jonka arkkitehtuuri ei vastaa tavalla käytä rinnemaastoa hyödykseen kuin vanhemman sukupolven rakennukset. Sen L-kirjaimen muotoinen pohja sulkee pihan ja muuttaa kokonaisuomitelmaa vähemmän virtaavaksi. G-rakennus, joka on samansuuntainen kuin B-rakennus, istuu paremmin vanhempien rakennusten seuraan. Jälkeenpäin rakennetuista rakennuksista on edukseen Osmo Lapon konstailematon ja elegantti, detaljeiltaan harkittu työ, joka täydentää hienostuneesti 1950-lukulaista laitosarkkitehtuuria. Se on sovitettu taitavasti vaikeaan maastoon ja muodostaa alueelle uuden julkisivun länteen Tilkankadulle. Kyseinen H-rakennus on myös toistaiseksi ainoa, joka poikkeaa hieman alkuvaiheen suorakulmaisesta koordinaatistosta. Lapon rakennussuunnitelma vuodelta 1993–1996 noudattaa hänen laatimaansa yleissuunnitelmaa vuodelta 1986. Alueen uusin, eli I-rakennus, on sinällään harkittu toimistorakennus, mutta se on rakennettu F-rakennuksen jatkeeksi eikä ole vastavalla tavalla itsenäinen kuin H-rakennus.

Autojen määrä on nykyisin huomattavasti suurempi kuin 1950-luvulla. THL:n alueen pihamaalla on harkitsemattomia pysäköintialueiden laajennuksia pengerryksineen. Myös eri reittien ja pihojen luonne on muuttunut. Tontti on lohkottu 2008 ja lohkotulle osalle on rakennettu Mannerheimintien varteen VVO:n toimistorakennus. Kyseinen rakennus on ensimmäinen

mäinen tien viereen rakennettu rakennus tutkitulla tontilla. Koska on ilmeistä, että alueelle jatkossakin on paineita rakentaa lisää rakennuksia, olisi tässä vaiheessa hyvä ratkaista malli täydennysrakentamiselle ja sen osana, millä tavoin olemassa olevaan rakennuskantaan ympäristöineen suhtaudutaan.

SÄILYNEISYYDESTÄ

Tässä yhteenvedossa säilyneisyyttä on arvioitu 1950-luvun rakennusten osalta. Muiden rakennusten tiedot löytyvät kohdekorteista (luku 4). Tehtävänanto kohdistui alueeseen ja rakennusten ulkotilaan. Varsinaista rakennuskohtaista inventointia alueella ei suoritettu sen paremmin sisä- kuin ulkotiloissakaan.

A-rakennuksen ulkohahmo on hyvin säilynyt: julkisivut on korjattu alkuperäistä vastaavin materiaalein ja sisäänkäynnit ovat entisillä paikoillaan. Peruskorjauksen yhteydessä vuonna 2002 laboratorion tehtiin toimistorakennus, jolloin työtilat modernisoitiin. Kattokerroksen kirjasto- ja saunatilat muutettiin muutettiin johtajien tiloiksi ja kokoushuoneeksi ja samalla ulkolaboratoriosta tehtiin ulkoterassi, jolta aukeaa upea näköala kohti Pikku-Huopalahtea.

B-rakennuksen ulkohahmo on hyvin säilynyt, mutta kattotasoon on rakennettu iv-konhehuone. Sisätiloissa on tehty runsaasti tilojen käyttötarkoitus- ja väliseinämuutoksia. Preparatiivinen tehdas

on muutettu laboratorio- ja toimistotiloiksi ja sen tilajakoa on muutettu.

C-rakennuksen sisätilat on kauttaaltaan muutettu, kun laboratoriotiloista tehtiin peruskorjauksen vuosina 2005-2007 yhteydessä toimistotiloja. Tällöin rakennusta laajennettiin yksikerroksisella teknisten tilojen siivellä ja ensimmäisen kerroksen luhtikäytävästä tehtiin osa sisätiloja. Uusi siipi on vanhan siiven suuntainen ja sijaitsee sen takana Mannerheimintieltä nähden.

D-rakennuksen luhtikäytävä ja eläinten sisäänkäynti ovat autenttisisessa tilassa. D-rakennus on muutettu koe-eläinlaboratoriosta varastoksi. Julkisivuja ei ole kokonaan kunnostettu kuten muissa rakennuksissa.

Kokonaissommitelma on sikäli hyvin säilynyt, että 1950-luvun rakennusten kokonaisuus on säilyttänyt hahmonsaa ja ominaispiirteensä. Erityisesti rakennusryhmän ja Mannerheimintien välinen piha-alue on säilyttänyt luonteensa. Kuitenkin rakennettu pinta-ala on tarkastelelhetkellä kaksinkertaistunut laitoksen syntyajankohtaan nähden. Rakennusten muodostama kokonaisuus on nykymuodossaan jossain määrin hajanainen. Tontille on muodostunut uusia piha-alueita, reittejä on muutettu ja lisätty; lisäksi pysäköintialueiden pinta-ala on moninkertaistunut. Alueen kehittämisen kannalta sellaisen kokonaissuunnittelman laatiminen, jossa myös olemassa olevien rakennusten luonne on huomioitu, on ajankohtaista.

Lähteet

Arkistolähteet

HELSINGIN KAUPUNGIN KAUPUNKI-SUUNNITTELUVIRASTO (HEL KSV)

Asemakaavoja.

HELSINGIN KAUPUNGIN KIINTEISTÖ-VIRASTON KAUPUNKIMITTAUSOSASTO (HEL KK)

Ilmakuvia.

HELSINGIN KAUPUNGINMUSEON KUVA-ARKISTO (HKM KA)

Valokuvia.

HELSINGIN KAUPUNGIN RAKENNUSVALVONTAVIRASTO (RAKVV)

Mikrofilmit ja lupa-asiakirjat.

KANSALLISARKISTO (KA)

Senaatti-kiinteistöjen arkistosta luovutettu aineisto.

SENAATTI-KIINTEISTÖJEN ARKISTO (SEN)

Piirustuksia, työselostuksia, urakkasopimuksia ja vastaavia 1955–2012.

THL:N ARKISTO (THL)

Tilkanmäen arkisto: valokuvat ja 2006 dvd:lle tallennettu filmi rakennuksen vihkiäisistä 24.10.1958.

Pasilan päätearkisto: piirustuksia.

Painetut lähteet

Erra, Jyrki & Pekkinen, Pertti, 2006. *Ruskeasuo. Ajurikylästä kaupunginosaksi*. Helsinki: Oy Trio Offset Ab.

Erra, Jyrki & Makkonen, Leena, 2004. *Ruskeasuo. Rakennetun ympäristön arvot ja ominaisuudet, korjausrakentamisohjeet*. Helsinki: Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisu- ja 2004:6. Helsinki: Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto.

Hautamäki, Ranja. *Portti puutarhaan - Historiallisten puutarhojen inventointiopas*. Edita Oy, Helsinki, 2000.

Havu, Petra, 2001. *Piirrä, piirrä, piirrä... Paatelan arkkitehtisuunnittelun 80 vuotta*. Espoo: Arkkitehtitoimisto Paatela-Paatela & Co.

Holmdahl, Gustav, Lind, Sven Ivar ja Ödeen, Kjell, 1981 [1943]. *Gunnar Asplund arkitekt 1885–1940*. Stockholm: Svenska Arkitekters Riksförbund.

Härö, A. Sakari & Raunio, Veijo, 1990. *Seerumit aseina – vastustajina mikrobitt*. Kansanterveyslaitoksen ja sen edeltäjien historia. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Jetsonen, Sirkkaliisa, 1994. *Realismia vai unelmia - 1950-luvun julkisesta rakentamisesta. Sankaruus ja arki*. Helsinki: Suomen rakennustaiteen museo, 35–54.

Rakennushallitus, 1986. *Rakennushallitus 175 vuotta. 1811–1986. Byggnadsstyrelsen 175 år. 1811–1986*. Helsinki: Rakennushallitus.

TFIF, 2000. *Diplomi-insinöörit ja arkkitehdit 2000 1 A–L*. Helsinki: TFIF.

TFIF, 2000. *Diplomi-insinöörit ja arkkitehdit 2000 2 M–Ö*. Helsinki: TFIF.

Nettilähteet

ARKKITEHTITOIMISTO HKP

www.hkp.fi

ARKKITEHTITOIMISTO PAATELA & CO

www.archpaatela.fi

HELSINGIN KAUPUNGIN PAIKKATIEOJÄRJESTELMÄ (HEL PTJ):AJANTASAISET ASEMAKAAVAT

<http://ptp.hel.fi/>

SOLNAN KAUPUNKI

<http://www.solna.se/sv/stadsbyggnad-trafik/arkitektur-kulturmiljoer/kulturmiljoer-i-solna/statens-bakteriologiska-laboratorium/>

WIKIPEDIA, HAKUSANANA "LÄÄKELAITOS"

<http://fi.wikipedia.org/wiki/L%C3%A4%C3%A4kelaitos>

Painamattomat lähteet

Helsingin yliopisto, Viikki, *A-rakennus. Rakennushistoriaselvitys* 11.6.2007.
Arkkitehtitoimisto ark-byroo.

THL:n asiakassuunnittelija Merja Viitalan sähköposti 25.10.2012.

Arkkitehtuuritoimisto Osmo Lappo. *Kansanterveyslaitoksen tontin käyttösuunnitelma.*
Rakennushallitus, kiinteistöosasto. Helsinki, 15.10.1986.

Liite I

Helsingin kaupungin Rakennusvalvontavirasto Rakennusluvut 1956–2010

1956

Lupatunnus:	Ei tietoa
Toimenpide:	Uudisrakennus
Vahvistettu:	24.3.1956
Pääsuunnittelija:	Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela, arkkitehti Veli Paatela
Arska:	Ei ole.

1966

Lupatunnus:	16-2829-B-65
Toimenpide:	Muutos. B-rakennuksen kellarissa erotettiin osa käytävästä kahdeksi jäädytyshuoneeksi ja osa tehdastilasta palavan nesteiden varastoksi. Ensimmäisessä kerroksessa työhuone jaettiin lasiseinällä kahdeksi pienemmäksi huoneeksi. Sisäänkäynnin yhteyteen rakennettiin noin 6 m ² suuruisen portinvartijan huone. Poliklinikka- ja pakkaamotiloissa suoritettiin vähäisiä väliseinä- ja ovimuutoksia.
Vahvistettu:	20.1.1966
Loppukatselmus:	15.4.1966
Hakija:	Valtio, Rakennushallitus, Valtion Seerumlaitos
Suunnittelija:	Uudenmaan lääninrakennustoimisto
Arska:	On.

1967

Lupatunnus:	16-2424-C-66
Toimenpide:	Lupaa haettiin C-rakennuksen 3. kerroksen muutostöille, mutta lupa evättiin. Suunnitelma ei täyttänyt sisäasiainministeriön rakennuspiirustuksista 7.9.1932 ja rakennusten palonkestävyydestä 22.5.1962 antamien päätösten määräyksiä.
Lupa evätty:	23.5.1967
Hakija:	Valtion Seerumlaitos, Uudenmaan lääninrakennustoimisto
Suunnittelija:	Rakennushallitus

Lupatunnus:	16-1564-C-67
Toimenpide:	Sisärankenteisiin sekä käyttötarkoituksiin kohdistuva muutos. C-rakennuksen eli toimistorakennuksen kolmannen kerroksen entiset n. 195 m ² :n suuruiset varastotilat muutettiin väliseiniä rakentamalla toimistohuoneiksi. Rakennukseen D eli vasikkataliin rakennettiin kahdeksan uutta karsinaa sekä suihkuhuone ja ilmastointikonehuone suuruudeltaan n. 2 m ² . Samalla rakennettiin vasikkatallin käytävään uudet heitto-ovet.
Vahvistettu:	12.9.1967
Hakija:	Suomen valtio, Lääkintöhallitus
Suunnittelija:	Uudenmaan lääninrakennustoimisto
IV-suunnittelija:	Uudenmaan lääninrakennustoimisto
Arska:	On.

1968

Lupatunnus: 16-2438-C-68
Toimenpide: Muutos. Rakennus A / Sairaala- ja tutkimus-
rakennuksen 2. ja 3. kerroksessa erotettiin
osa samaan paloalueeseen kuuluvasta
käytävätilasta rautalankaseinällä toimisto-
huoneeksi.
Vahvistettu: 10.12.1968
Loppukatselmus: 12.4.1969
Hakija: Suomen valtio, Lääkintöhallitus
Suunnittelija: Uudenmaan lääninrakennustoimisto
Arskä: On.

1969

Lupatunnus: 16-1197-C-69
Toimenpide: Muutos. Rakennus C, sairaalarakennuksen
2. kerroksessa olevissa laboratoriotiloissa
suoritettiin pienehköjä väliseinä- ja ovi-
muutoksia, jolloin eräiden huoneiden käyt-
tötapa muuttui. Uudet väliseinät tehtiin 2
tuuman puurungolla ja 11 mm Luja-levyllä.
Vahvistettu: 27.6.1969
Loppukatselmus: 16.6.1970
Hakija: Suomen valtio, Valtion Seerumlaitos
Suunnittelija: Uudenmaan lääninrakennustoimisto, vt.
lääninarkkitehti Jorma Aho
Arskä: On.

1972

Lupatunnus: 16-2652-C-71
Toimenpide: Muutos. D-rakennuksen 1. kellaritason
kattilahuoneeseen pystytettiin kiinteiden
jätteiden polttouuni, 1. kerrokseen tehtiin
jätteidenpudotuskäily. Rakennuksen julkisi-
vuun tehtiin uusi palo-ovi.
Vahvistettu: 28.1.1972
Loppukatselmus: 8.5.1972
Hakija: Rakennushallitus, Valtion Seerumlaitos
Suunnittelija: Termorak Oy, Diplomi-insinööri Börje
Thorström
Arskä: On.

1977

Lupatunnus: 16-241-C-77

Toimenpide: Muutos. B-rakennuksen preparatiivisen
tehtaan parvekkeelta 1. kerroksesta alas
johtava porras purettiin ja porrassaukko
valettiin umpeen. Tila jaettiin kevyillä väli-
seinillä ampullointiosaston eri toimintoja
palveleviksi huonetiloiksi. Muutosalue oli
yhteensä noin 152 m².

Vahvistettu: 7.7.1977
Loppukatselmus: 16.3.1978
Hakija: Suomen valtio, Kansanterveyslaboratorio
Pääsuunnittelija: Uudenmaan piirirakennustoimisto, piirira-
kennuspäällikkö Kalevi Puska
Rakennesuunnittelija: Insinööri-toimisto T. Tuomi
Sähkösuunnittelija: Insinööri-toimisto Sarpanen
Arskä: On.

1979

Lupatunnus: 16-2362-C-78
Toimenpide: Muutos. C-rakennuksen 3. kerroksen
ilmastointikonehuoneesta erotettiin läm-
pö- ja kylmähuone. Varastosta ja kansliasta
tehtiin laboratoriot. Työ- ja tiskihuoneesta
tehtiin laboratorio purkamalla väliseiniä.
Muutosalue oli noin 156 m².
Vahvistettu: 30.7.1979
Loppukatselmus: 13.11.1980
Hakija: Suomen valtio, Uudenmaan piirirakennus-
toimisto
Suunnittelija: Uudenmaan piirirakennustoimisto
Muuta: Asemapiirustukseen on kirjoitettu:
Asemakaavamääräys: Tontilla saa rakennuksen korkeus olla
enintään 19 m. Rakennettu kerrospinta-ala
saa olla enintään yhtä suuri kuin tontin
pinta-ala.
Arskä: On.

Lupatunnus: 16-605-C-79
Toimenpide: Muutos. A-rakennuksen 1. kerroksessa,
osittain maanpinnan alapuolella sijaitse-
vat keittiö- ja ruokailutilat uusittiin sekä
varastotiloja muutettiin ATK- ja teknisiksi
ym. tiloiksi. Julkisivuihin ei tullut muutoksia.
Vahvistettu: 26.11.1979
Hakija: Suomen valtio, Lääkintöhallitus
Suunnittelija: Rakennushallituksen suunnitteluosasto,
Jukka Laurila
IV-suunnittelija: Rakennushallitus, Eero Lappalainen
Arskä: On.

1981

Lupatunnus:	16-936-C-81
Toimenpide:	Muutos. B-rakennuksen 1. kerroksessa ollut preparatiivinen tehdas muutettiin laboratorio- ja toimistotiloiksi ja tehtiin siitä johtuvat väliseinämuutokset sekä muutettiin 2. kerroksen johtajan huoneen sijaintia ja rakennettiin kompressorihuone.
Vahvistettu:	14.9.1981
Hakija:	Suomen valtio, Uudenmaan piirirakennustoimisto
Suunnittelija:	Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela, kuvat allekirjoittanut arkkitehti Veli Paatela
IV-suunnittelija:	Insinööritoimisto Taisto Tuomi Ky
Arska:	On.

1982

Lupatunnus:	16-352-R-82
Toimenpide:	Muutos. Opastetaulu. Kansanterveyslaboratorion nimeksi tuli 1.3.1982 lähtien Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet. Nimenmuutoksen johdosta tarvittiin uusi kyltti, joka sijoitettiin ulos Mannerheimintien varrelle lähelle katua.
Vahvistettu:	3.5.1982
Hakija:	Suomen valtio, Lääkintöhallitus
Suunnittelija:	Uudenmaan piirirakennustoimisto, sisustusarkkitehti Päivi Pailinna
Muuta:	Ei mikrofilmejä, vain paperituloste kansiossa
Arska:	Ei ole.

Lupatunnus:	16-479-C-82
Toimenpide:	Muutos. B-rakennuksen 1. kerroksessa kaksi toimistohuonetta jaettiin kolmeksi toimistohuoneeksi. 2. kerroksessa johtajan huone jaettiin laboratorioksi, johtajanhuoneeksi ja kompressoritilaksi. Kattokerrokselle rakennettiin ilmanvaihtohuone ja kulkusillat. Pohjoiselle julkisivulle rakennettiin ilmanvaihtokanavat.
Vahvistettu:	3.5.1982
Loppukatselmus:	18.11.1983
Hakija:	Suomen valtio, Lääkintöhallitus
Pääsuunnittelija:	Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela, kuvat allekirjoittanut arkkitehti Veli Paatela
Rakennesuunnittelija:	Insinööritoimisto Veijo Kolli Ky, Veijo Kolli
Arska:	On.

Lupatunnus:	16-1792-R-82
Toimenpide:	Uudisrakennus. R-lupa. Rakennettiin vahvistinasema ulos Mannerheimintien varrelle.
Vahvistettu:	30.7.1982
Hakija:	Suomen valtio, Lääkintöhallitus
Suunnittelija:	A. Kempainen
Muuta:	Ei mikrofilmiä
Arska:	Ei ole.

Lupatunnus:	16-1556-C-82
Toimenpide:	Muutos. B-rakennuksen pohjakerrokseen rakennettiin puhelinvaihtohuone.
Vahvistettu:	26.7.1982
Loppukatselmus:	26.10.1982
Hakija:	Suomen valtio, Lääkintöhallitus
Suunnittelija:	Uudenmaan piirirakennustoimisto, rakennusarkkitehti Esko Noponen
Arska:	On.

1983

Lupatunnus:	16-2043-C-83
Toimenpide:	Muutos. Aikaisemmassa 3.5.1982 myönnetyssä luvassa 16-479-C-82 B-rakennuksen 2. kerroksen kompressorihuoneeksi merkitty huone palautettiin johtajan toimistohuoneeksi.
Vahvistettu:	1.8.1983
Loppukatselmus:	27.10.1983
Hakija:	Suomen valtio, Lääkintöhallitus
Suunnittelija:	Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela, kuvat allekirjoittanut Veli Paatela
IV-suunnittelija:	Insinööritoimisto Taisto Tuomi Ky
Arska:	Ei ole.

1985

Lupatunnus:	16-3041-C-84
Toimenpide:	Muutos. B-rakennuksen tunnelikerroksen putkikanavasta erotettiin pakastearkkuhuone.
Vahvistettu:	12.4.1985
Loppukatselmus:	15.4.1987
Hakija:	Suomen valtio, Uudenmaan piirirakennustoimisto

Suunnittelija: Uudenmaan piirirakennustoimisto, allekirjoittanut piirirakennuspäällikkö Kalevi Puska
Arskaa: Ei ole.
Lupatunnus: 16-2935-C-85
Toimenpide: Muutos. A- ja C-rakennukset yhdistävän rakennusosan kellarikerroksessa erotettiin käytävästä väliseinän ja -ovien pakastehuone.
Vahvistettu: 4.10.1985
Loppukatselmus: 15.4.1987
Hakija: Suomen valtio, Uudenmaan piirirakennustoimisto
Suunnittelija: Uudenmaan piirirakennustoimisto, piirtäjä Kaija Mänty

1986

Lupatunnus: 16-3255-B-85
Toimenpide: Lisärakennus. Rakennusten B ja D väliin rakennettiin katos elementtipakastehuoneille eli pakastevaja.
Vahvistettu: 7.1.1986
Loppukatselmus: 7.8.1987
Hakija: Suomen valtio, Uudenmaan piirirakennustoimisto
Pääsuunnittelija: Uudenmaan piirirakennustoimisto, arkkitehtiylioppilas Terhi Tikkanen
Rakennesuunnittelija: Konsultointi Kareg Ky

Lupatunnus: 16-3570-A-85
Toimenpide: Uudisrakennukset F ja G. Kansanterveyslaitoksen laajennus ja lääkelaboratorio. Uudis- tai lisärakentamistoimenpiteen laajuus: 2 rakennusta, kokonaisala 8 380 m², tilavuus 29530 m³

Vahvistettu: 18.3.1986
Loppukatselmus: 25.10.1988
Hakija: Suomen valtio, Lääkintöhallitus
Pääsuunnittelija: Arkkitehtitoimisto Veli ja Arno Paatela Ky, allekirjoittanut Arno Paatela
Rakennesuunnittelija: Oy Insinööritoimisto Ab K. Hanson & Co
LVI-suunnittelija: Projekti-Insinöörit Oy, Olli Honkavaara
Arskaa: Ei ole.

Lupatunnus: 16-1975-C-86
Toimenpide: Muutos. D-rakennuksen pohjakerroksen sosiaalitiloissa muutettiin puku- ja pesutilojen huonejakoa.

Vahvistettu: 5.9.1986
Loppukatselmus: 5.2.1987
Hakija: Suomen valtio, Uudenmaan piirirakennustoimisto
Suunnittelija: Uudenmaan piirirakennustoimisto, rakennusarkkitehti Jouni Enqvist

Lupatunnus: 16-3265-R-86
Toimenpide: Muutos. R-lupa. Tehtiin kolme ajo- ja tiedotusopastetta.

Vahvistettu: 21.10.1986
Hakija: Suomen valtio, Lääkintöhallitus
Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Veli ja Arno Paatela Ky, allekirjoittanut arkkitehti Rauli Ailus
Muuta: Ei mikrofilmejä.
Arskaa: Ei ole.

1987

Lupatunnus: 16-1815-C-87
Toimenpide: Muutos. 4/G-rakennuksen 1. kerros ja 2. kerroksen tekniset tilat (1. kerroksen valaisimien ja iv-kanavien huoltotila ja kaasupulloverasto) muutettiin samaksi paloalueeksi. Kerrosten väliseen holviin tehtiin valaisimien ja iv-kanavien aukkoja. Ulko-oven väri muutettiin ruskeasta siniseksi.

Vahvistettu: 17.6.1987
Loppukatselmus: 14.5.1990
Hakija: Suomen valtio, Lääkintöhallitus
Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Veli ja Arno Paatela, allekirjoittanut arkkitehti Arno Paatela On.
Arskaa: On.

1988

Lupatunnus: 16-38-C-88
Toimenpide: Muutos. Rakennuksen 3/F 3. kerroksessa tehtiin laboratoriotilojen uudelleenjärjestelyjä.

Vahvistettu: 5.2.1988
Hakija: Suomen valtio, Lääkintöhallitus
Pääsuunnittelija: Arkkitehtitoimisto Veli ja Arno Paatela Ky, arkkitehti Arno Paatela
IV-suunnittelija: Projekti-Insinöörit Oy, Olli Honkavaara
Arskaa: On.

Lupatunnus: 16-809-C-88
Toimenpide: Muutos. C-rakennuksen pohjakerroksen laboratoriotiloissa tehtiin väliseinämuutoksia.

Vahvistettu: 30.3.1988
Loppukatselmus: 25.5.1990
Hakija: Suomen valtio, Helsingin piirirakennustoimisto
Pääsuunnittelija: Helsingin piirirakennustoimisto, sisustusarkkitehti Anne Häkkinen
IV-suunnittelija: Insinööritoimisto Taisto Tuomi Oy
Arskaa: On.

Lupatunnus: 16-2027-A-88
Toimenpide: Uudisrakennus. A-lupa. Rakennettiin tilapäinen puhelinkeskus, lupa saatiin 1.8.1991 asti.
Vahvistettu: 12.7.1988
Loppukatselmus: 14.10.1988
Hakija: Suomen valtio, Rakennushallitus
Suunnittelija: Arkkitehti Pentti Syväoja
Muuta: Ei mikrofilmejä
Arskaa: On.

1989

Lupatunnus: 16-126-C-89
Toimenpide: Muutos. B-rakennuksen 1. kerroksen aulatilaa osa muutettiin rokotetilan lähettämöksi.
Vahvistettu: 17.3.1989
Loppukatselmus: 6.3.1990
Hakija: Suomen valtio, Helsingin piirirakennustoimisto
Pääsuunnittelija: Helsingin piirirakennustoimisto, rakennusarkkitehti Jouni Enqvist
IV-suunnittelija: Insinööritoimisto Taisto Tuomi Oy
Arskaa: On.

Lupatunnus: 16-2185-C-89
Toimenpide: Muutos. C-rakennuksen 2. kerroksen toimisto- ja laboratoriotiloihin virologian osastoon rakennettiin sulkuhuone ja tehtiin vähäisiä väliseinämuutoksia.
Vahvistettu: 30.6.1989
Hakija: Suomen valtio, Helsingin piirirakennustoimisto
Suunnittelija: Helsingin piirirakennustoimisto, sisustusarkkitehti Anne Häkkinen
Arskaa: Ei ole.

1990

Lupatunnus: 16-278-C-90

Toimenpide: Muutos. 7.4.1988 myönnettyyn rakennukseen C liittyvään rakennuslupaan 16-809-C-88 haettiin rakennusaikaista muutosta. WC-tilan rakentamisesta luovuttiin ja iv-kanavat johdettiin katon yläpuolelle ulkoseinällä rakennuksen pohjoispäädyssä. (Iv-suunnittelija oli todennut, ettei kanaville löytynyt reittiä talon sisällä ja uuden kanavareitin järjestäminen rakennuksen sisällä pohjakerroksesta katolle olisi tullut kohtuuttoman kalliiksi ja hankalaksi.)

Vahvistettu: 12.4.1990
Loppukatselmus: 9.3.1993
Hakija: Suomen valtio, Helsingin piirirakennustoimisto
Pääsuunnittelija: Helsingin piirirakennustoimisto, rakennusarkkitehti Jouni Enqvist
Rakennesuunnittelija: Rakennusinsinööritoimisto Kari Honkanen Oy, Kari Honkanen
Arskaa: On.

1991

Lupatunnus: 16-493-C-91
Toimenpide: Muutos. E-rakennuksen 1. ja 2. kerroksessa kaksi asuinhuoneistoa muutettiin toimistohuoneiksi. Muutosalue oli 80 m².
Vahvistettu: 2.4.1991
Loppukatselmus: 10.11.1992
Hakija: Suomen valtio, Helsingin rakennuspiiri, rakennusarkkitehti Jouni Enqvist
Suunnittelija: Helsingin piirirakennustoimisto
Arskaa: On.

1992

Lupatunnus: 16-1929-C-92
Toimenpide: Muutos. E-rakennuksen 1. ja 2. kerroksessa sijainnut asuinhuoneisto muutettiin toimistotiloiksi.
Vahvistettu: 21.7.1992
Hakija: Suomen valtio, Helsingin rakennuspiiri
Suunnittelija: Helsingin rakennuspiiri, rakennusarkkitehti Jouni Enqvist
Arskaa: On.

Lupatunnus: 16-1930-C-92
Toimenpide: Aidan rakentaminen. Tontti aidattiin osittain 1500 mm korkuisella verkkoaidalla.
Vahvistettu: 6.10.1992

Loppukatselmus: 13.1.1993
Hakija: Suomen valtio, Helsingin rakennuspiiri
Suunnittelija: Helsingin rakennuspiiri, rakennusarkkitehti Jouni Enqvist
Arskä: Ei ole.

1993

Lupatunnus: 16-3040-A-93
Toimenpide: Uudisrakennus. Rakennettiin uusi koe-eläinyksikkö ja turvalaboratorio, rakennus H, rakennusnumero 6, 3 kerrosta. Asemakaava vuodelta 1989. Asemakaavan mukainen alueen käyttö: Tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue. Tontin kerrosala 46 000 m². Jo myönnetty kerrosala 16 800 m². Uudisrakennuksen kerrosala 3 842 m². Kerrosala yhteensä 20 642 m². Tilavuus 14 880 m³. Kokonaisala 3946 m².
Vahvistettu: 21.12.1993
Loppukatselmus: 13.9.1996
Hakija: Suomen valtio, Rakennushallitus
Pääsuunnittelija: Arkkitehtuuritoimisto Osmo Lappo Ky, arkkitehti Jussi Suomala, kuvat allekirjoittanut arkkitehti Osmo Lappo
Rakennesuunnittelija: Insinööritoimisto Keimo Kakko Oy, A. Miettinen
LVI-suunnittelija: Insinööritoimisto Leo Maaskola Oy
Muuta: 6.6.1996 myönnetty poikkeus, johon liittyvät kuvat ovat vuoden 1996 alla.
Arskä: On.

1994

Lupatunnus: 16-3100-C-94
Toimenpide: Ulko-opasteet. Tontille asennettiin Kansanterveyslaitoksen opasteita: pääportin, sisäpihan, alaportin ja tallin seinän opaste, oviopaste, isoja valo-opasteita, lipan teksti.
Vahvistettu: 18.10.1994
Loppukatselmus: 13.9.1996
Hakija: Helsingin rakennuspiiri
Suunnittelija: Mainostoimisto Varis & Ojala, Mika Sarimo
Tilattavia kuvia: 3969-002-96 ulko-opasteet, asemapiirustus
Arskä: Ei ole.

Lupatunnus: 16-3713-C-94
Toimenpide: Pihamaajärjestelyjen muutos. Rakenteilla olleen koe-eläin- ja laboratoriorakennuksen paikoitusaluetta suurennettiin. Auto-

paikat lisääntyivät 17 autopaikalla. Uuden paikoitusalueen pengeri istutettiin.

Vahvistettu: 13.12.1994
Loppukatselmus: 13.9.1996
Hakija: Rakennushallitus
Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Osmo Lappo Ky, arkkitehti Jussi Suomala
Arskä: Ei ole.

1996

Lupatunnus: 16-1328-C-95
Toimenpide: Aita. Tontin numero 8 länsi- ja eteläräjälle pystytettiin samanlaisella metalliverkkoaidalla kuin mitä käytettiin, kun osa tontista aidattiin vuonna 1993 luvalla 16-1930-C-92.
Vahvistettu: 5.11.1996
Hakija: Helsingin rakennuspiiri
Suunnittelija: Helsingin rakennuspiiri, ARK-jaos, rakennusarkkitehti Jouni Enqvist
Arskä: Ei ole.

Lupatunnus: Poikkeuslupa, liittyy lupaan 16-3040-A-93 (21.12.1993)
Toimenpide: Muutos liittyen rakennukseen H.
Vahvistettu: poikkeus myönnetty 6.6.1996
Loppukatselmus: 13.9.1996
Hakija: Suomen valtio, Rakennushallitus
Suunnittelija: Arkkitehtuuritoimisto Osmo Lappo Ky, kuvat allekirjoittanut arkkitehti Osmo Lappo
Arskä: Ei ole.

Lupatunnus: 16-3694-B-96
Toimenpide: Lisärakennus. Rakennettiin toimisto- ja laboratoriorakennukseen F lisärakennus I. Lisärakennukseen tehtiin lähinnä toimistotiloja. Lisärakennuksen rakentamisen jälkeen tontilla oli käytetty 5 905 m² toimistokerrosalaa, joka on n. 13% koko tontin kerrosalasta. Talousrakennus purettiin. (Rakennus E). Hankkeen laajuus: kokonaisala 2 553 m², tilavuus 9 120 m³, autopaikkoja rakennettiin 9.

Vahvistettu: 3.12.1996
Loppukatselmus: 14.10.1998
Hakija: Valtion kiinteistölaitos
Pääsuunnittelija: Arkkitehtitoimisto Hyvämäki-Karhunen-Parkkinen, rakennuslupahakemuksessa pääsuunnittelijaksi merkitty arkkitehti

Mikko Suvisto, piirustukset allekirjoittanut
Eero Hyvämäki

Rakennesuunnittelija: Insinööritoimisto Magnus Malmberg Oy

IV-suunnittelija: Insinööritoimisto Pohjalainen Oy, Ilkka
Ojapalo

Vesisuunnittelija: Vesihydro Oy

Arska: On.

1997

Lupatunnus: 16-2010-C-97

Toimenpide: Muutos. Rakennuksen F 3. kerroksen laboratoriotiloja muutettiin toimistotiloiksi sekä tehtiin eteläisivulle 1. kerroksen korkeuteen uusi ikkunajako. Muutosalue oli 120 m². Lupapiirustuksissa ollutta ikkunasäleikköä ei rakennettu.

Vahvistettu: 12.8.1997

Loppukatselmus: 11.12.1997

Hakija: Valtion kiinteistölaitos

Pääsuunnittelija: Arkkitehtitoimisto Hyvämäki-Karhunen-Parkkinen, arkkitehti Eero Hyvämäki

IV-suunnittelija: Insinööritoimisto Pohjalainen Oy, Ilkka
Ojapalo

Arska: On.

1998

Lupatunnus: 16-1809-C-98

Toimenpide: Muutos. F-rakennuksen kellari/tunnelikerroksen käyttämätön alustila muutettiin kellarivarastoksi ja tehtiin ulko-ovi kellarikerrokseen. 3. kerroksen laboratoriotiloihin lisättiin ikkunoita etelä- ja länsijulkisivuihin. Muutosalue oli 200 m².

Vahvistettu: 9.6.1998

Loppukatselmus: 27.11.1998

Hakija: Suomen valtio, Valtion kiinteistölaitos

Pääsuunnittelija: Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti
Esa Kaivos

Rakennesuunnittelija: Rakennusinsinööritoimisto Kari Honkanen Oy, Kari Honkanen

IV-suunnittelija: Kupari Engineering Oy

Arska: On.

1999

Lupatunnus: 16-2655-B-99

Toimenpide: Laajennus ja muutos. Kansanterveyslaitoksen D-rakennusta laajennettiin uudella ilmanvaihtokonehuoneella. 1. kerrokseen lisättiin osastoiva seinä. Tehtiin uudet portit ja levennettiin lämmönjakohuoneen ulko-ovea. Muutos vaikutti julkisivuun. Hankkeen kokonaisala oli 48 m², tilavuus 290 m³, muutosalue 190 m².

Vahvistettu: 13.7.1999

Loppukatselmus: 19.1.2000

Hakija: Suomen valtio, Valtion kiinteistölaitos

Pääsuunnittelija: Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti
Esa Kaivos

Rakennesuunnittelija: Jaakko Pöyry, JP-Kakko Oy, Heikki
Sillanpää

LVI-suunnittelija: Insinööritoimisto Leo Maaskola Oy

Arska: On.

2000

Lupatunnus: 16-3694-00-B

Toimenpide: Muutos. Laboratoriorakennuksen D 1. kerrokseen rakennettiin viideksi vuodeksi Kansanterveyslaitoksen rokotelähettämön kylmähuoneita. Muutosalue oli 24 m², tilavuus 60 m³.

Vahvistettu: 28.11.2000

Loppukatselmus: 9.7.2001

Hakija: Suomen valtio, Valtion kiinteistölaitos

Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti
Esa Kaivos

Arska: On.

2001

Lupatunnus: 16-921-01-B

Toimenpide: Peruskorjaus. B-rakennuksen peruskorjauksen yhteydessä rakennettiin uusi ilmastointikonehuone sekä tehtiin ikkunamuu-
toksia ja muutoksia palo-osastointiin.

Vahvistettu: 8.5.2001

Loppukatselmus: 19.6.2002

Hakija: Suomen valtio, Senaatti-kiinteistöt

Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti
Esa Kaivos

Arska: On.

Lupatunnus: 16-1565-01-B

Toimenpide: Tilapäinen rakennus. Rakennettiin tilapäisen autoklaavirakennus Kansanterveyslai-

toksen B-rakennuksen peruskorjauksen ajaksi eli lupaan 16-921-01-B liittyen. Lupa saatiin 31.7.2002 asti. Hankkeen kokonaisala oli 74 m², tilavuus 293 m³.

Vahvistettu: 15.5.2001
Loppukatselmus: 3.10.2001
Hakija: Suomen valtio, Senaatti-kiinteistöt
Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti Esa Kaivos
Arska: On.

2002

Lupatunnus: 16-3197-02-BL
Toimenpide: Luvan pidennys. Haettiin viiden vuoden pidennystä autoklaavirakennuksen tilapäiseen lupaan 16-1565-01-B. Lupa saatiin 31.7.2006 asti.
Vahvistettu: 1.10.2002
Hakija: Suomen valtio, Senaatti-kiinteistöt
Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti Esa Kaivos
Arska: Ei ole.

Lupatunnus: 16-625-02-B
Toimenpide: Muutos. A-rakennuksen peruskorjaus. Rakennuksen A käyttötarkoitusta muutettiin ja rakennukseen B rakennettiin lastauslaituri, jätehuone, pyöräkatos ja kaksi porttia.
Kansanterveyslaitoksen A-rakennuksen käyttötarkoitus muutettiin laboratoriosta toimistorakennukseksi. Rakennuksessa tehtiin myös palo-osastointimuutoksia ja julkisivumuutoksia. Julkisivuihin rakennettiin sisäänkäyntikatoksia ja tehtiin iv-säleikkömuutoksia sekä asennettiin parvekelasituksia ja alumiinisia etuikkunoita.
B-rakennukseen rakennettiin lastauslaituri ja iv-konehuone muutettiin jätehuoneeksi.
Tontille rakennettiin pyöräkatos ja Mannerheimintien puoleiselle rajalle rakennettiin uutta metallisäleikköaitaa ja kaksi uutta porttia.
Luvalla haettiin myös lykkäystä väestönsuojan rakentamiselle viideksi vuodeksi.
Rakennuksen kerrosala lisääntyi 43 m², 154 m³.
Vahvistettu: 28.5.2002
Hakija: Suomen valtio, Senaatti-kiinteistöt

Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti Esa Kaivos
Arska: On.

2003

Lupatunnus: 16-2135-03-RAM / liittyy lupaan 16-625-02-B
Toimenpide: Muutos. A-rakennuksessa tehtiin palo-osastointi- ja väliseinämuutoksia 5. kerroksessa. Rakennukseen tehtiin myös katoksia ja ikkunaan murto-suoja. Piha-alueelle rakennettiin puomi.
Vahvistettu: 13.6.2003
Loppukatselmus: 16.8.2007
Hakija: Suomen valtio, Senaatti-kiinteistöt
Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti Esa Kaivos
Arska: On.

2004

Lupatunnus: 16-76-04-D
Toimenpide: Muutos. G-rakennuksen sisä- ja ulkopuolinen peruskorjaus. Rokotetuotantoon tehty puhdistilalaboratorio muutettiin tavanomaisiksi laboratoriotiloiksi ja toimistotiloiksi. Puhdistilojen vaatimat tekniset tilat 2. kerroksessa tehtiin laboratoriotiloiksi. LVIS-asennukset ulottuivat osittain B-rakennuksen tunnelikerrokseen, josta aiheutui rakennustöitä. Kohteissa tehtiin korjausrakennustöitä. Toimenpiteet aiheuttivat muutoksia kantaviin rakenteisiin, julkisivuihin ja paloalueisiin. Muutosalue oli 1 000 m². Piha-alueella rakennuksen ympäristössä tehtiin pihapinnoitteiden uusimista.
Vahvistettu: 9.3.2004
Hakija: Suomen valtio, Senaatti-kiinteistöt
Rakennussuunnittelija: Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti Esa Kaivos
Pääsuunnittelija: Engel Suunnittelupalvelut Oy, diplomi-insinööri Keijo Kekoni
LVI-suunnittelija: Insinööritoimisto Äyräväinen Oy, diplomi-insinööri Mikko Äyräväinen
Sähkösuunnittelu: Insinööritoimisto Tauno Nissinen Oy, diplomi-insinööri Jukka Auvinen
Arska: On.

Lupatunnus: 16-3125-04-RAM / liittyy lupaan 16-76-04-D

Toimenpide: Muutos. A-rakennukseen lisättiin palosuojattu laatikkokatos.

Vahvistettu: 13.9.2004

Loppukatselmus: 16.8.2007

Hakija: Suomen valtio, Senaatti-kiinteistöt

Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti Esa Kaivos

Arska: On.

Lupatunnus: 16-4286-04-RAM / liittyy lupaan 16-76-04-D

Toimenpide: Muutos. F-rakennuksen 3. kerroksessa tehtiin tilojen käyttötarkoituksmuutoksia, mm. pukuhuoneista tehtiin toimistohuoneita, taukuhuoneesta tehtiin laboratorio. Entisen ATK-osaston palo-osastointi poistettiin turhana.

Vahvistettu: 20.12.2004

Loppukatselmus: 8.4.2005

Hakija: Suomen valtio, Senaatti-kiinteistöt

Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos, arkkitehti Esa Kaivos

Arska: On.

2005

Lupatunnus: 16-1495-05-B

Toimenpide: Muutos. C-rakennuksen peruskorjaus, laajennus, käyttötarkoituksen muutos, väestönsuojatilojen rakentaminen A- ja C-rakennusten tarpeisiin, ikkunamuutos. B-rakennuksen kellarikerroksessa tehtiin korjaustöitä.

Kansanterveyslaitoksen C-rakennuksen sisä- ja ulkotilat peruskorjattiin ja tilat muutettiin laboratoriotiloista toimistokäyttöön, rakennusta laajennettiin.

C-rakennuksessa tehtiin korjausrakennustöitä. Laboratoriotilat muutettiin toimistotiloiksi. Toimistotiloja laajennettiin länsisivulla 1. kerroksen ulkokäytävälle. Autoklaavihuone purettiin. Tontin sallittu toimistokerrosala oli 16 100 m², josta aikaisemmin oli käytetty 6 300 m². Muutoksen ja laajennuksen jälkeen sitä oli käytetty 8 567 m².

C-rakennuksen länsipuolelle rakennettiin väestönsuojatilat A- ja C-rakennusten

tarpeisiin. A-rakennuksen väestönsuojan rakentamisvelvollisuus täytettiin, jolle saatiin lykkäystä luvalla 16-625-02-B.

C-rakennuksen ikkunat olivat vuoden 1958 puuikkunoita ja huonokuntoisia. Ne vaihdettiin puu-alumiini-ikkunoiksi, vastaava muutos oli tehty jo aikaisemmin A-rakennukseen.

Vahvistettu: 13.9.2005

Loppukatselmus: 12.10.2007

Hakija: Suomen valtio, Senaatti-kiinteistöt

Pääsuunnittelija: Arkkitehdit Kaivos Oy, arkkitehti Esa Kaivos

Rakennesuunnittelija: ISS Suunnittelupalvelut Oy, diplomi-insinööri Keijo Kekoni, insinööri Arto Rausku

LVI-suunnittelija: Insinööritoimisto Olof Granlund Oy, LVI-suunnittelija Tero Järvinen

Sähkösuunnittelija: Yhtyneet Insinöörit Oy, sähkösuunnittelija Veikko Joutsenlahti

Muuta: Asemakaava 9400 vuodelta 1989, pinta-ala 43 331 m². Asemakaavan mukainen käyttötarkoitus: Tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.

Arska: On.

2006

Lupatunnus: 16-225-06-C

Toimenpide: Muutos. Kansanterveyslaitoksen pihalle rakennettiin ajoyhteys Paimionkujalle sekä 24 autopaikkaa. Tieliihtymä Paimionkujalle tehtiin VVO-talon rakennuslupan 16-3578-05-AE mukaisesti. Autopaikat tarvittiin korvaamaan VVO:n uudisrakennuksen paikalta poistuvat autopaikat. Rakennuslupan 16-625-02-B mukaisia autopaikkoja ei oltu rakennettu.

Vahvistettu: 14.2.2006

Loppukatselmus: 4.3.2011

Hakija: Suomen valtio, Senaatti-kiinteistöt

Suunnittelija: Arkkitehdit Kaivos Oy, arkkitehti Esa Kaivos

Arska: On.

Lupatunnus: 16-1384-06-RAM liittyy lupaan 16-1495-05-B

Toimenpide: Muutos. Lupaan 16-1495-05-B liittyviä C-rakennuksen muutoksia.

Vahvistettu: 26.4.2006

Loppukatselmus: 12.10.2007

Hakija: Suomen valtio, Senaatti-kiinteistöt

Pääsuunnittelija: Arkkitehdit Kaivos Oy, arkkitehti Esa Kaivos
Rakennesuunnittelija: ISS Suunnittelupalvelut Oy, diplomi-insinööri Keijo Kekoni, insinööri Arto Rausku
LVI-suunnittelija: Insinööritoimisto Olof Granlund Oy, LVI-suunnittelija Tero Järvinen
Sähkösuunnittelija: Yhtyneet Insinöörit Oy, sähkösuunnittelija Veikko Joutsenlahti
Arska: On.

2009

Lupatunnus: 16-975-09-D
Toimenpide: Muutos.Varapoistumisovien rakentaminen. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (entinen Kansanterveyslaitos) H-rakennuksen julkisivuun tehtiin kaksi varapoistumisovea. Toinen ovista tuli julkisivussa olevan portaan taakse.
Vahvistettu: 12.5.2009
Hakija: Suomen valtio, Senaatti-kiinteistöt
Suunnittelija: Arkkitehdit Kaivos Oy, arkkitehti Esa Kaivos
Muuta: Ei ole mikrofilmejä.
Pinta-ala 39 651 m²
Kaava I 1673, lainvoimaisuus 2007
Sallittu kerrosala 37 900 m²
Rakennettu kerrosala 23 268 m²
Arska: On.

Lupatunnus: 16-976-09-D
Toimenpide: Muutos. Lastauskatoksen laajennus. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (ent. Kansanterveyslaitos) D-talon lastauskatosta laajennettiin. 73 m² suuruinen, teräsrakenteinen laajennus tehtiin suoraan vanhan katoksen jatkeeksi ja katoksen kaltevuus ja lappeen korkeusasema olivat samat kuin vanhan katoksen.
Vahvistettu: 12.5.2009
Hakija: Suomen valtio, Senaatti-kiinteistöt
Suunnittelija: Arkkitehdit Kaivos Oy, arkkitehti Esa Kaivos
Muuta: Ei ole mikrofilmejä.
Pinta-ala 39 651 m²
Kaava I 1673, lainvoimaisuus 2007
Sallittu kerrosala 37 900 m²
Rakennettu kerrosala 23 268 m²
Arska: On.

2010

Lupatunnus: 16-3763-09-C
Toimenpide: Aidan rakentaminen tutkimusrakennuksen tontille. THL:n tutkimuslaitoksen tonttia aidattiin itäsvululta eli Mannerheimintien suuntaan ja osittain myös eteläsvululta, Tilkan suuntaan.

Mannerheimintien suuntaan tontilla oli ollut panssariverkkoaita, joka oli purettu muutama vuosi aiemmin. Vanhan aidan muuriperustus/tukimuuuri, joka sijaitsi tontin rajalinjassa, jätettiin ennalleen ja uusi teräsaita sijoitettiin sen sisäpuolelle eli 0,3 metrin etäisyydelle Mannerheimintien puoleisesta rajasta. Uutta teräsaitaa tuli itäsvulle yhteensä noin 130 m. Itärajan eteläosassa oli edelleen myös kalkkihiek-katiilaitaa (noin 45 m), jota nyt täydennettiin uudella teräsaidalla porttipuomin eteläpuolelta. Uutta teräsaitaa sijoitettiin myös F-rakennuksen eteläpuolelle Tilkan suuntaan, yhteensä noin 100 m. Uusi aita on teräsrakenteinen ns. kalteriaita, jonka korkeus on 1,5 m. Perustolpat ovat betonia ja aidan väri on tummanharmaa. Aita rakennettiin turvallisuussyistä.

Vahvistettu: 13.4.2010
Hakija: Suomen valtio, Senaatti-kiinteistöt
Suunnittelija: Arkkitehdit Kaivos Oy, arkkitehti Esa Kaivos
Muuta: Ei ole mikrofilmejä.
Arska: On.

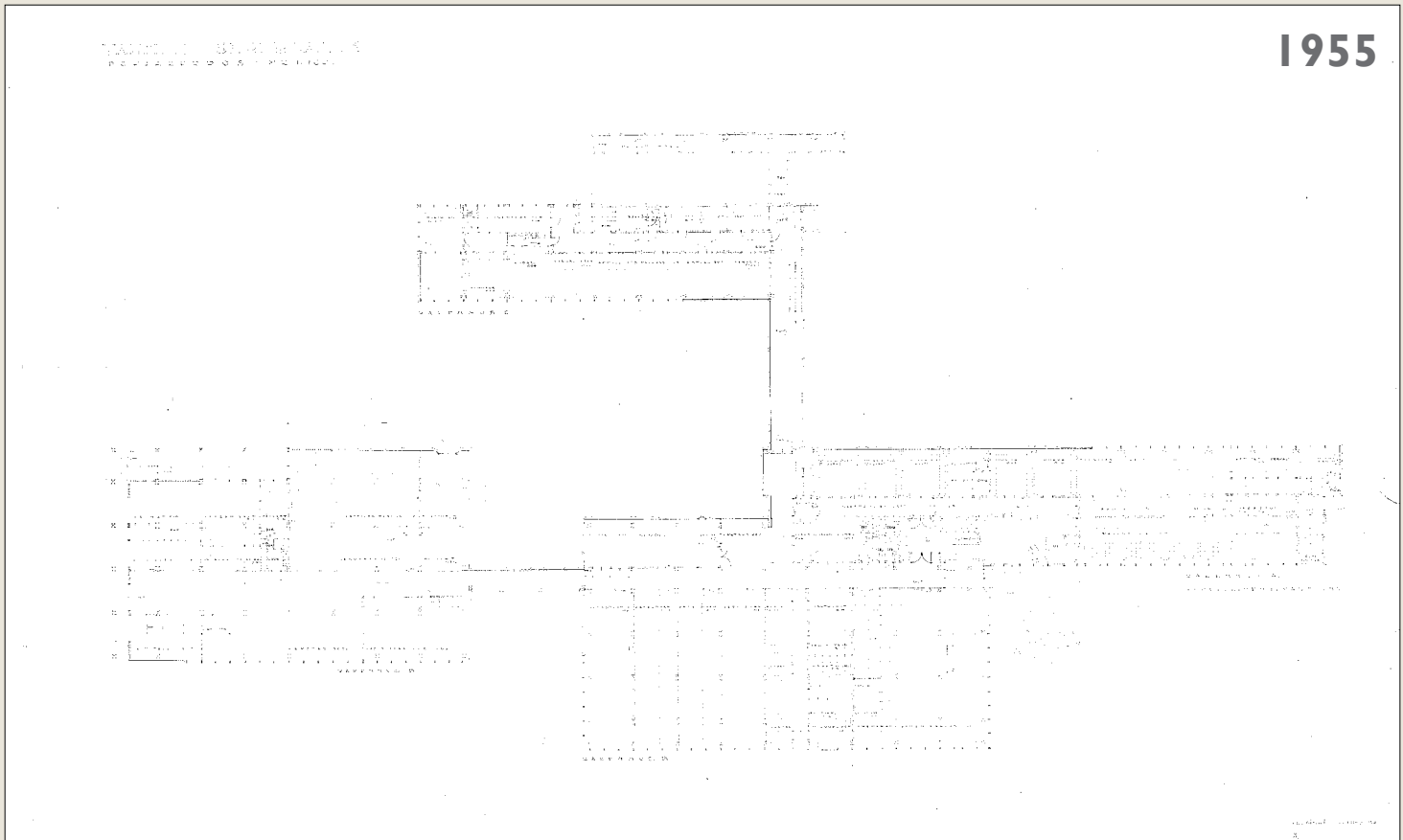
Liite 2

Uudisrakennusvaiheiden pääpiirustukset

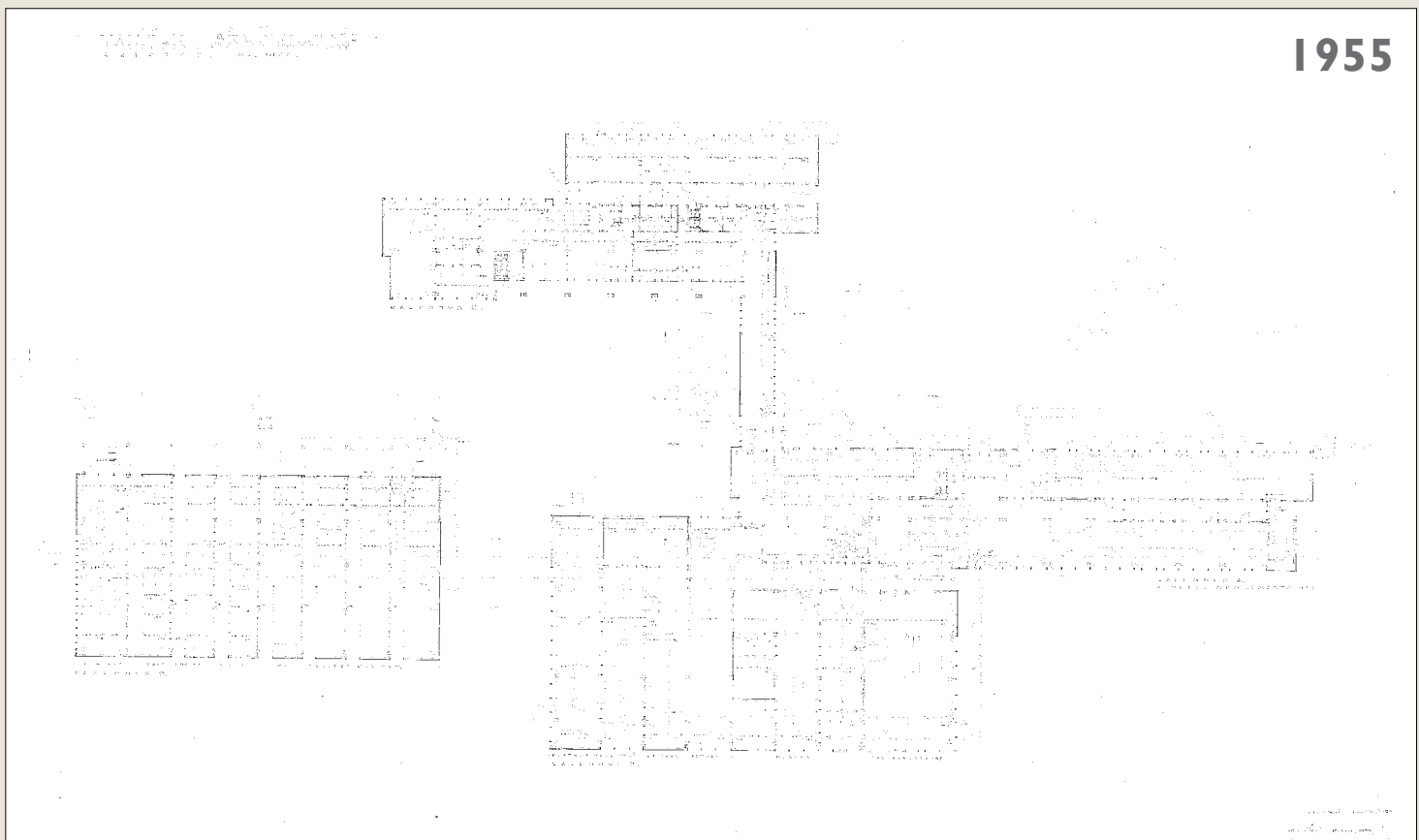
Rakennus	Piirustusten lähdearkisto
A	THL:n arkisto
B	THL:n arkisto
C	THL:n arkisto
D	THL:n arkisto
E	THL:n arkisto
F	Kansallisarkisto
G	Kansallisarkisto
H	Senaatti-kiinteistöjen arkisto
I	Senaatti-kiinteistöjen arkisto

Lisäksi liitteessä on rakennusten A, B, C ja D piirustukset vuodelta 2007, jotka on saatu Senaatti-kiinteistöjen arkistosta.

Rakennukset A, B, C ja D

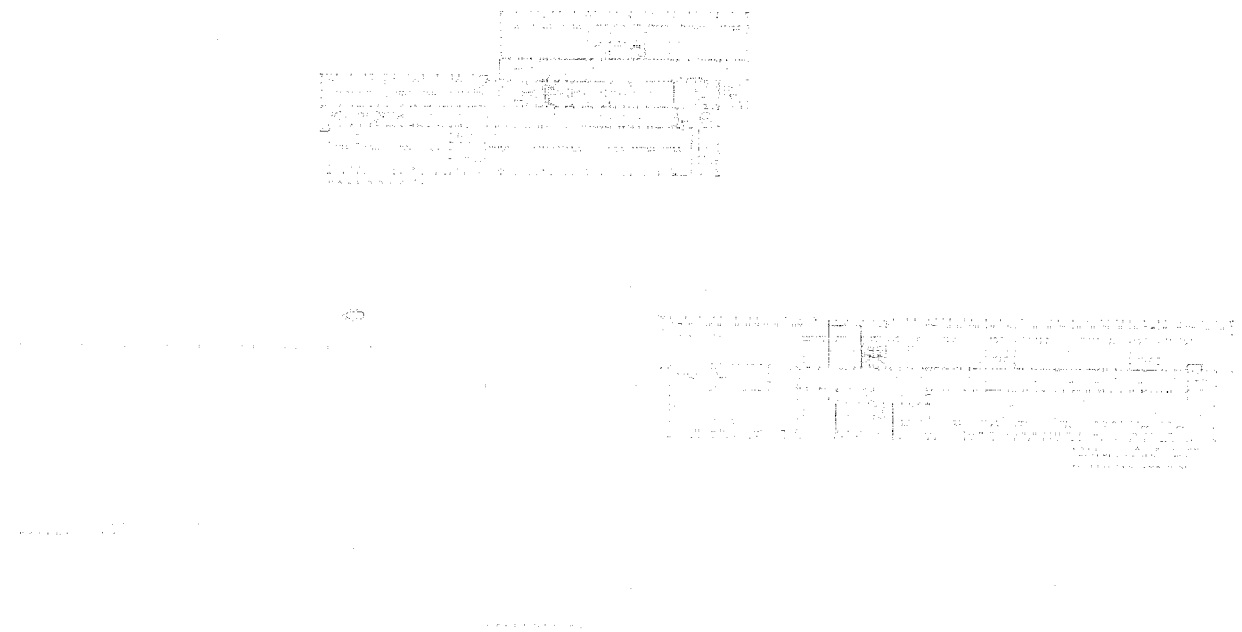
Rakennusten A, B, C ja D pohjakerros. Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela. Joulukuu 1955. Lähde: THL.

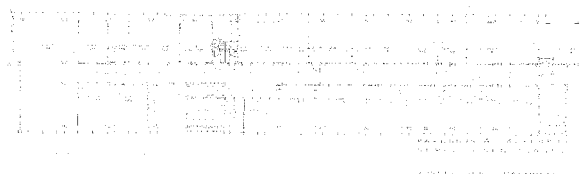
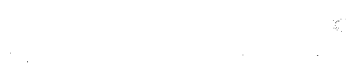
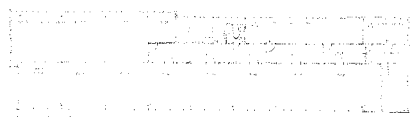
Rakennusten A, B, C ja D tunnelikerros. Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela. Joulukuu 1955. Lähde: THL.

Rakennusten A, B, C ja D 1. kerros. Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela. Joulukuu 1955. Lähde: THL.

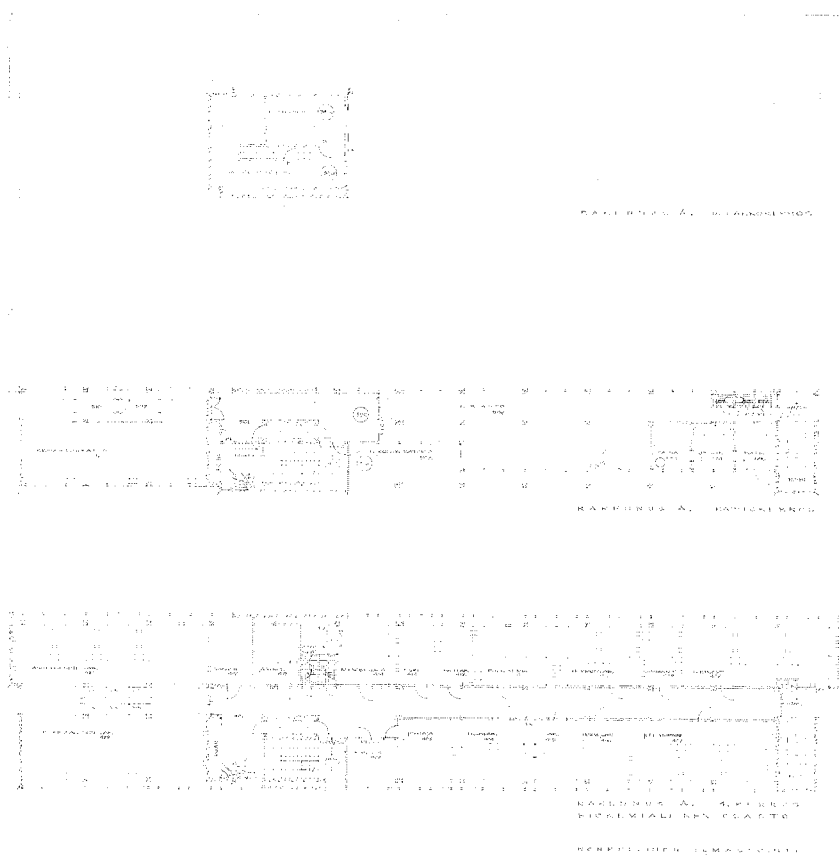
Rakennusten A ja C 2. kerros. Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela. Joulukuu 1955. Lähde: THL.

Rakennuksen A ja C 3. kerros

Rakennuksen A ja C 3. kerros

Rakennusten A ja C 3. kerros. Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela. Joulukuu 1955. Lähde: THL.

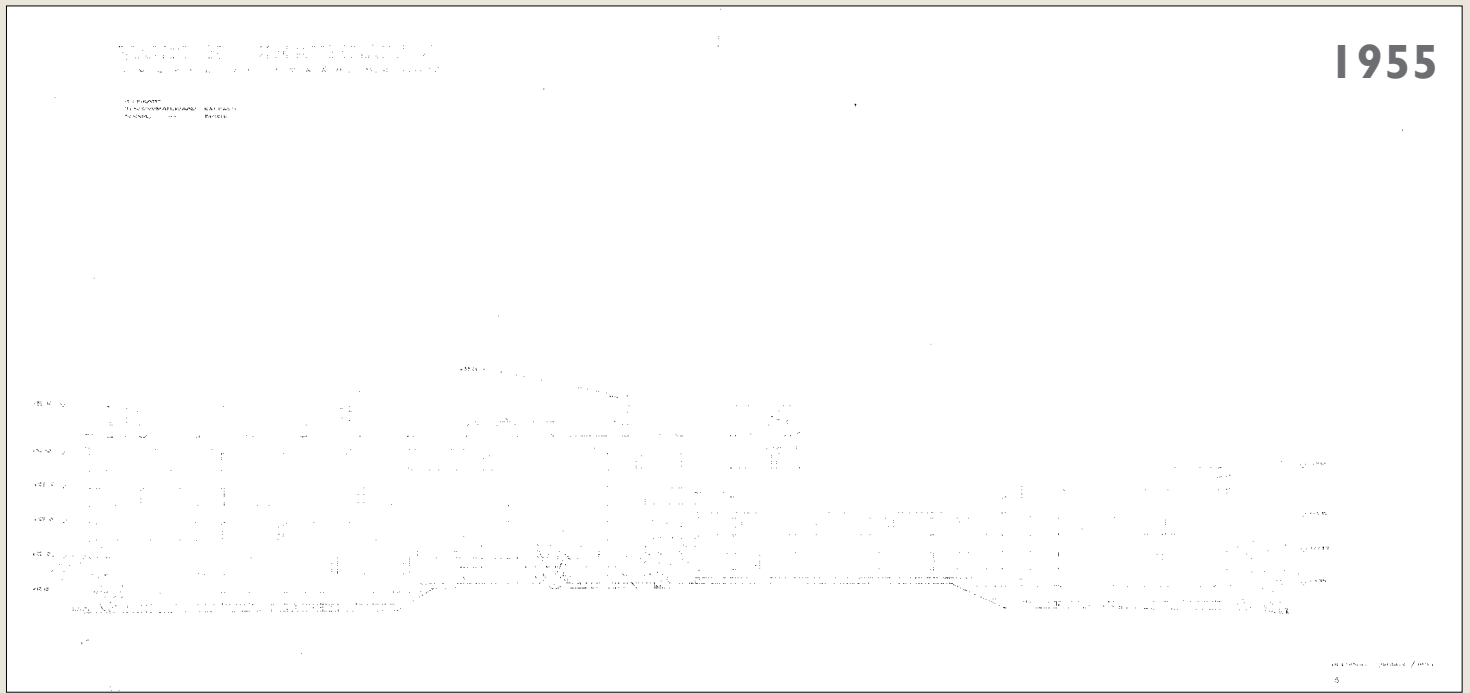

Rakennuksen A 4. kerros

Rakennuksen A ullakkokerros

Rakennuksen A kattokerros

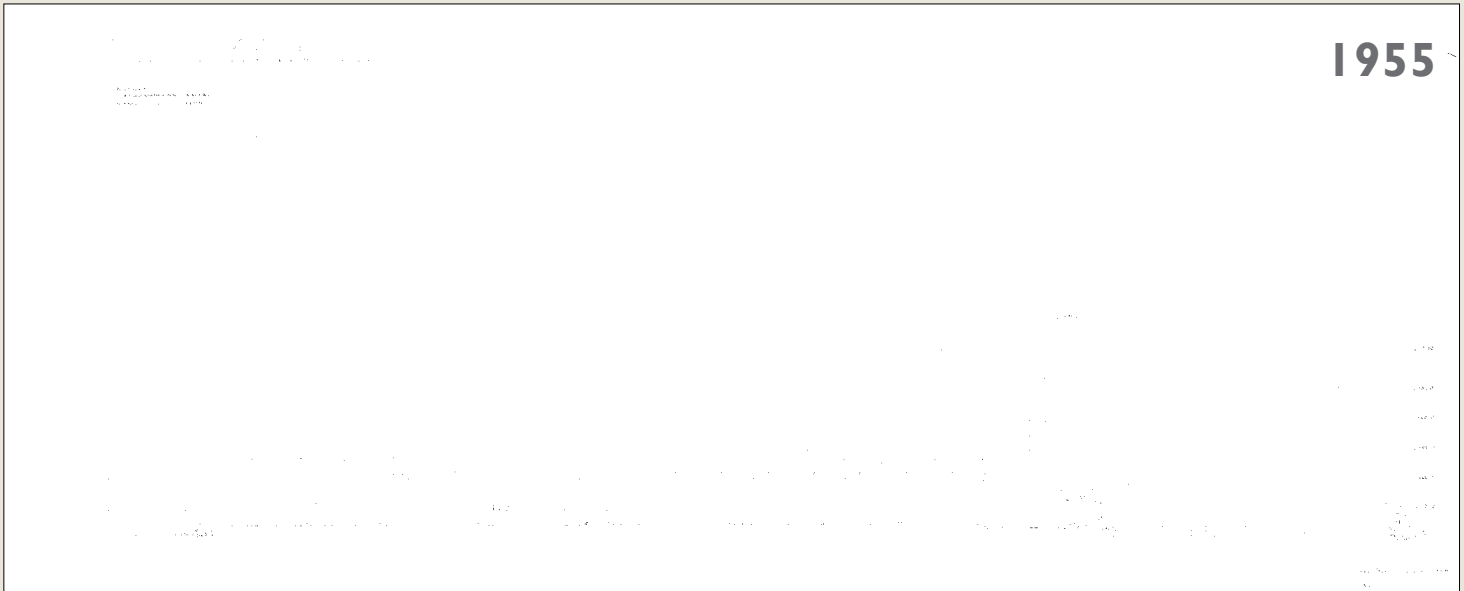
Rakennuksen A 4. kerros, ullakkokerros ja kattokerros. Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela. Joulukuu 1955. Lähde: THL.

Julkisivu itään, rakennukset A ja C. Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela. Joulukuu 1955. Lähde: THL.

Julkisivu itään, rakennukset A ja D. Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela. Joulukuu 1955. Lähde: THL.

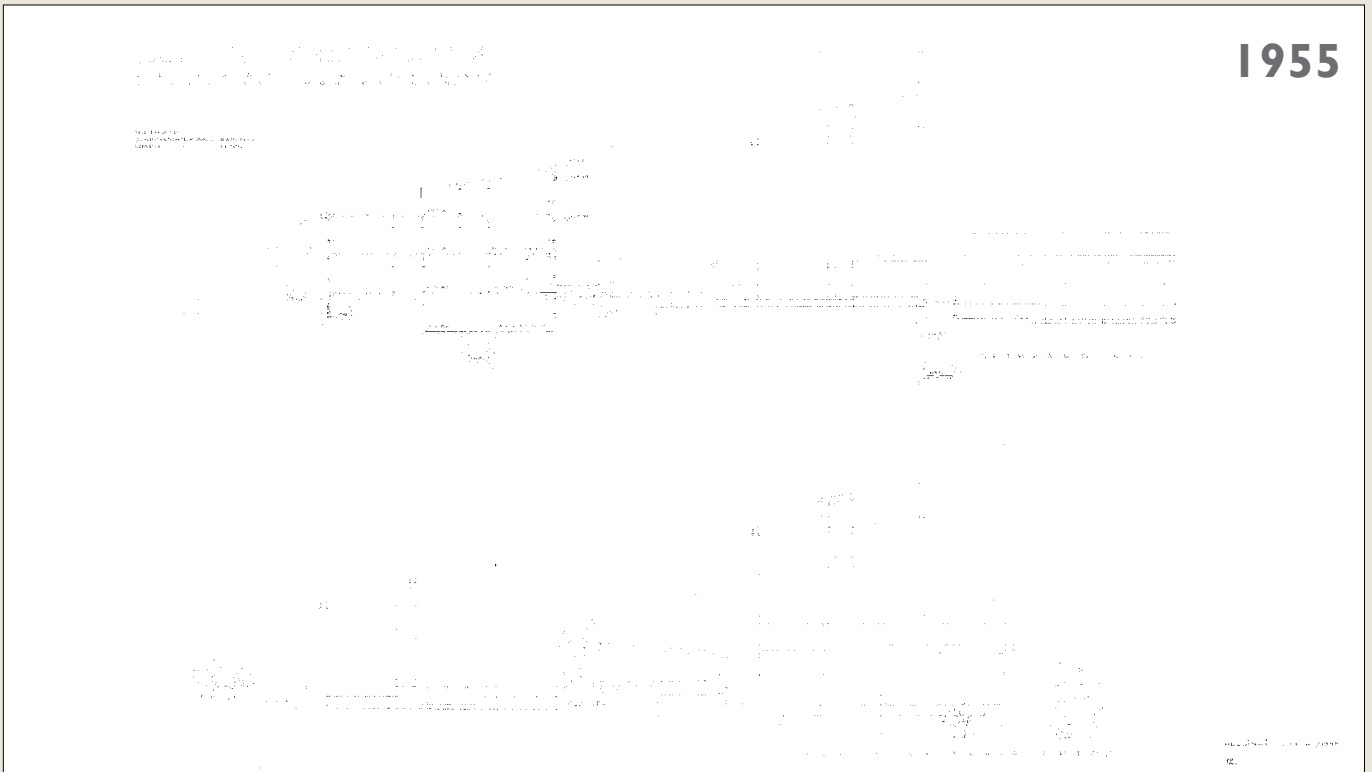

Julkisivu länteen. Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela. Joulukuu 1955. Lähde: THL.

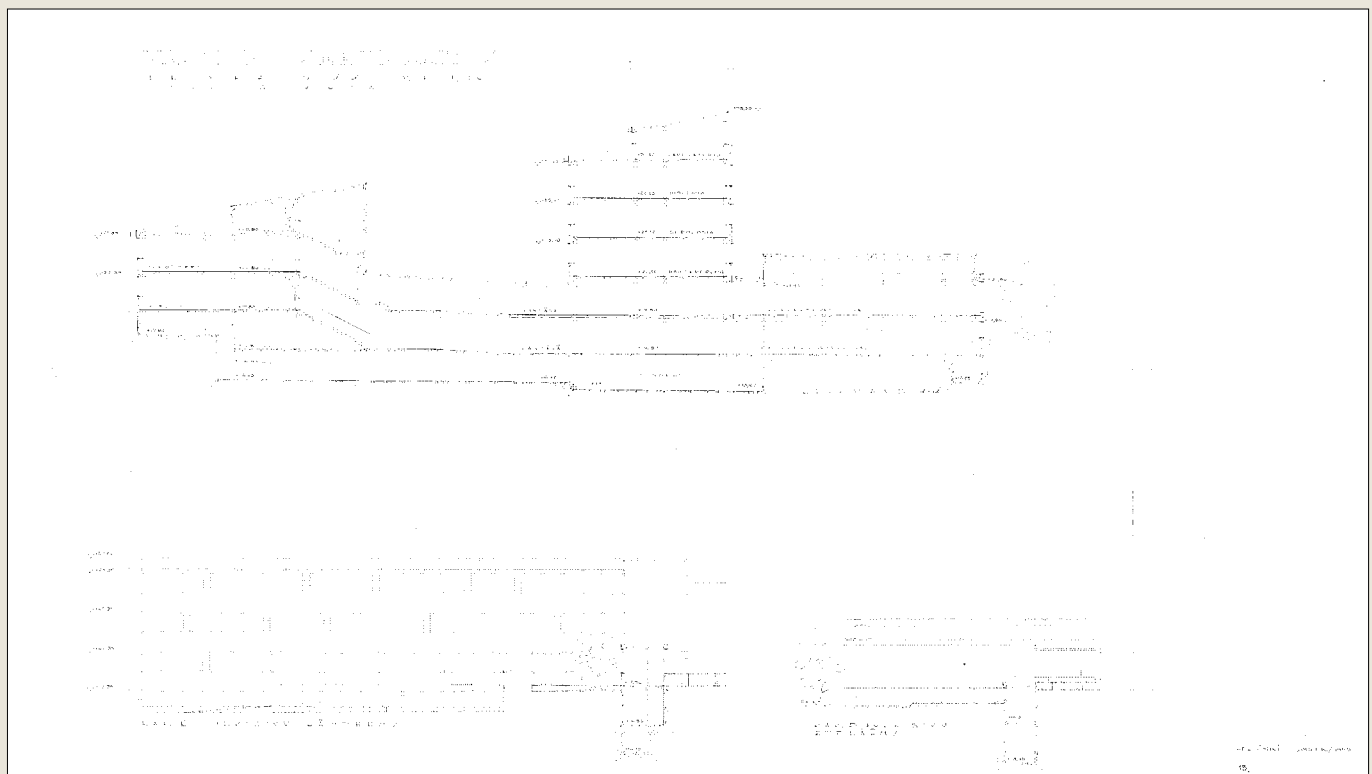

Leikkaus C-C ja julkisivu etelään. Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela. Joulukuu 1955. Lähde: THL.

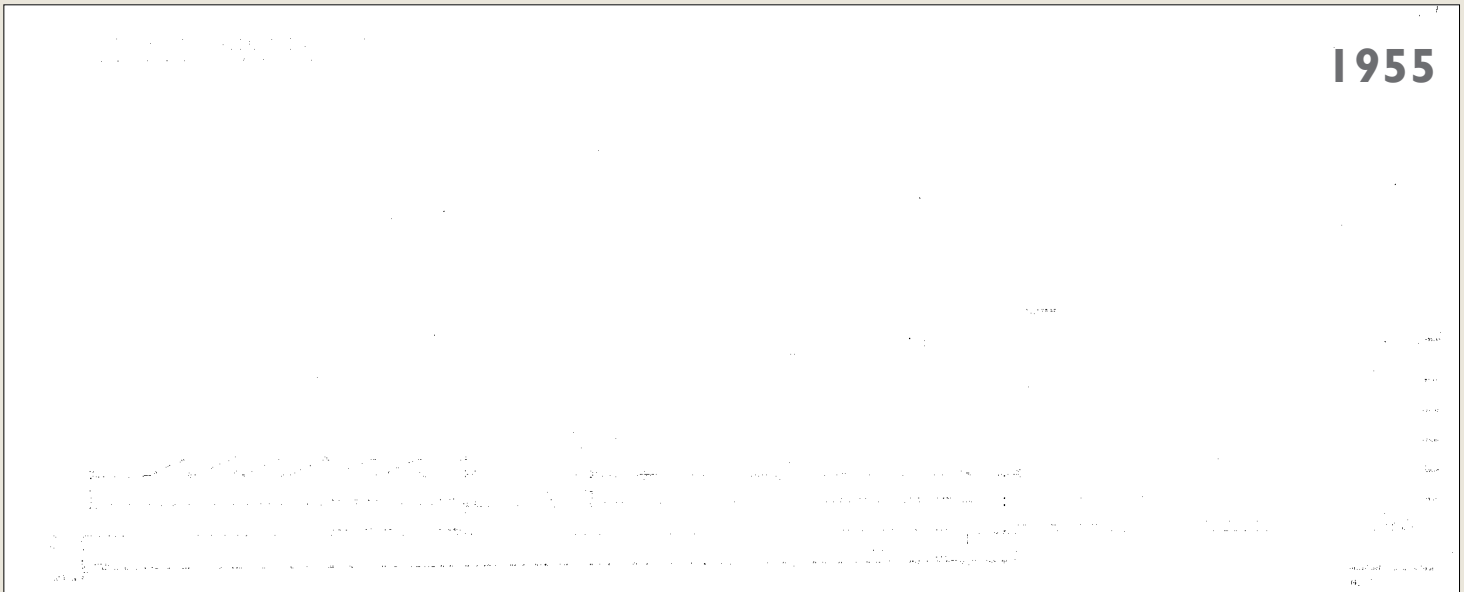
1955

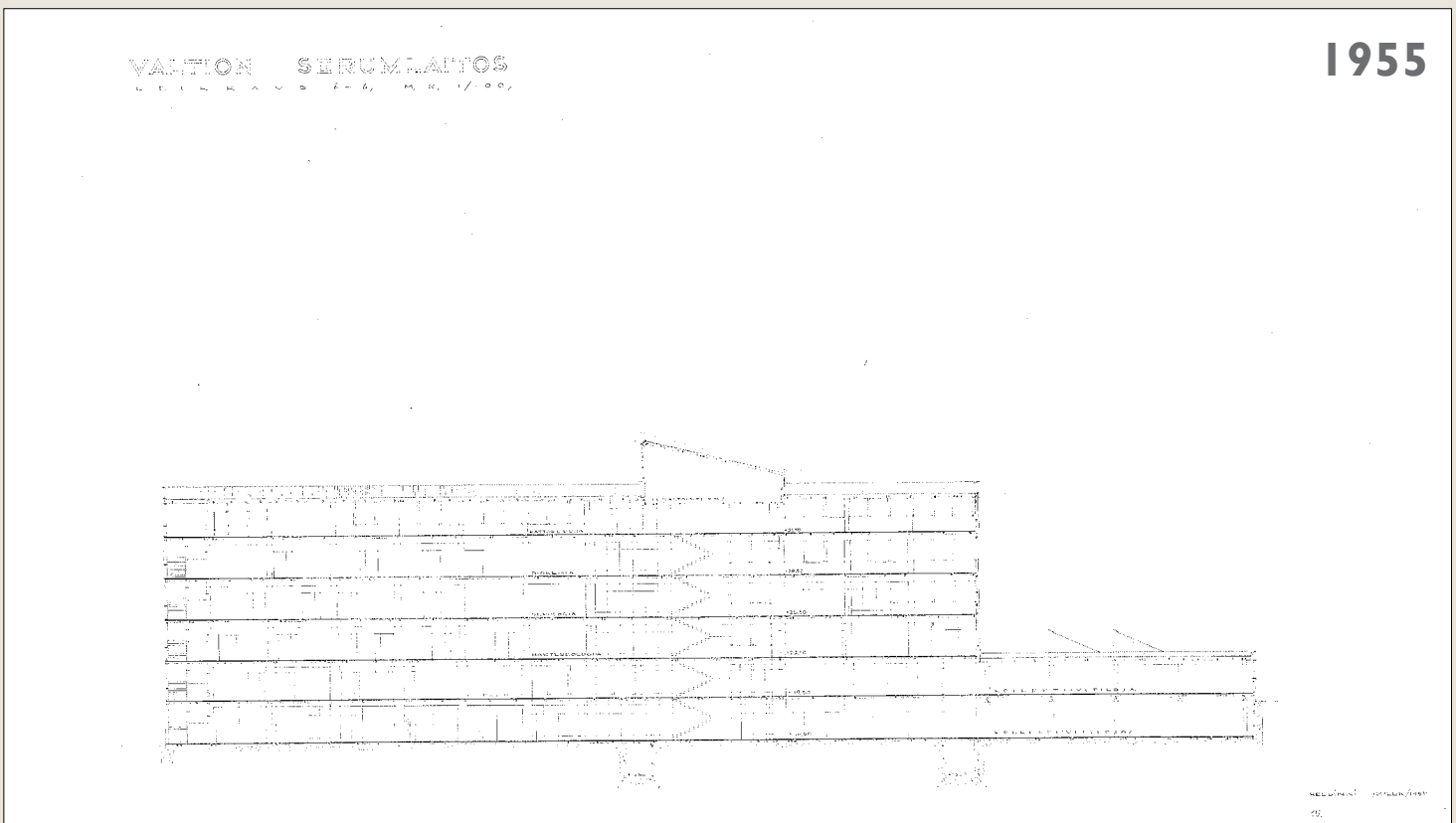
Leikkaus C-C ja julkisivu pohjoiseen. Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela. Joulukuu 1955. Lähde:THL.

Leikkaus D-D, rakennuksen C julkisivu länteen ja rakennuksen D julkisivu etelään.
Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela. Joulukuu 1955. Lähde:THL.

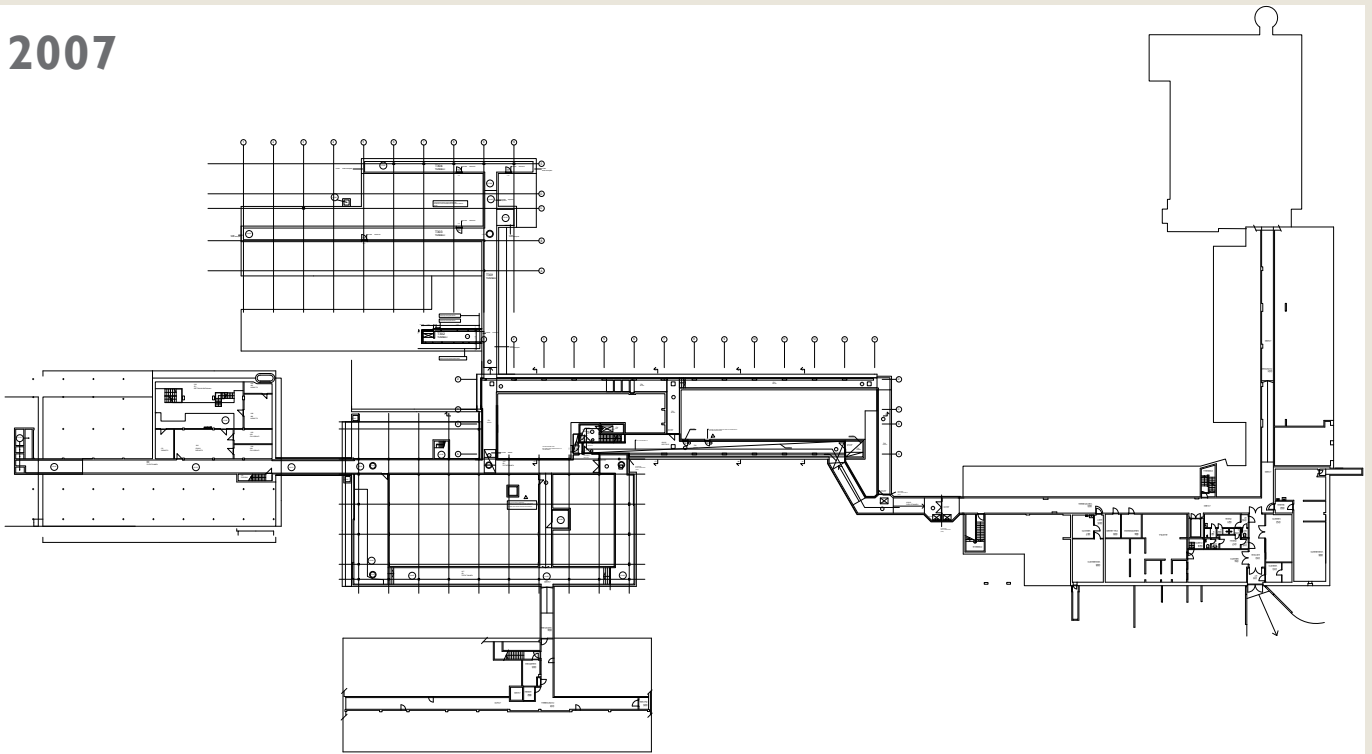

Leikkaus A-A. Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela. Joulukuu 1955. Lähde: THL.

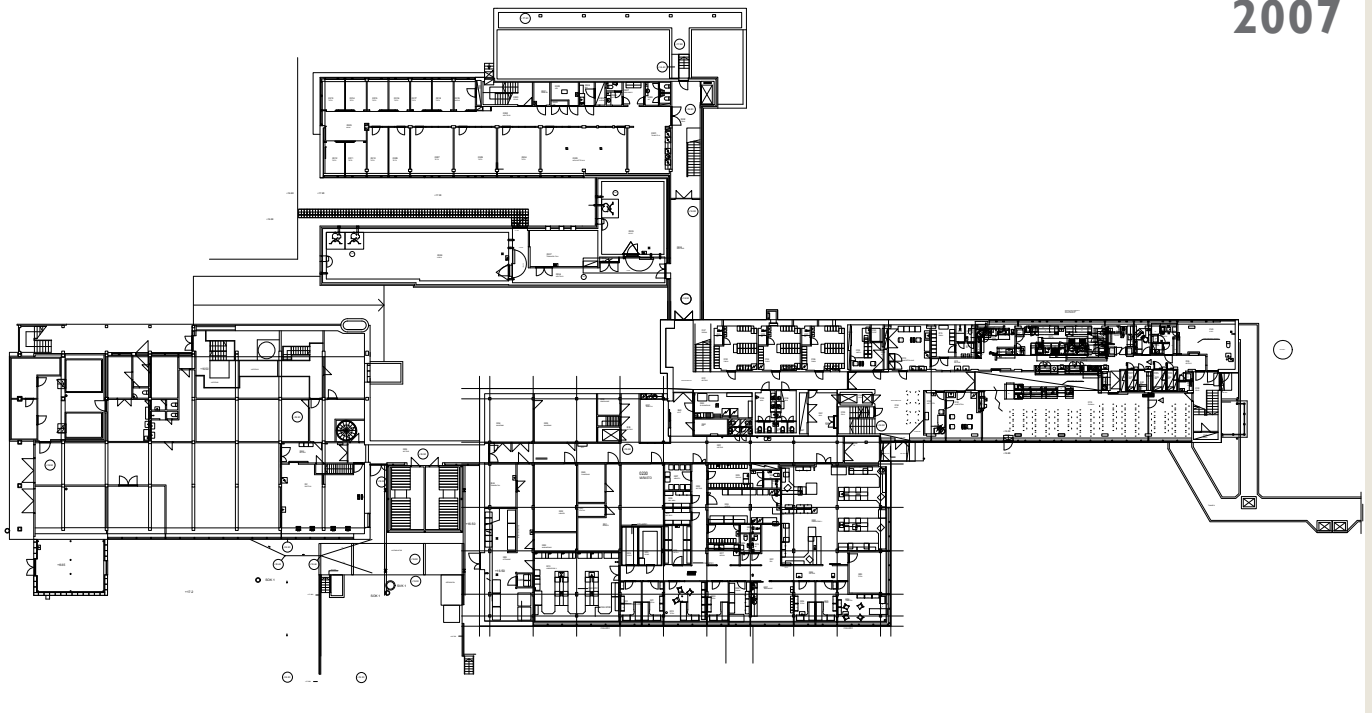
Leikkaus B-B. Arkkitehtitoimisto Kaija ja Veli Paatela. Joulukuu 1955. Lähde: THL.

2007

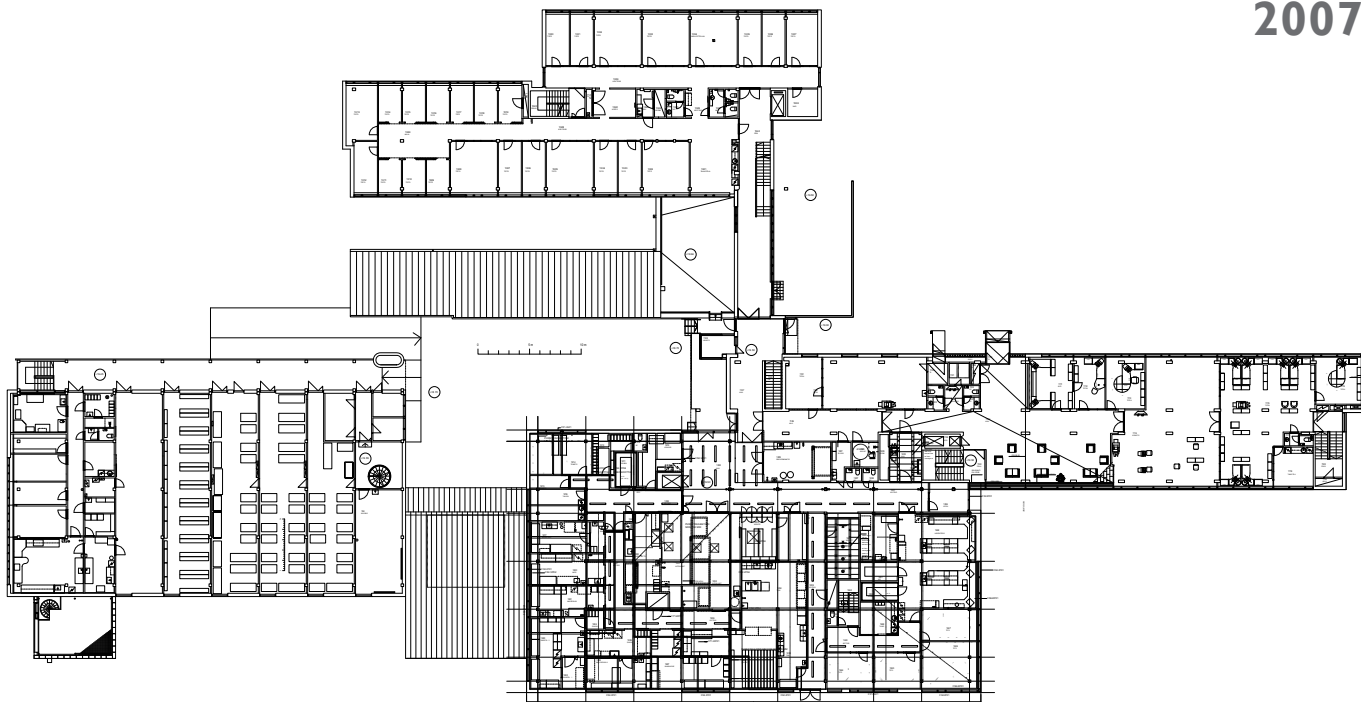
Rakennusten A, B, C, D, F, G ja I tunnelikerroksen piirustuksesta vuonna 2007 näkyvät rakennusten väliset sisäyhteydet. Myös rakennusten F ja H välillä on tunneliyhteys, mikä ei näy kuvassa. Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos. Lähde: SEN.

2007

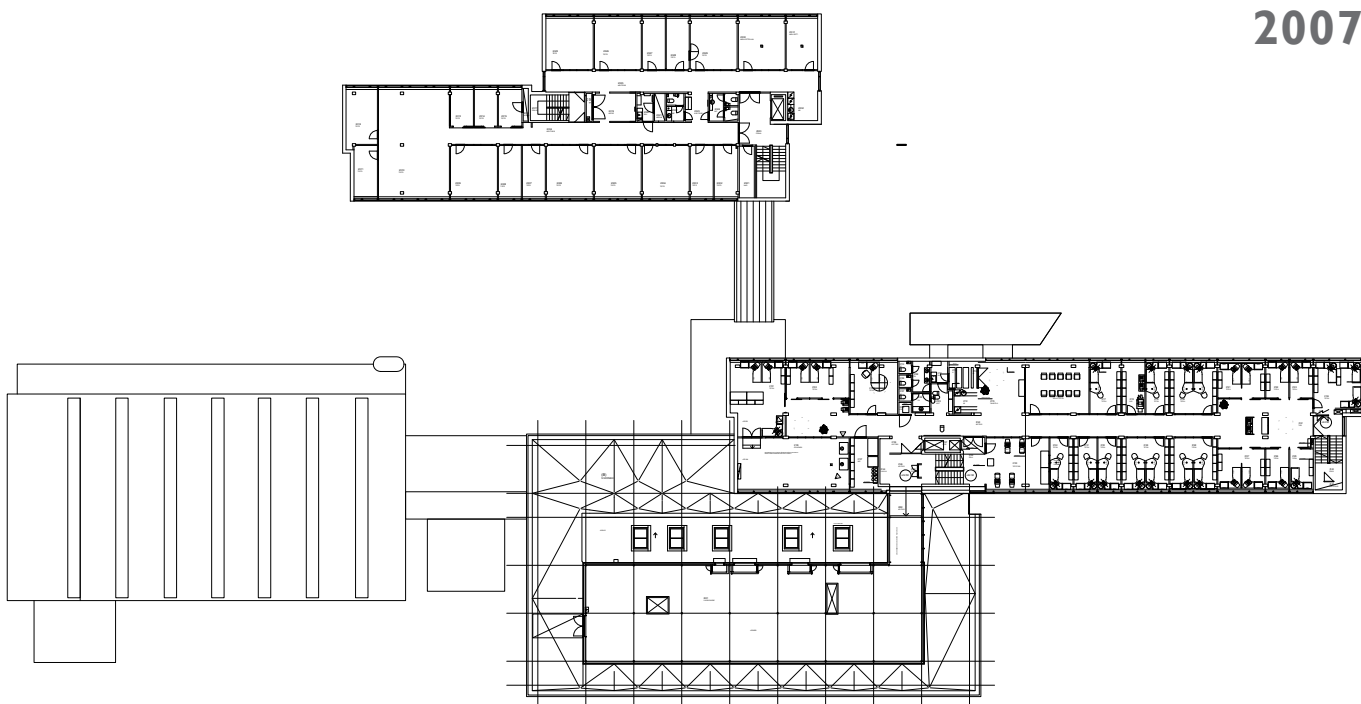
Rakennusten A, B, C ja D pohjakerros vuonna 2007.
Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos. Lähde: SEN.

2007

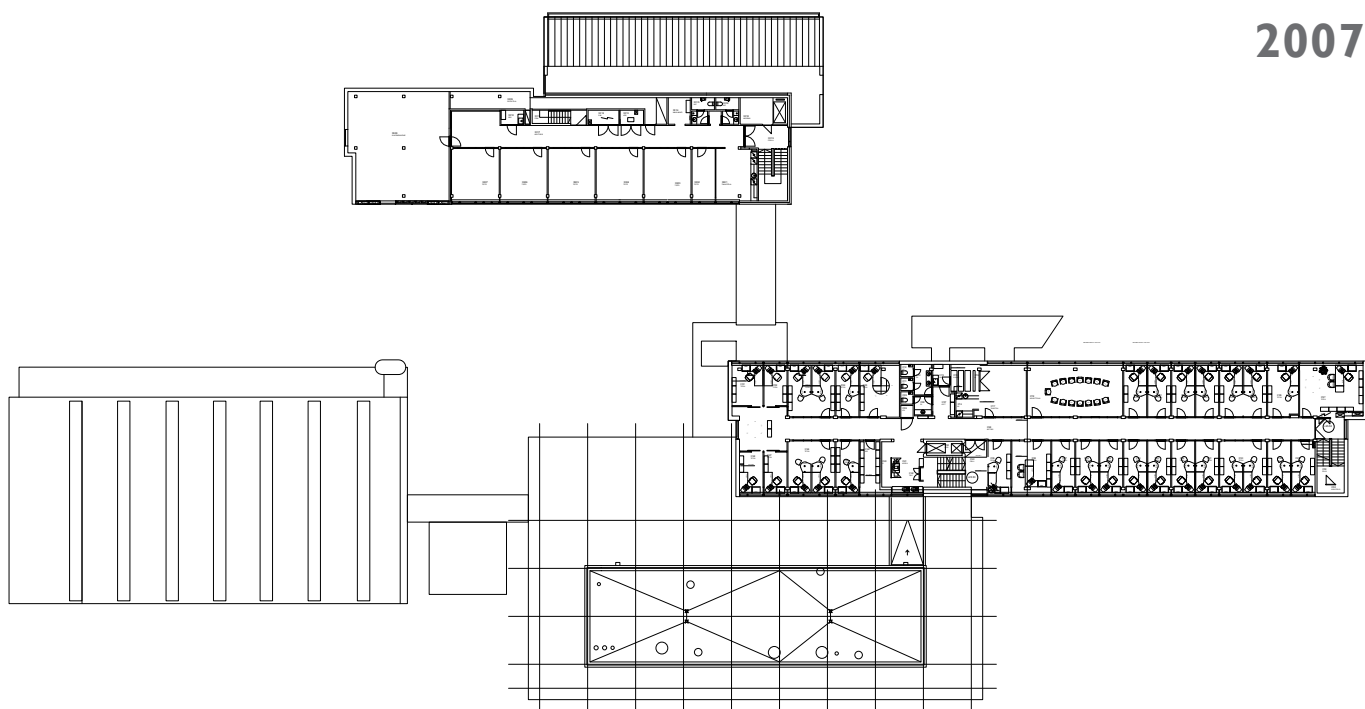
Rakennusten A, B, C ja D I. kerros vuonna 2007.
Arkkititehtoitomisto Esa Kaivos. Lähde: SEN.

2007

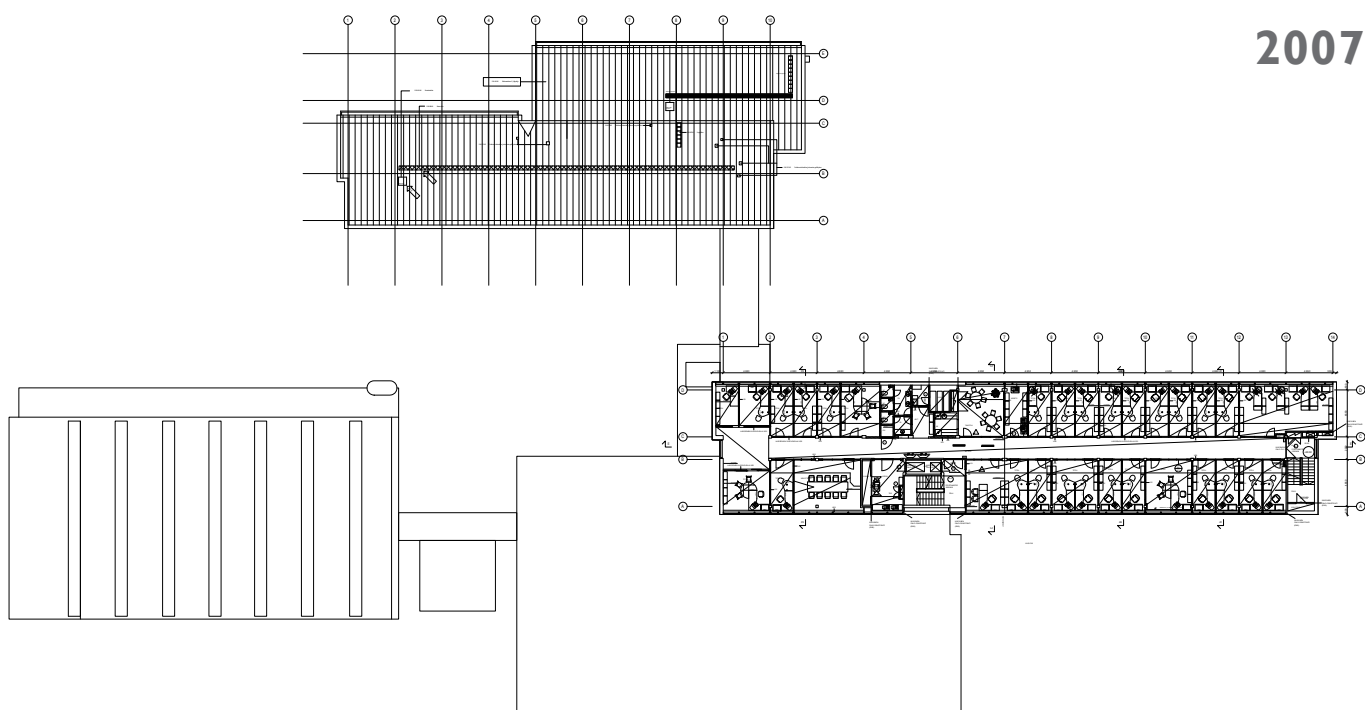
Rakennusten A, B, C ja D 2. kerros vuonna 2007.
Arkkititehtoitomisto Esa Kaivos. Lähde: SEN.

2007

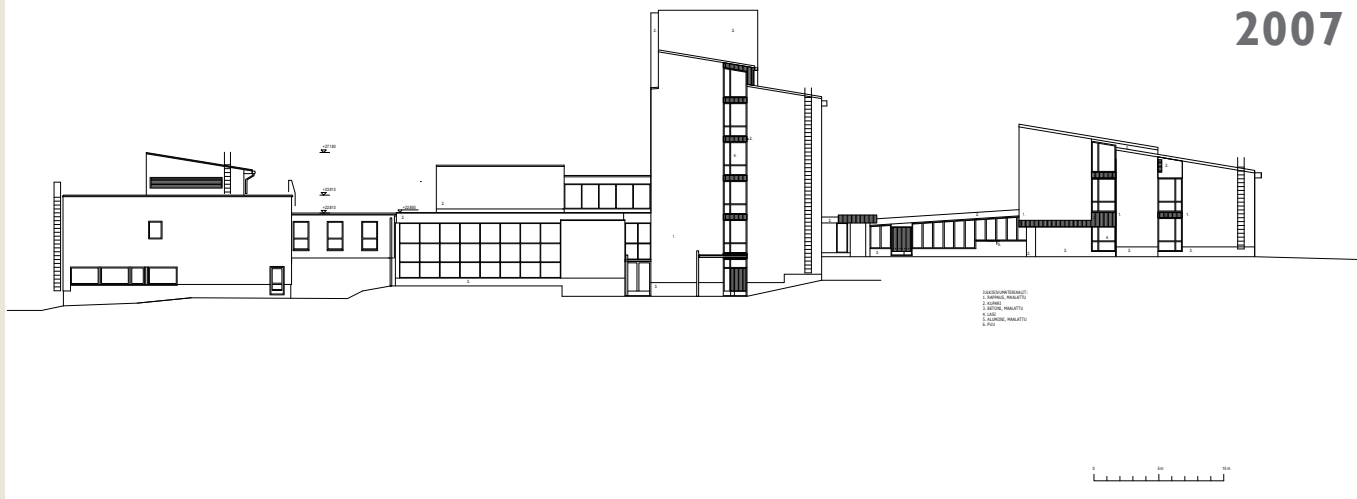
Rakennusten A, B, C ja D 3. kerros vuonna 2007.
Arkkittehtitoimisto Esa Kaivos. Lähde: SEN.

2007

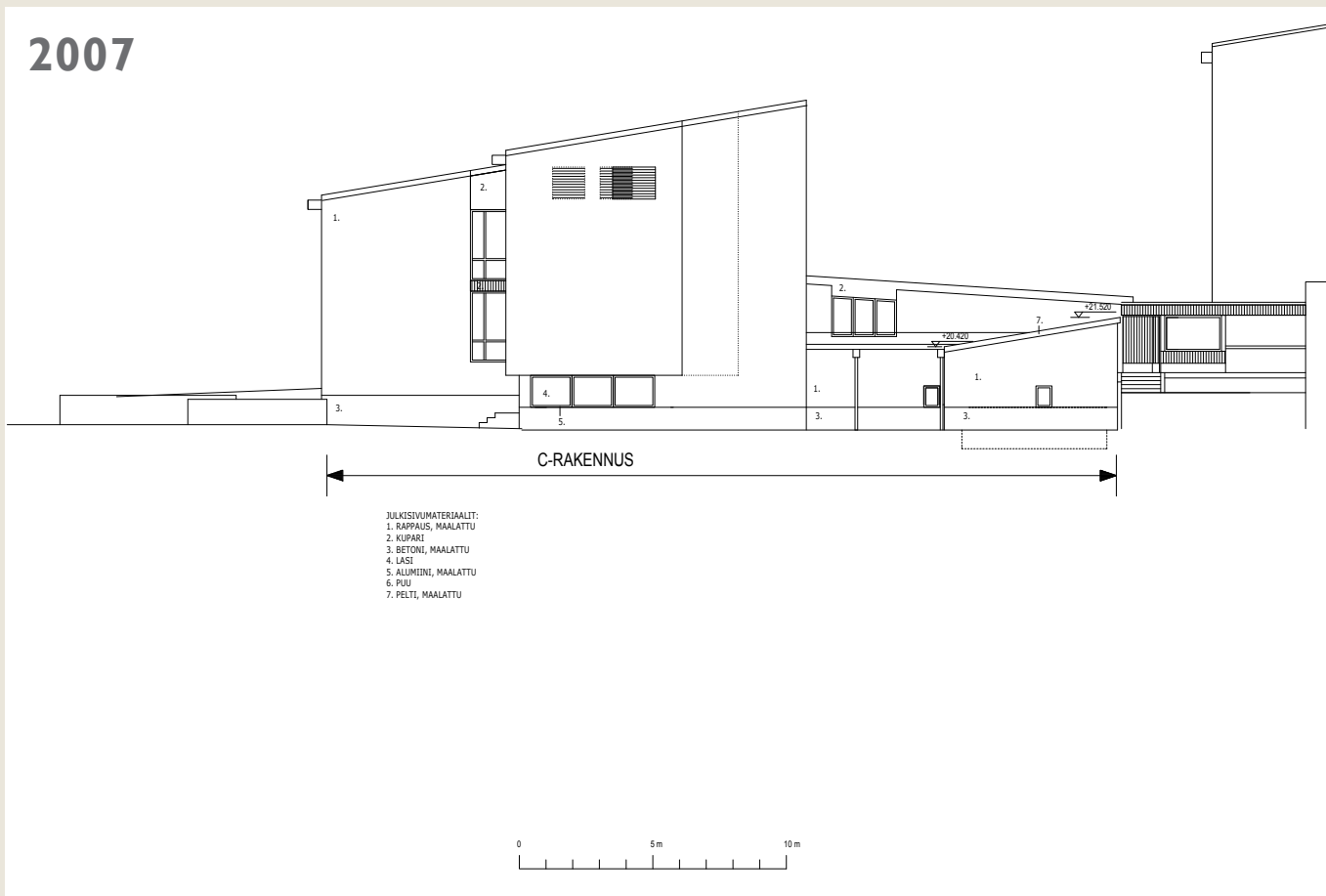
Rakennusten A, B, C ja D 4. kerros vuonna 2007.
Arkkittehtitoimisto Esa Kaivos. Lähde: SEN.

2007

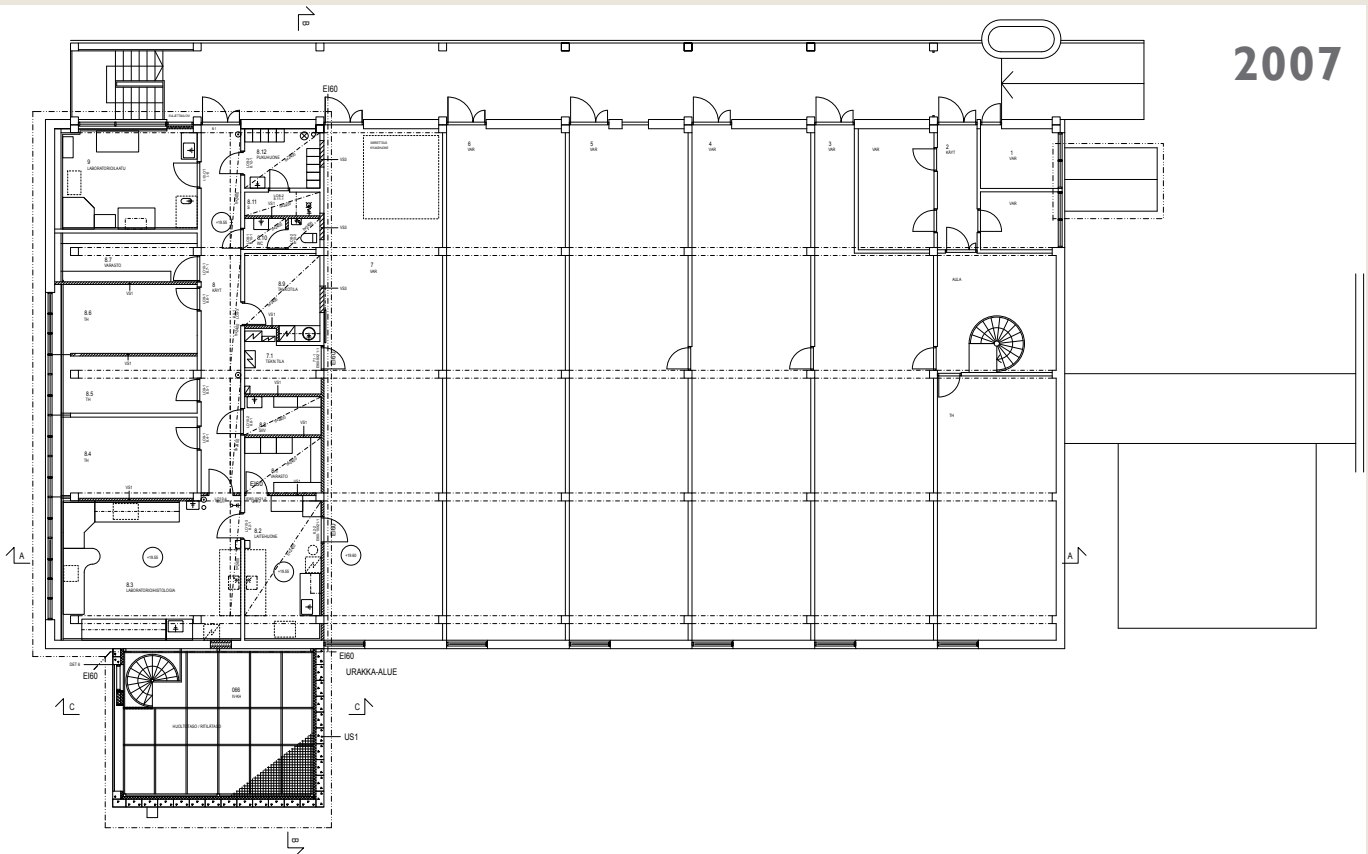
Rakennusten A, B, C ja D julkisivu etelään vuonna 2007. Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos. Lähde: SEN.

2007

Rakennuksen C julkisivu pohjoiseen. Piirustus vuodelta 2007, jolloin tilat muutettiin laboratoriotiloista toimistokäyttöön. Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos. Lähde: SEN.

2007

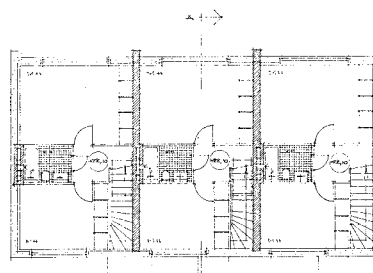

Rakennuksen D I. kerroksen pohjapiirustus vuodelta 1999. Kuvassa näkyy 1999–2000 lisätty iv-huone, joka kiinnittyy rakennuksen länsiseinään. Arkkitehtitoimisto Esa Kaivos. Lähde: SEN.

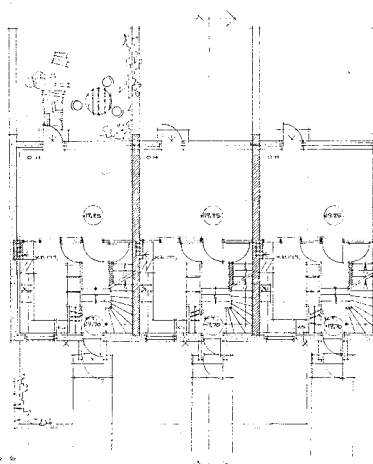
VALTION SERUMLAITOS

A S U N N O T
RAKENNUS E

1955

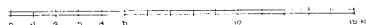

2. KERROS

1. KERROS

E-rakennus, 1. ja 2. kerros. Joulukuu
1955. Lähde:THL.

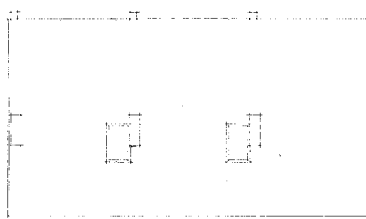

HELSINKI
16. JOULUKU/1955

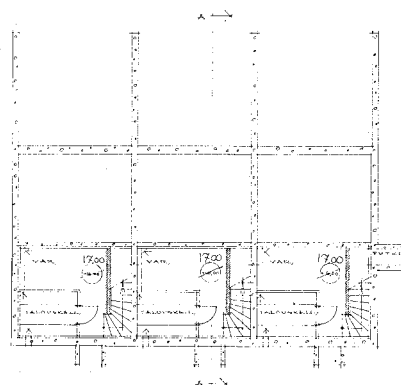
VALTION SERUMLAITOS

A S U N N O T
RAKENNUS E

1955

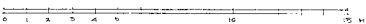

KATTORUOKA

KELLARI

E-rakennus, kellarikerros ja kattokuva.
Joulukuu 1955. Lähde:THL.

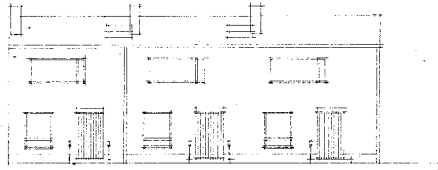

HELSINKI
17. JOULUKU/1955

VALTION SERUMLAITOS

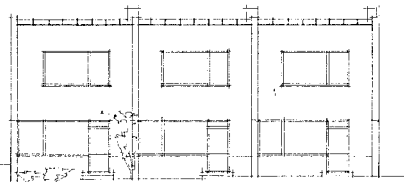
A S U N N O T , M, K, 1/100, RAKENNUS E

1955

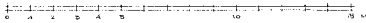

POHJOISENPUOLI

E-rakennus, julkisivut pohjoiseen ja etelään. Joulukuu 1955. Lähde:THL.

ETELÄNPUOLI

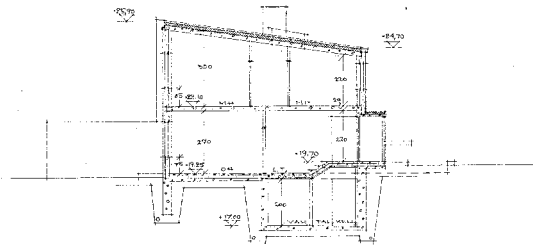
HELSINKI JOULUK/1955
18.

VALTION SERUMLAITOS

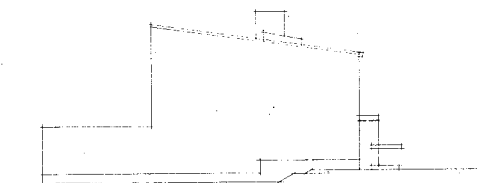
A S U N N O T , M, K, 1/100, RAKENNUS E

1955

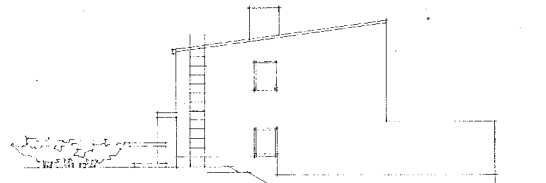
E-rakennus, leikkaus A-A, julkisivut itään ja länteen. Joulukuu 1955. Lähde:THL.

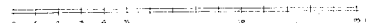
LEIKKAUS A-A

ITÄNPUOLI

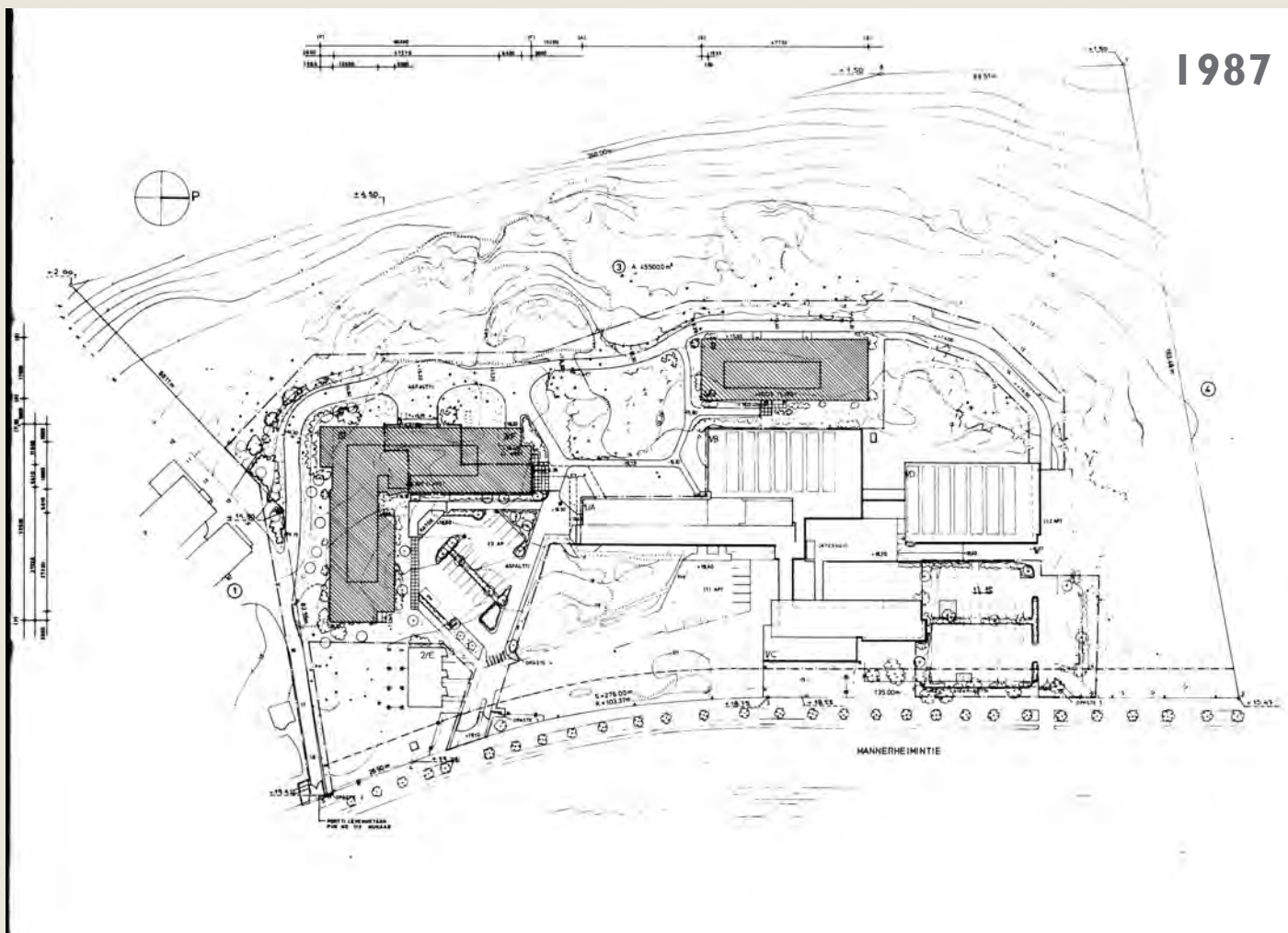

LÄNTENPUOLI

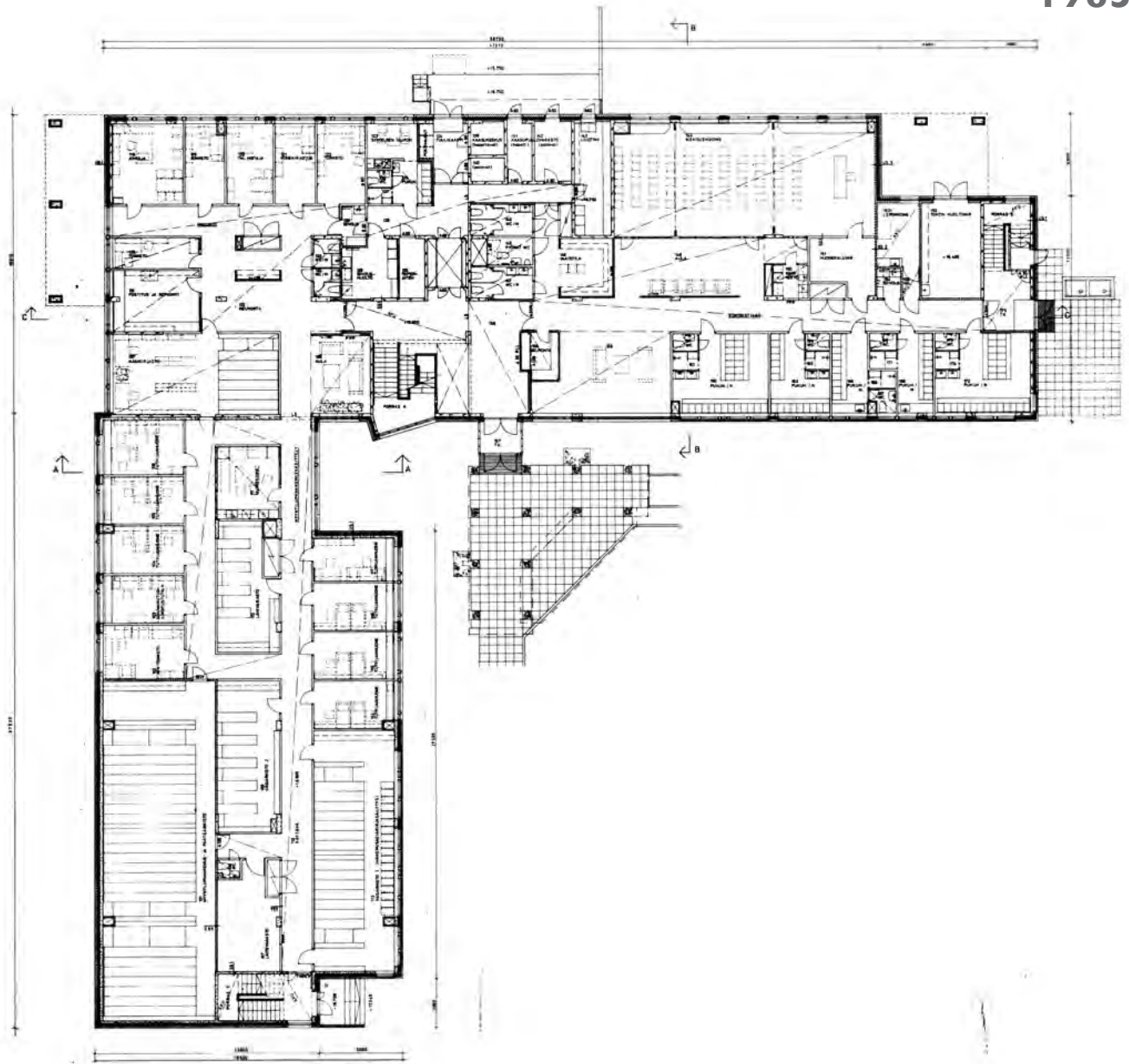
HELSINKI JOULUK/1955
19.

Rakennus F

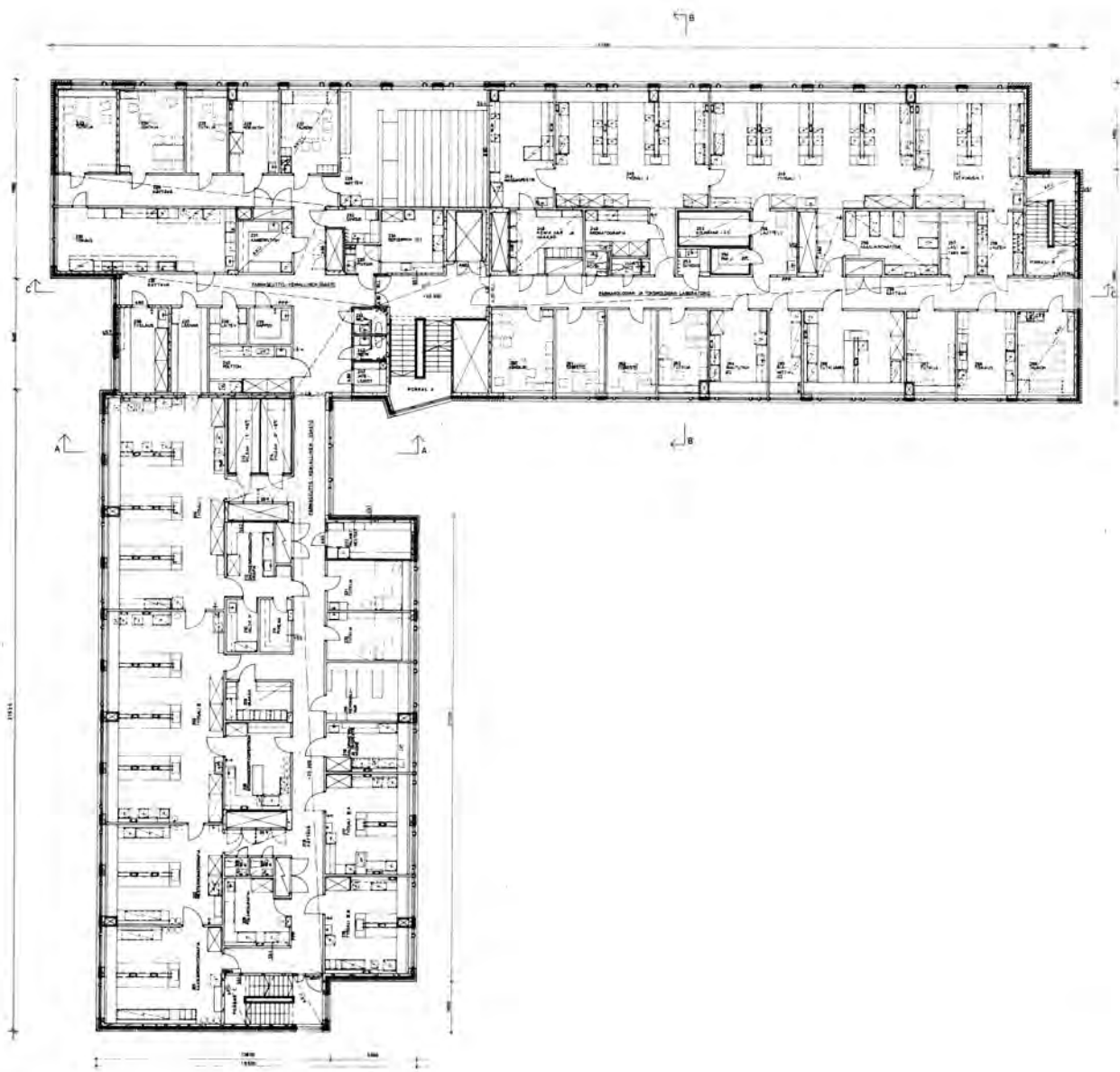
Asemapiirustus. Arkkitehtitoimisto Veli ja Arno Paatela Ky. 31.12.1987. Lähde: KA.

1985

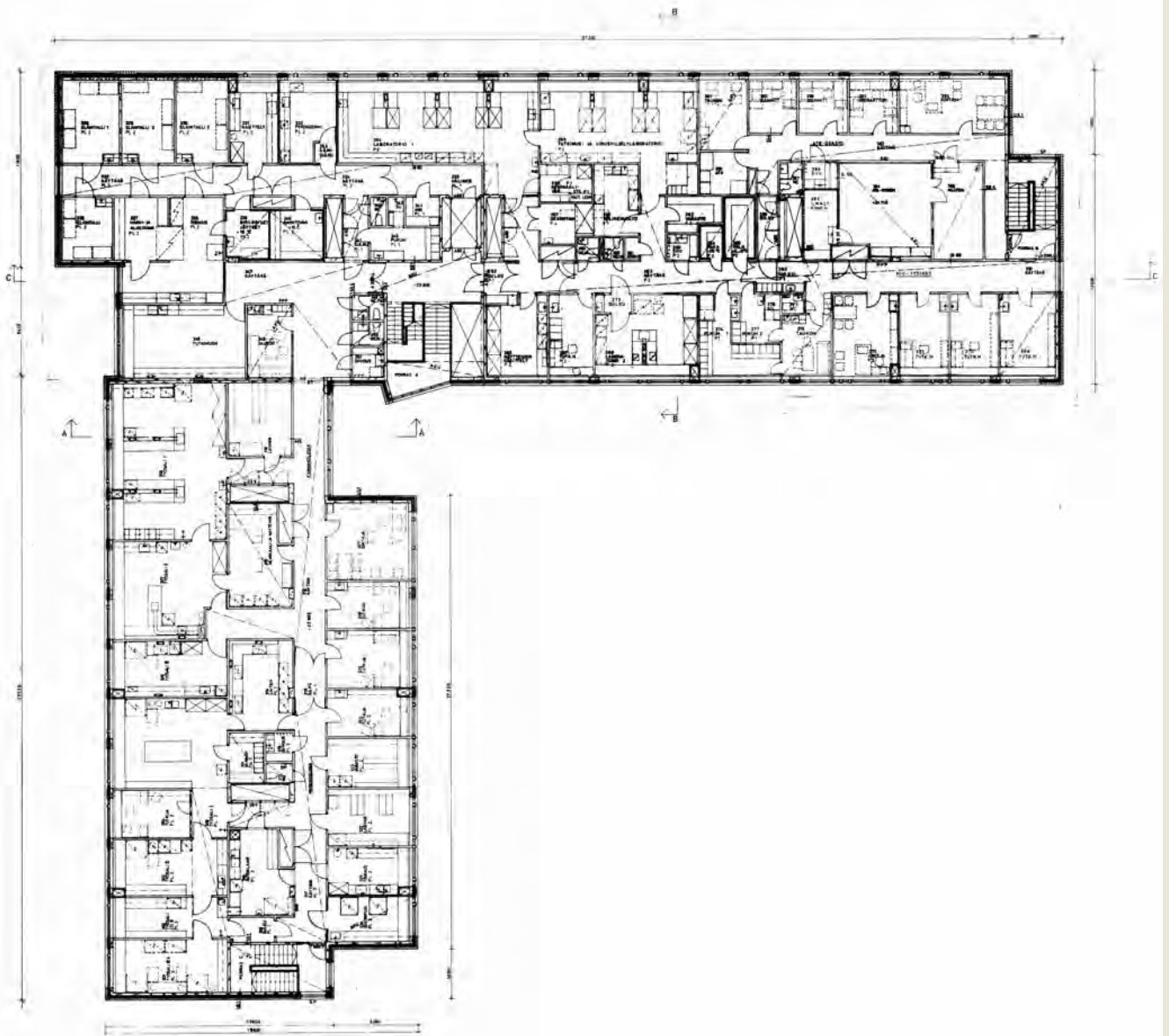
I. kerros. 7.10.1985. Lähde: KA.

1985

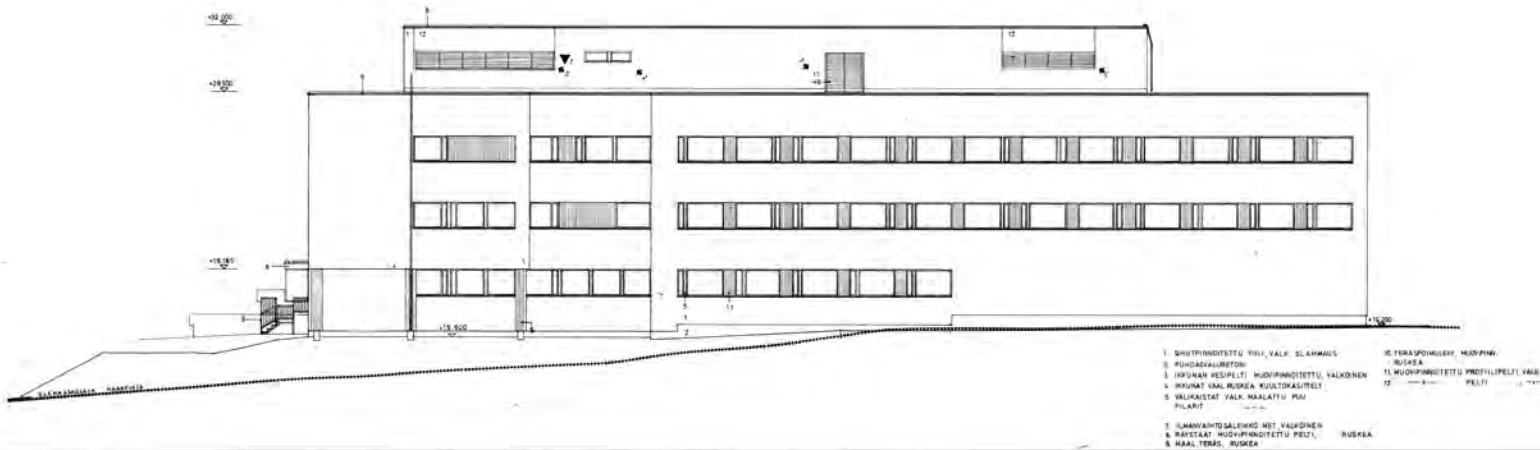
2. kerros. 7.10.1985. Lähde: KA.

1985

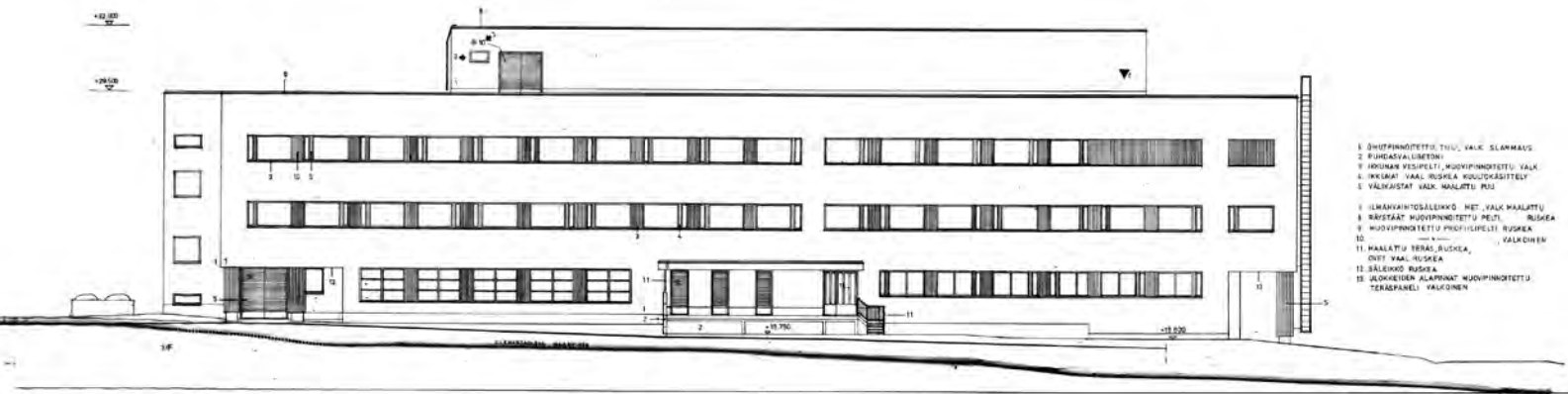
3. kerros. 7.10.1985. Lähde: KA.

1985

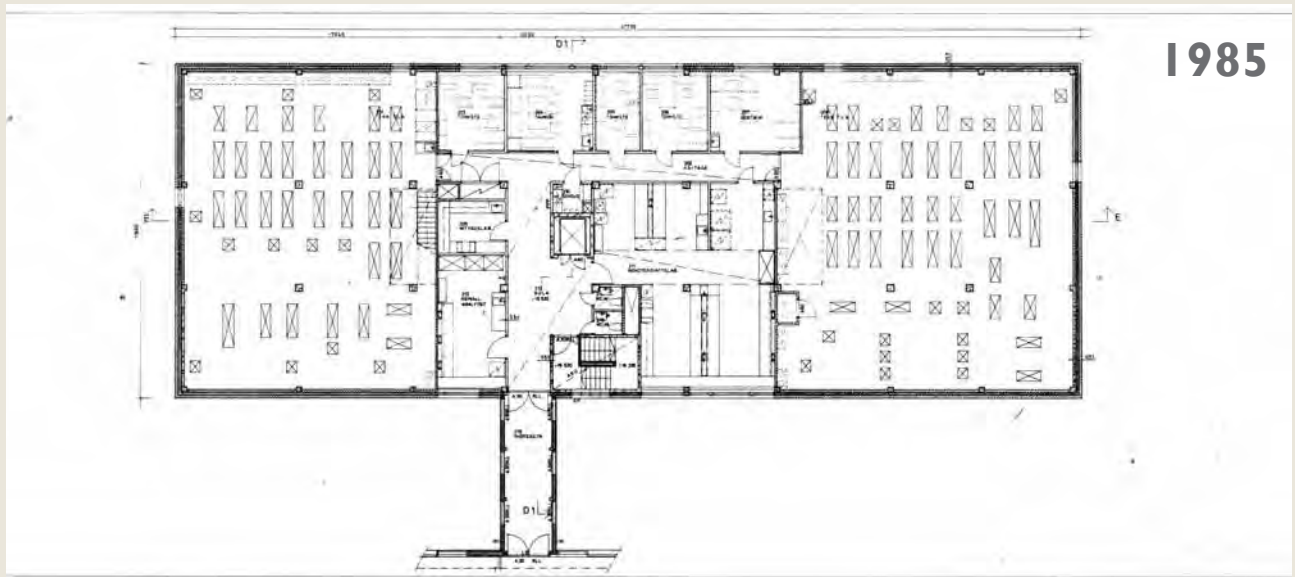

Julkisivu etelään. 7.10.1985. Lähde: KA.

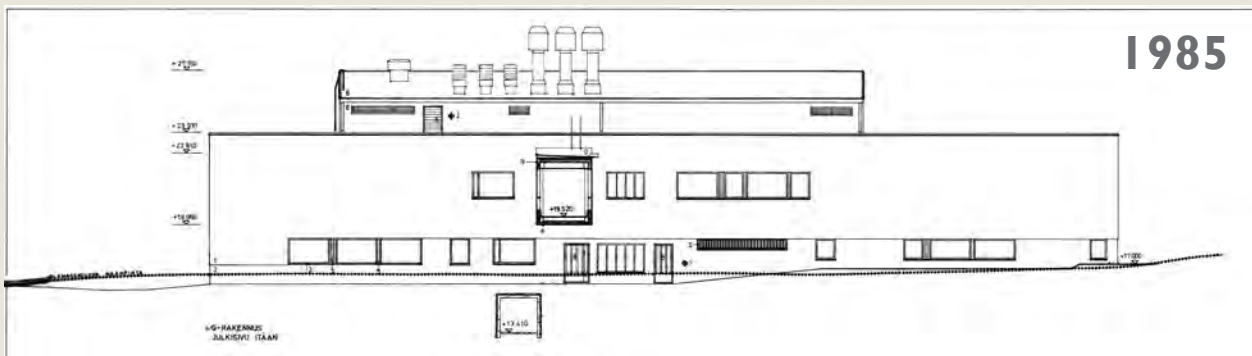
1985

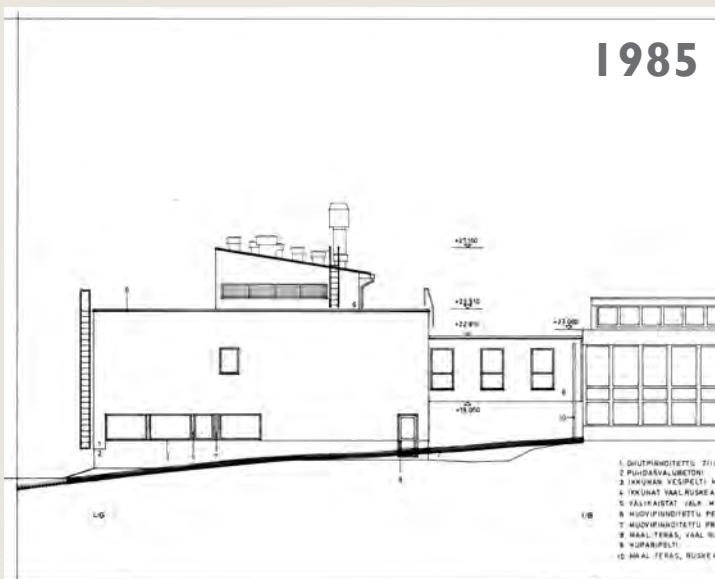
Julkisivu länteen, ote piirustuksesta. 7.10.1985. Lähde: KA.

2. kerros. 7.10.1985. Lähde: KA.

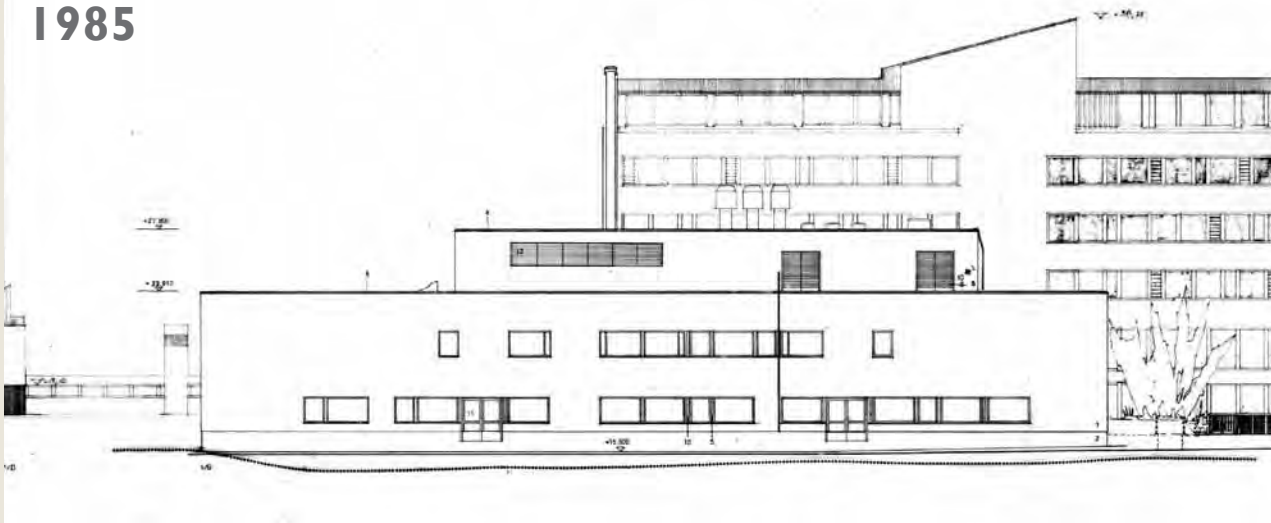

Julkisivu itään 7.10.1985. Lähde: KA.

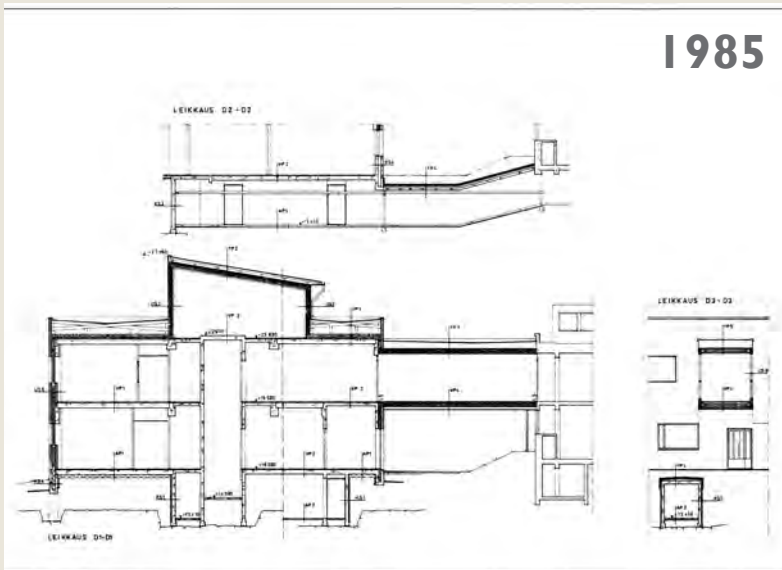
Julkisivu etelään, ote piirustuksesta. 7.10.1985. Lähde: KA.

1985

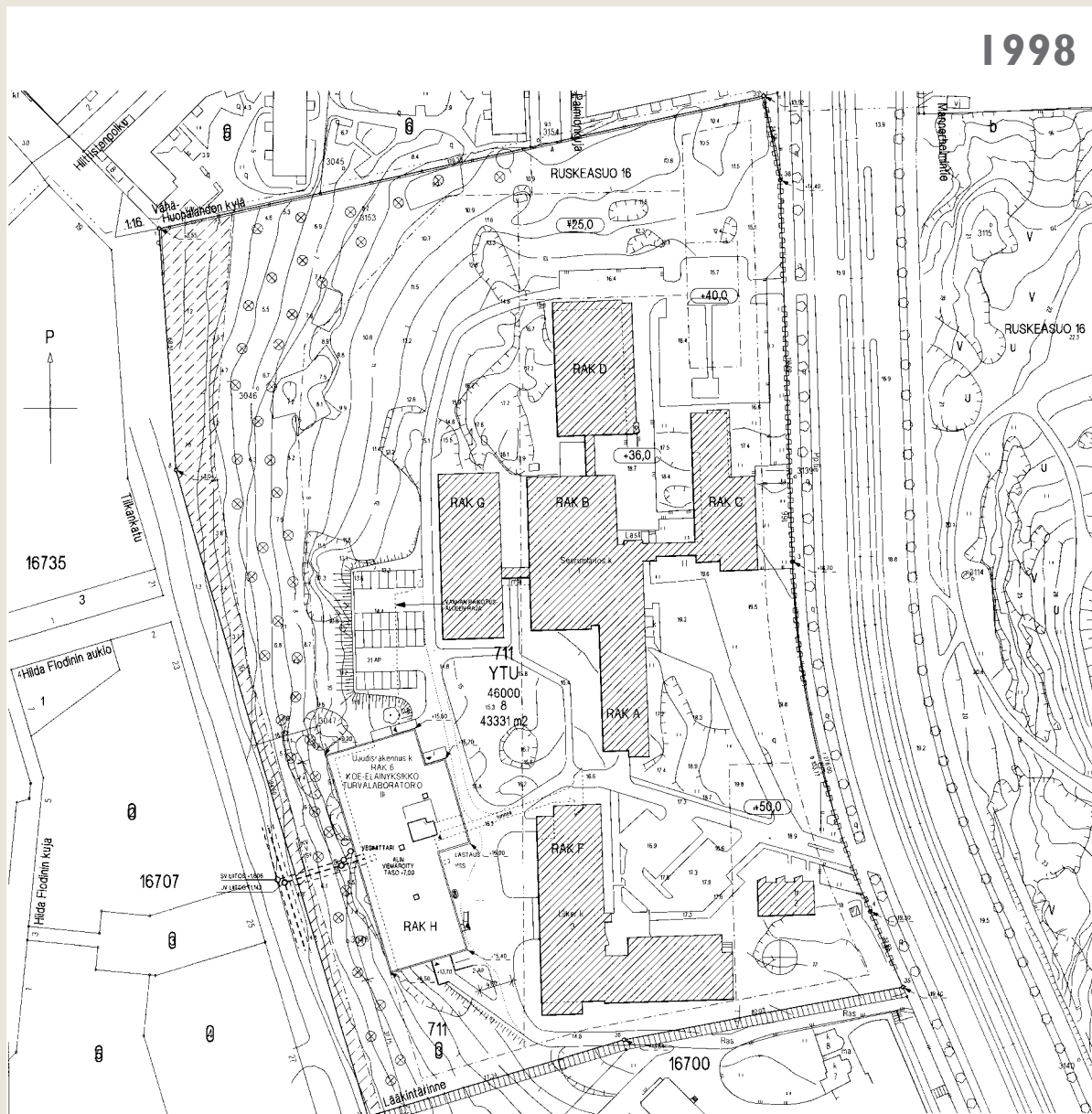
Julkisivu länteen, ote piirustuksesta. 7.10.1985. Lähde: KA.

1985

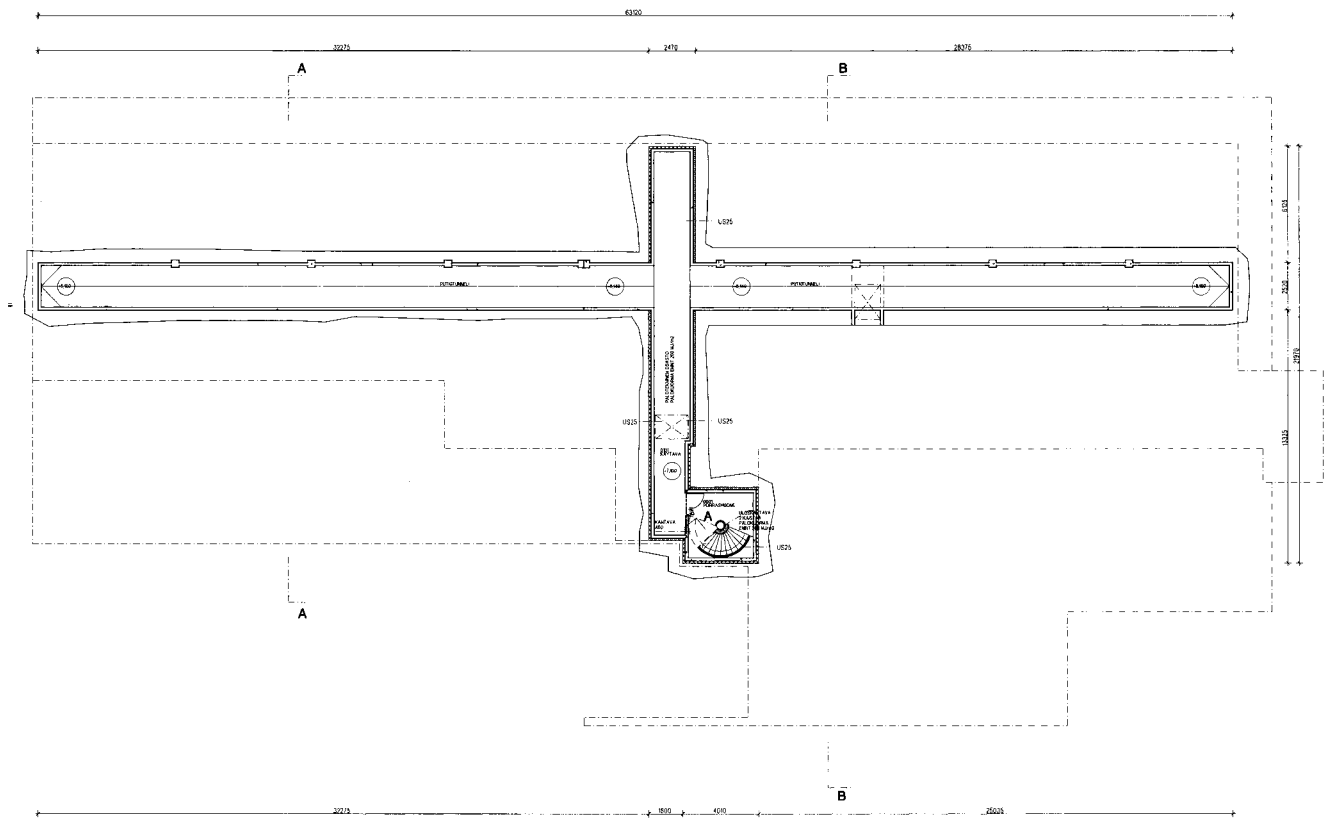
Leikkaus D-D. 7.10.1985. Lähde: KA.

Rakennus H

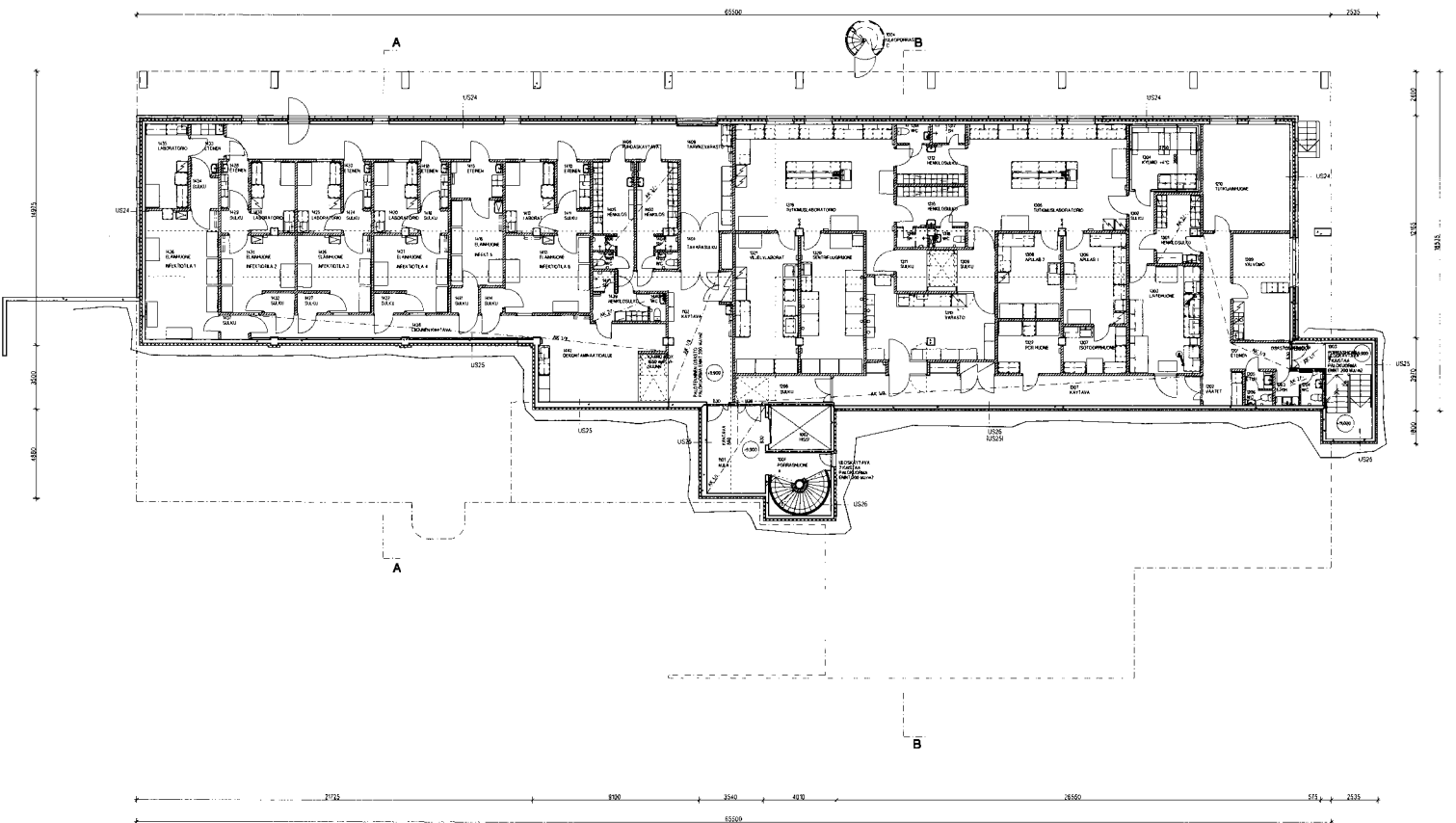
Asemapiirustus. Arkkitehtuuritoimisto Osmo Lappo Oy. 4.6.1998. Lähde: SEN.

1998

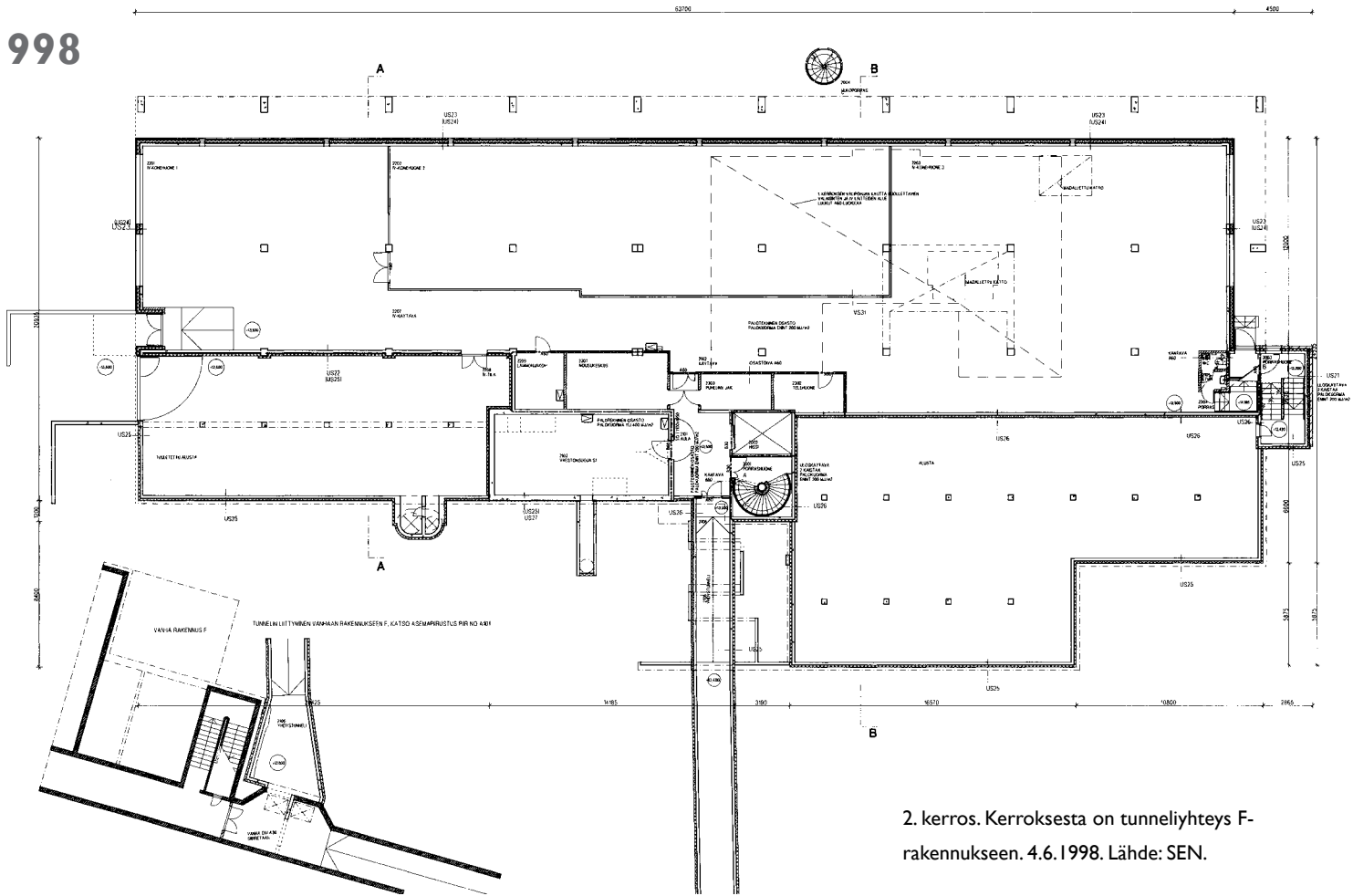
Tunnelikerros. 4.6.1998. Lähde: SEN.

1998

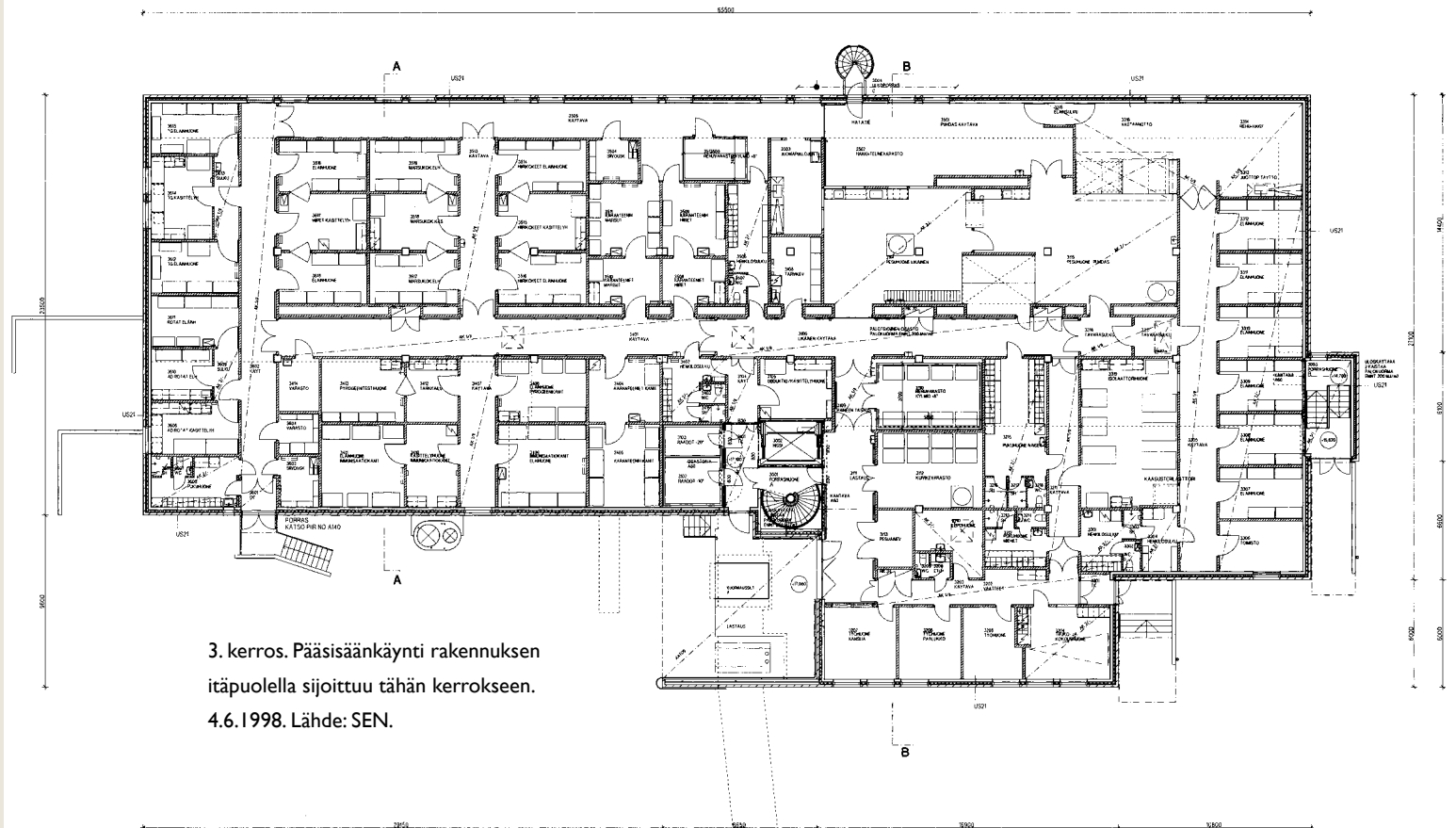
I. kerros. 4.6.1998. Lähde: SEN.

1998

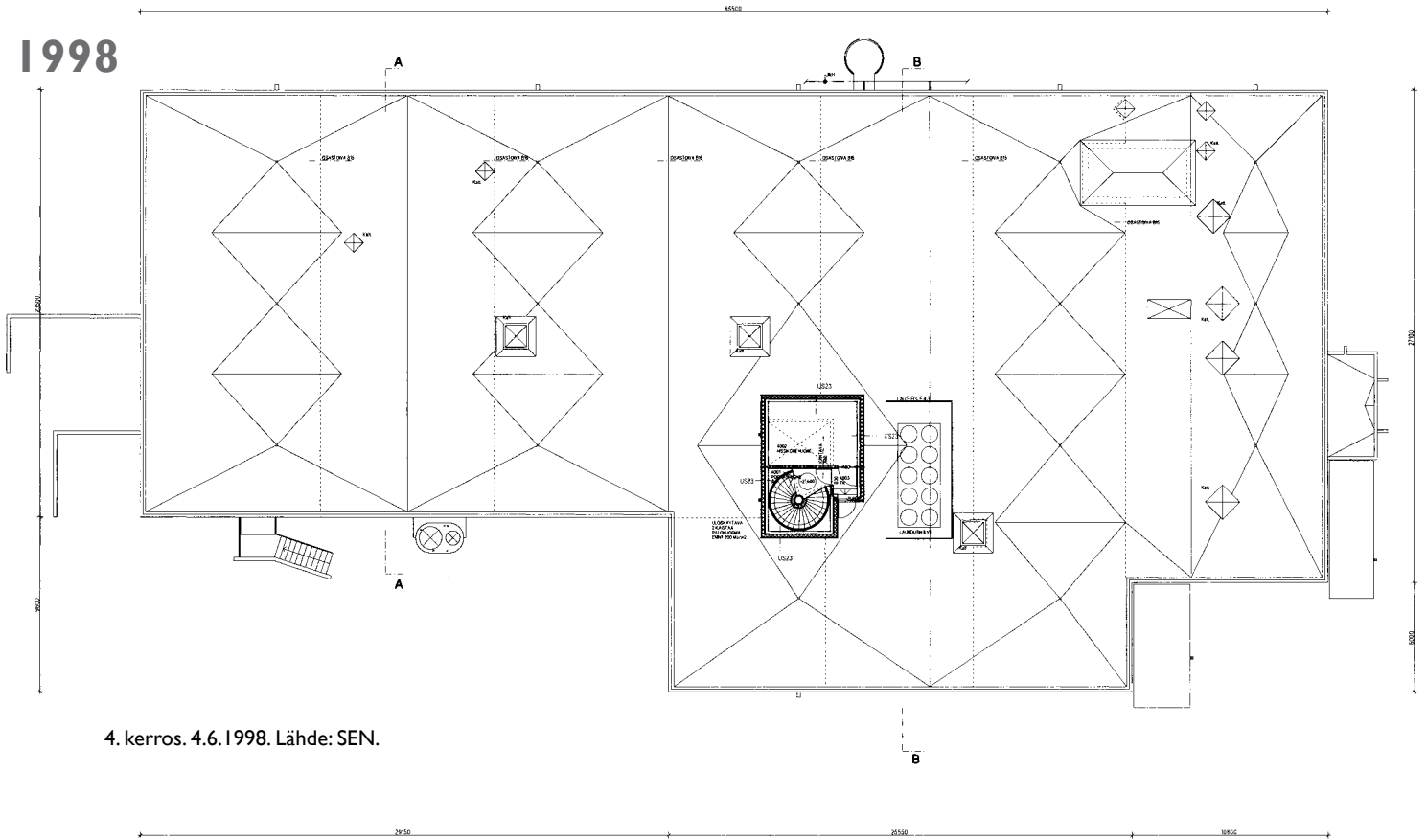
2. kerros. Kerroksesta on tunneliyhteys F-rakennukseen. 4.6.1998. Lähde: SEN.

1998

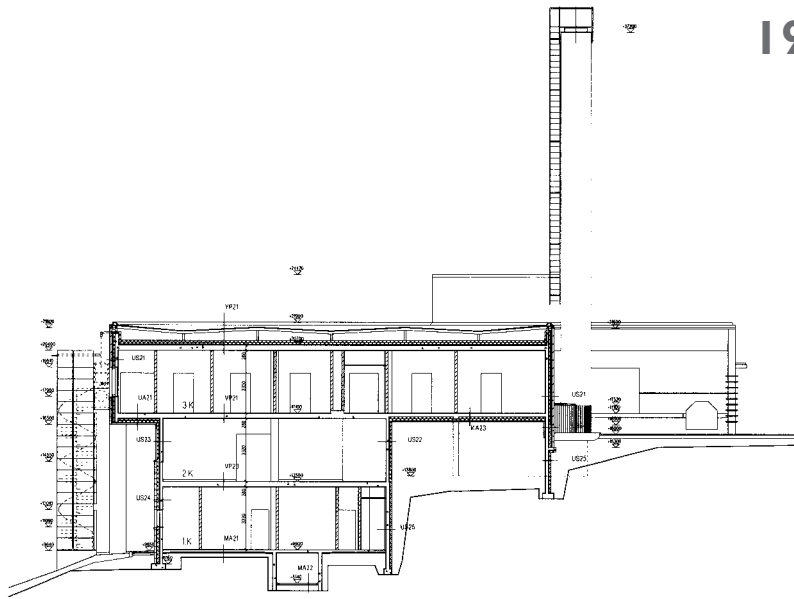
3. kerros. Pääsisäänkäynti rakennuksen itäpuolella sijoittuu tähän kerrokseen. 4.6.1998. Lähde: SEN.

1998

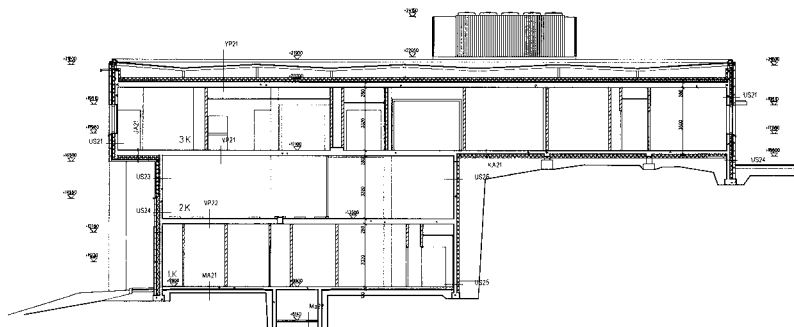

4. kerros. 4.6.1998. Lähde: SEN.

1998

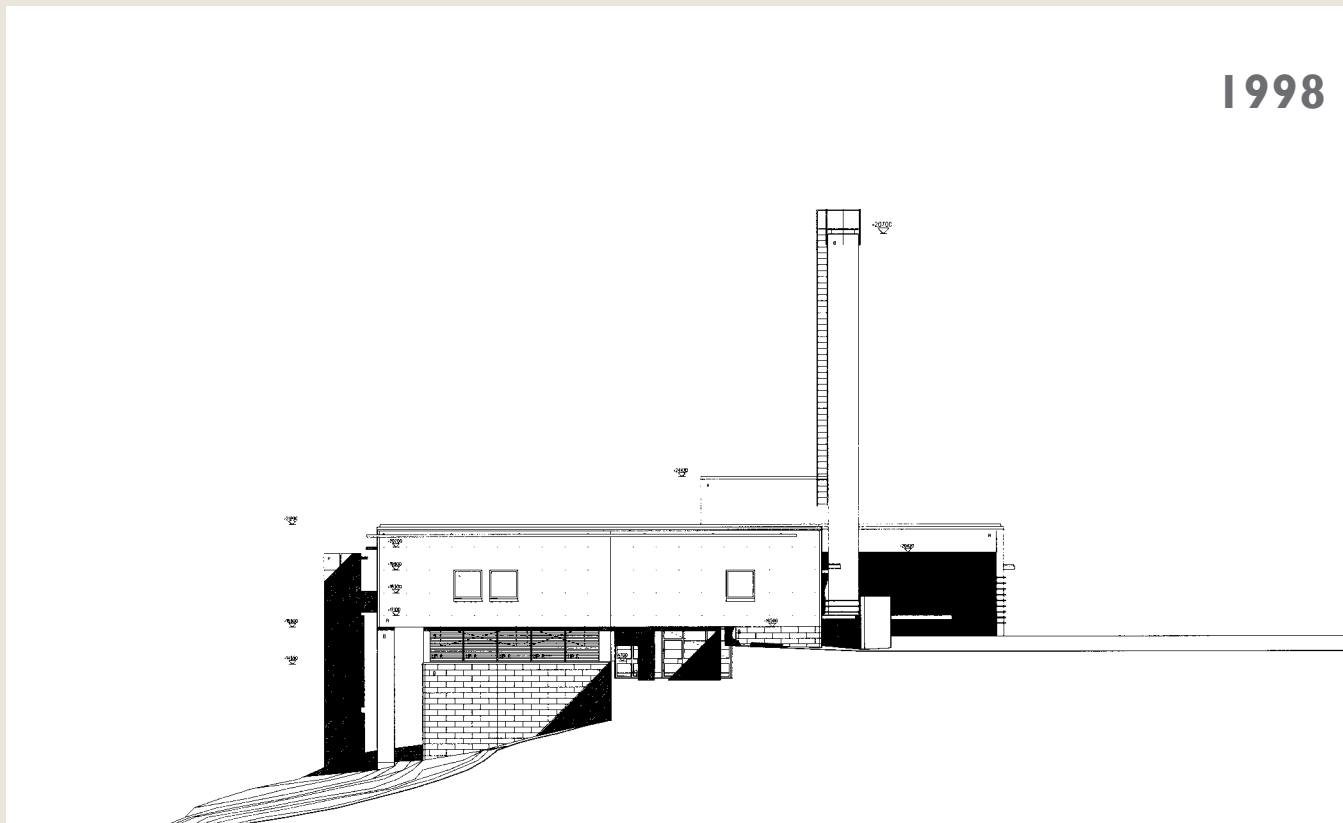
LEIKKAUS A - A

LEIKKAUS B - B

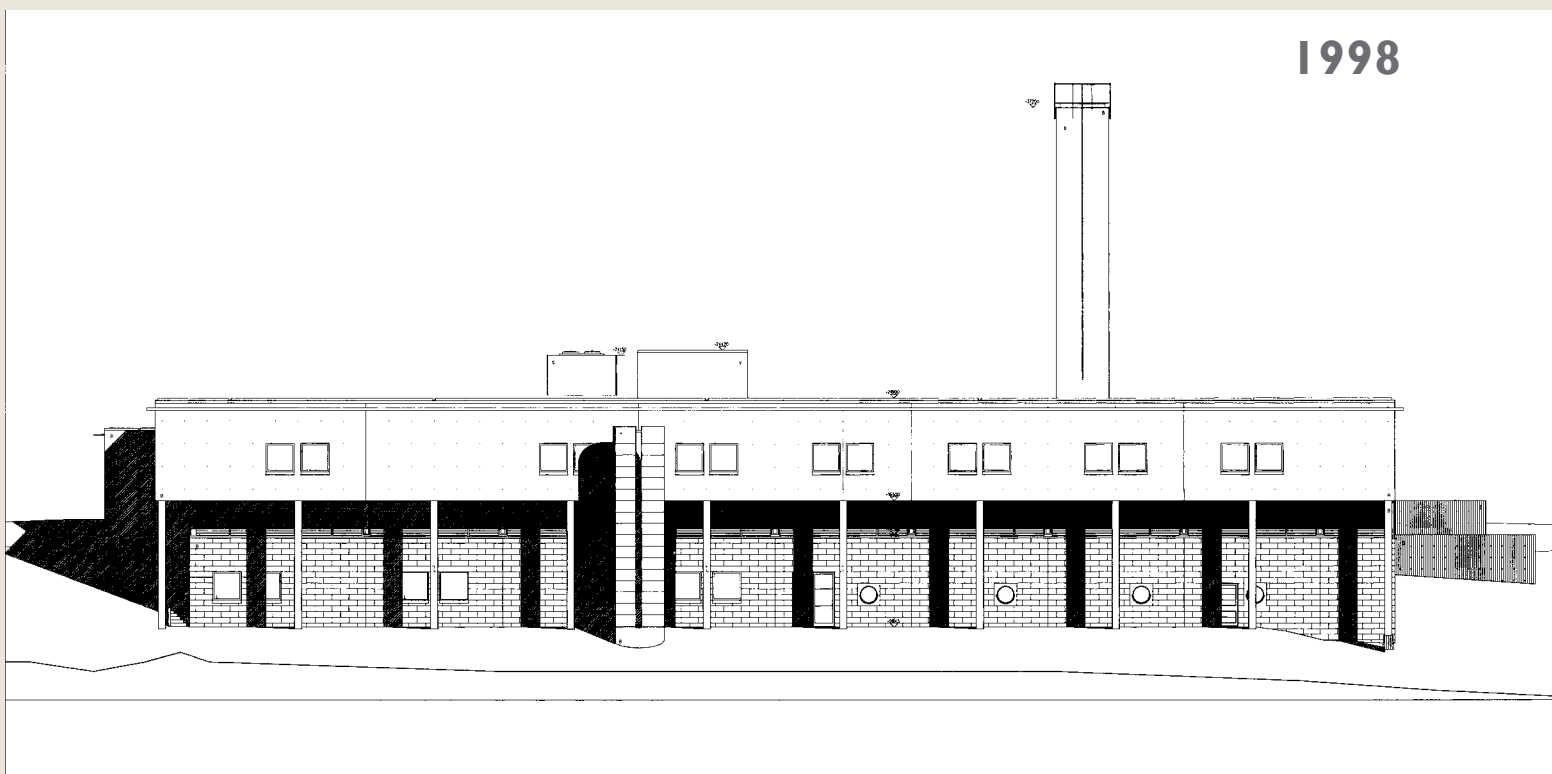
Leikkaukset A-A ja B-B. 4.6.1998.
Lähde: SEN.

1998

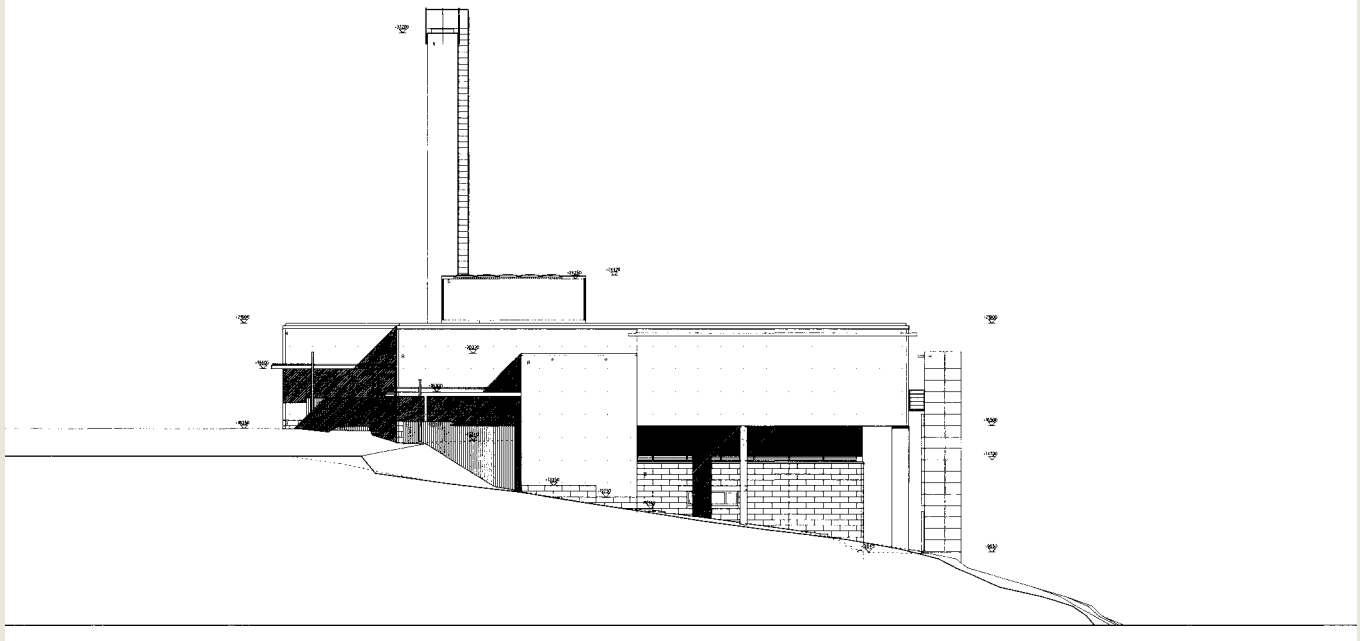
Julkisivu etelään. 4.6.1998. Lähde: SEN.

1998

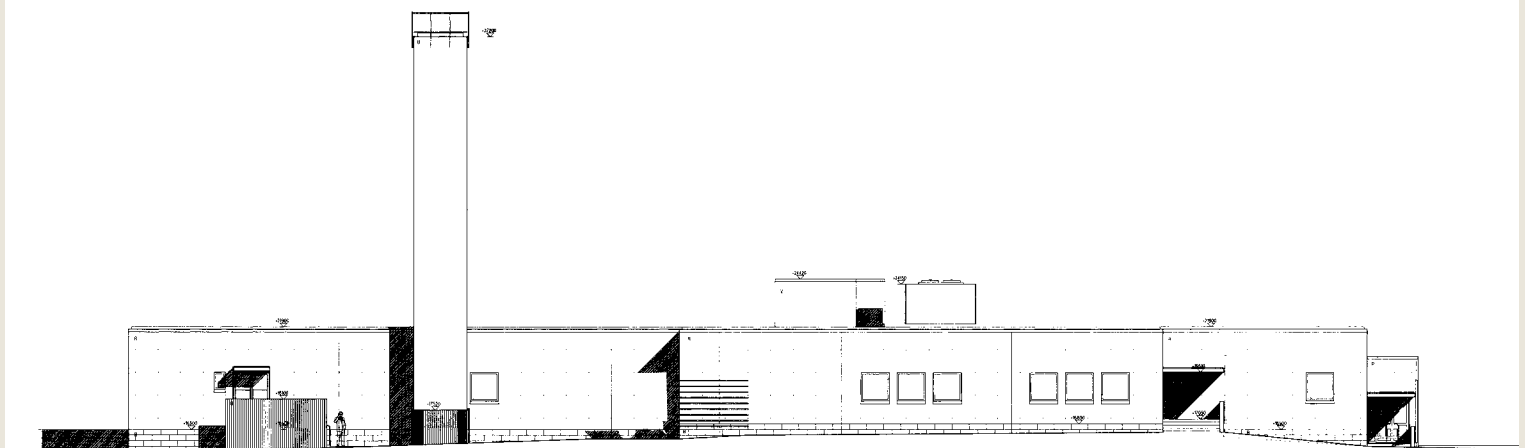
Julkisivu länteen, joka on H-rakennuksen pääjulkisivu Tilkankujalle. 4.6.1998. Lähde: SEN.

1998

Julkisivu pohjoiseen. 4.6.1998. Lähde: SEN.

1998

Julkisivu itään. 4.6.1998. Lähde: SEN.

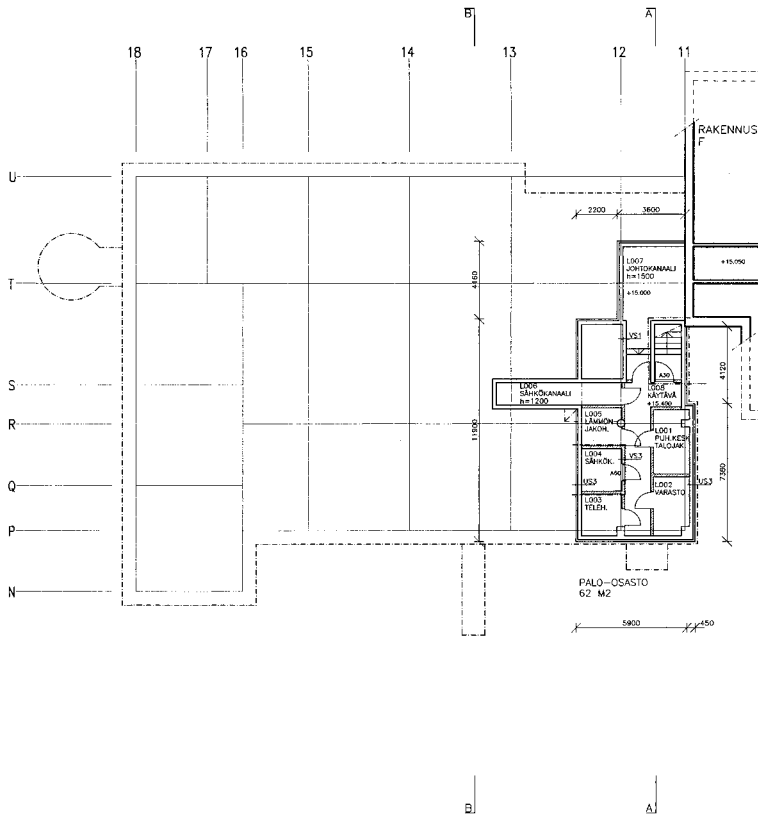
1997

Asemapiirustus. Arkkitehtitoimisto Hyvämäki-Karhunen-Parkkinen.

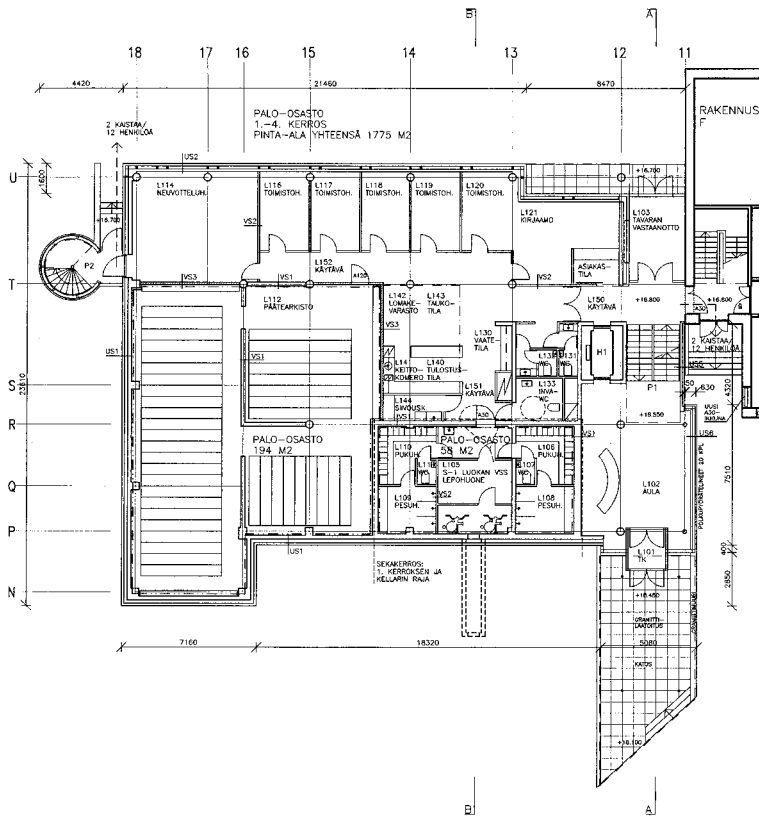
Arkkitehti Eero Hyvämäki. 4.10.1996/15.12.1997. Lähde: SEN.

1996

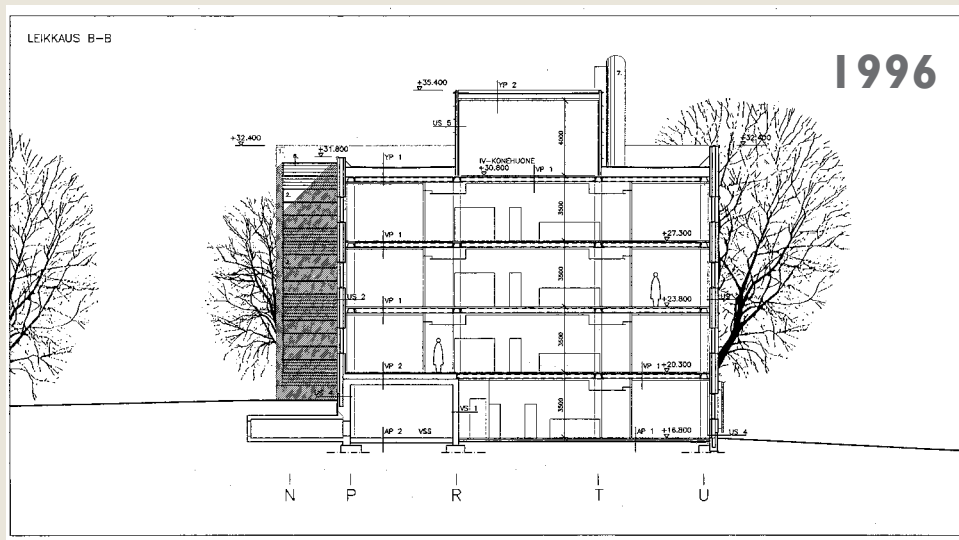

Kellarikerros. 4.10.1996. Lähde: SEN.

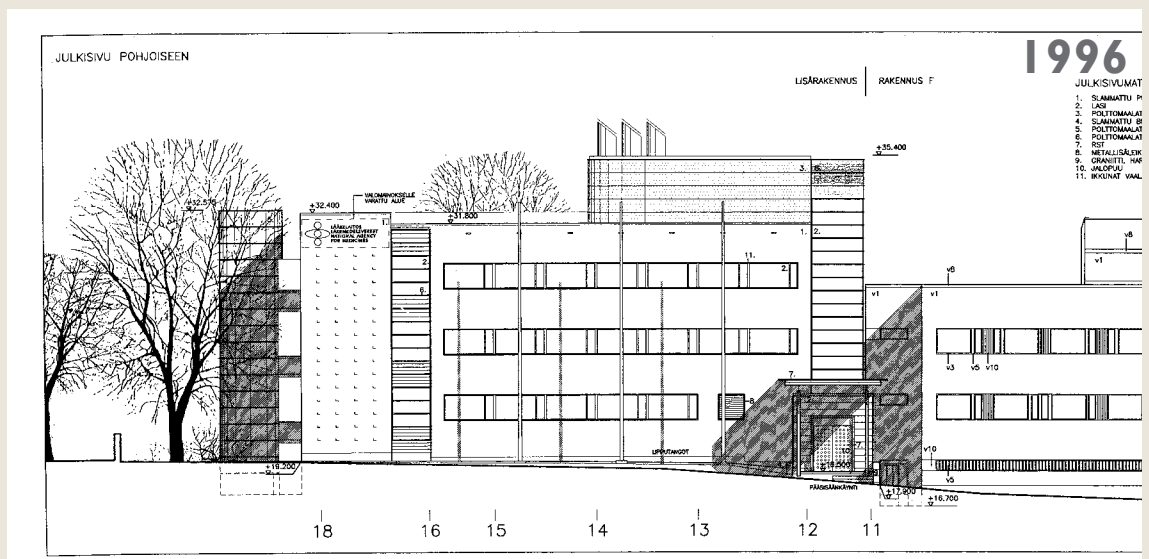
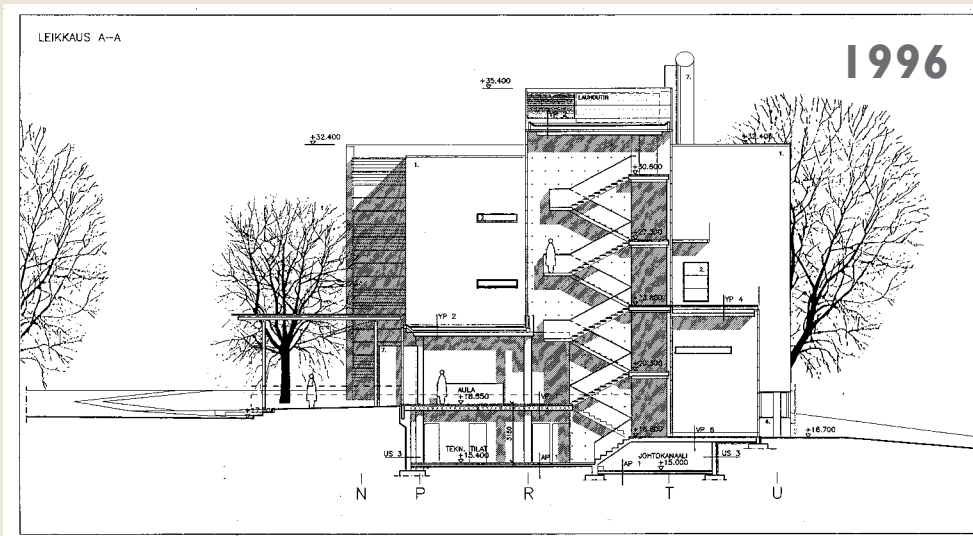
1996

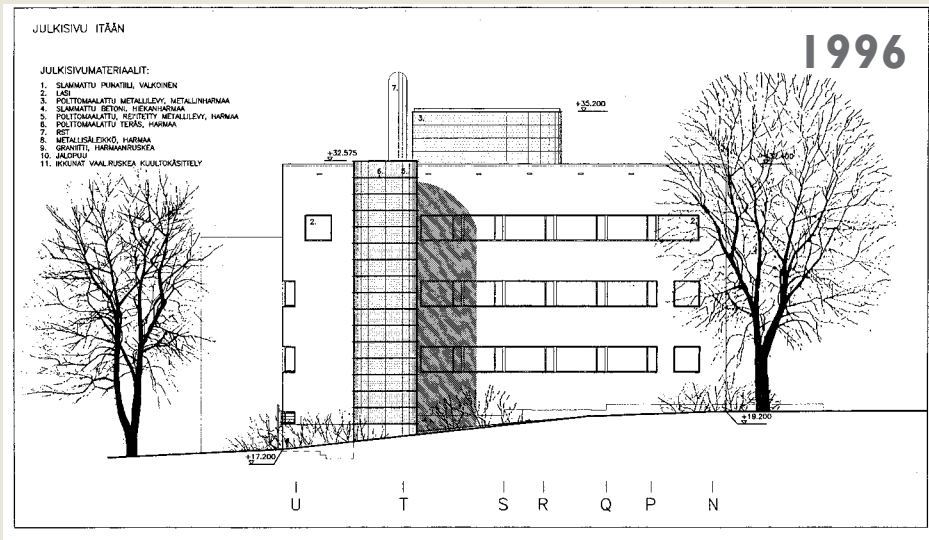
I. kerros. 4.10.1996. Lähde: SEN.

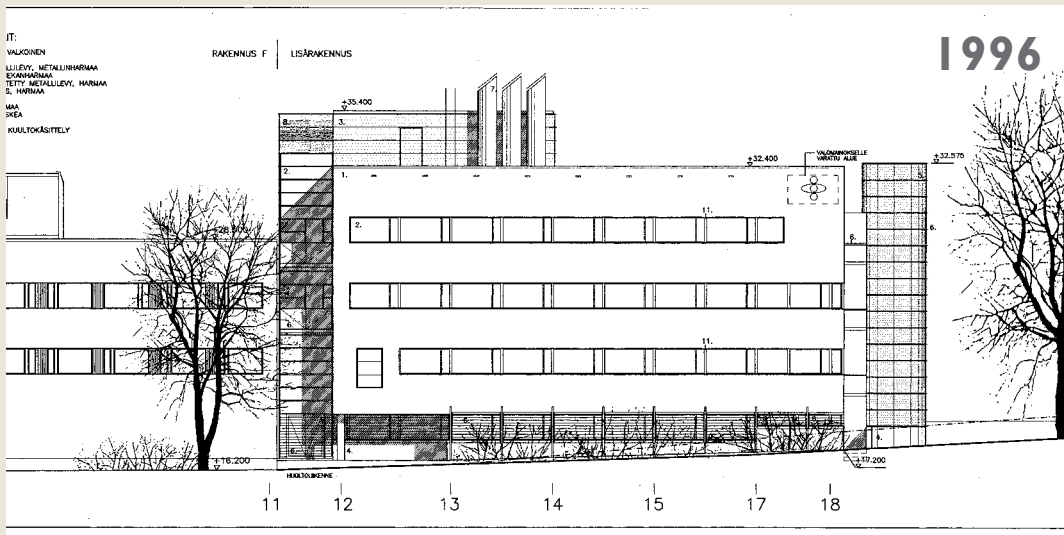
Leikkaukset A-A ja B-B.
4.10.1996. Lähde: SEN.

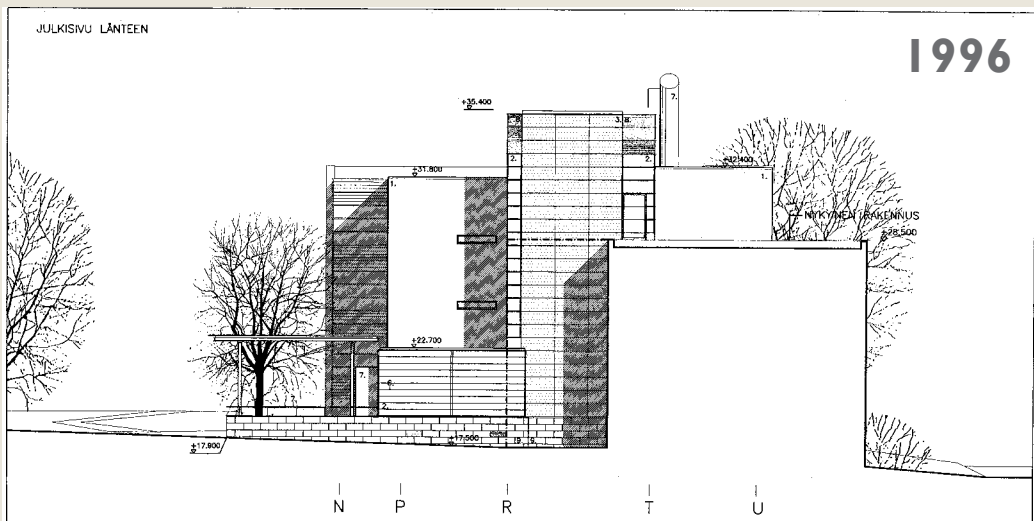
Julkisivu pohjoiseen,
ote piirustuksesta.
4.10.1996. Lähde: SEN.

Julkisivu itään. 4.10.1996.
Lähde: SEN.

Julkisivu etelään, ote piirustuksesta. 4.10.1996.
Lähde: SEN.

Julkisivu länteen. 4.10.1996.
Lähde: SEN.

ark-byroo

Arkkitehtitoimisto ark-byroo

Kustaankatu 3

00500 Helsinki

info@arkbyroo.fi

www.arkbyroo.fi

p. 010 2350 566